

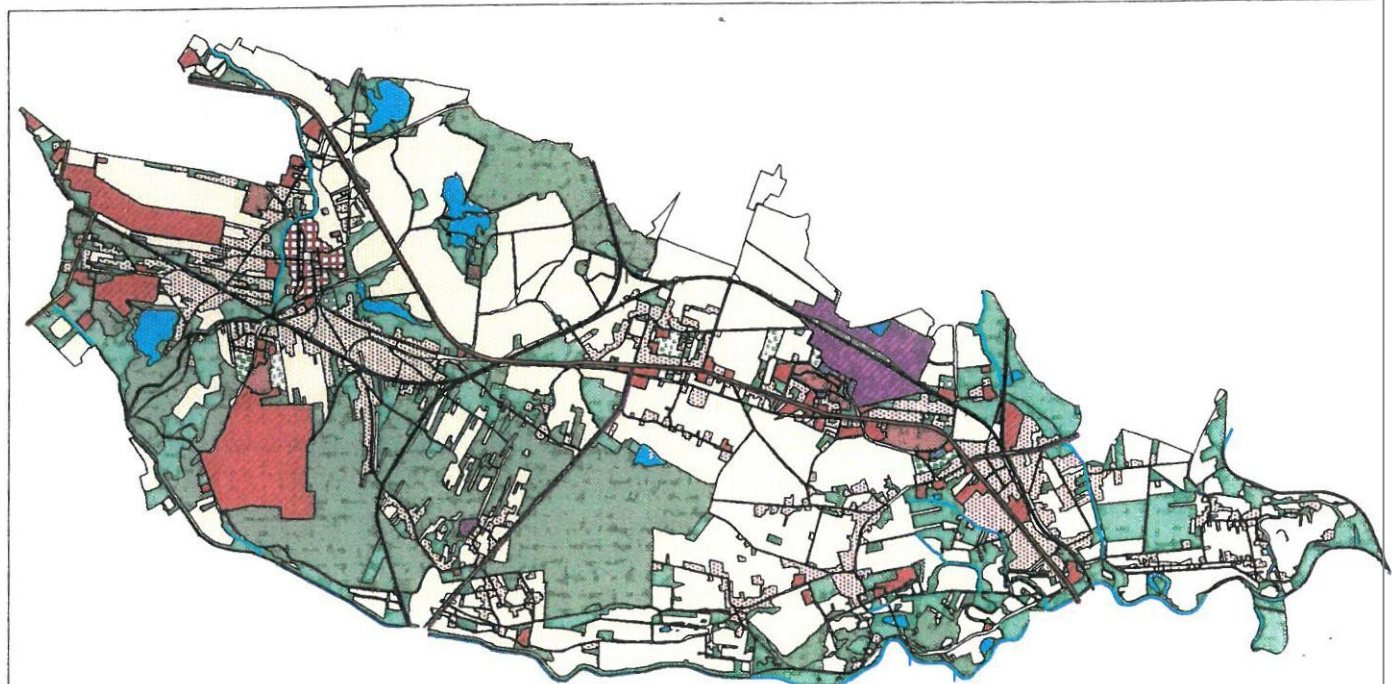
AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUŃ

CZĘŚĆ "A"

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

UJEDNOLICONY TEKST STUDIUM

Załącznik nr 1
Do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Bieruniu
z dnia .....

Opracowano w Pracowni Urbanistycznej w Rybniku Sp. z o.o.

Zmiana Studium opracowana przez:
Przedsiębiorstwo Projektowania Studiów, Usług i Realizacji „TERPLAN” Sp. z o.o. 40-036 Katowice

SPIS TREŚCI:

I.	WPROWADZENIE	4
II.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU	4
	1. Położenie i powiązania gminy	4
	2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu	5
III.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	12
IV.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA	13
	1. Rzeźba terenu i walory krajobrazu	13
	2. Warunki klimatyczne	14
	3. Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna	15
	4. Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna	16
	5. Zasoby wodne	17
	6. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania	21
V.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW	27
	1. Wykazy obiektów i założeń zabytkowych objęte ochroną konserwatorską w podziale na miejscowości:	27
	2. Strefy ochrony konserwatorskiej	30
VI.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	35
VII.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I MIENIA	38
VIII.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	39
	1. Potrzeby gminy	39
	2. Potrzeby mieszkańców	39
	3. Możliwości rozwoju gminy	39
IX.	WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	40
	1. Ochrona zasobów przyrodniczych	40
	2. Zagrożenia geologiczne	43
X.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I TERENÓW GÓRNICZYCH	43
	1. Złoże kopalin	43
	2. Tereny górnicze	45
XI.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	51
	1. Zaopatrzenie w wodę	51
	2. Odprowadzanie ścieków	51
	3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło	52
	4. Zaopatrzenie w energię elektryczną	53
	5. Gospodarka odpadami	53
	6. Komunikacja drogowa i kolejowa	54
	7. Komunikacja zbiorowa	55
	8. Komunikacja rowerowa	55
	9. Telekomunikacja	55
XII.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z LOKALIZACJI ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	55
XIII.	BIBLIOGRAFIA	57

CZĘŚĆ GRAFICZNA:

- Schemat nr 1 - Wpływy działalności górnictwa na lata 2010 – 2020 (format A3) –
- Schemat nr 2 - Wpływy działalności górnictwa na lata 2010 – 2020 (format A3) –
- Schemat nr 3 - Wpływy działalności górnictwa na lata 2021 – 2030 (format A3) –
- Schemat nr 4 - Wpływy działalności górnictwa na lata 2021 – 2030 (format A3) –
- Schemat nr 5 - Wpływy działalności górnictwa na lata 2031 – 2048 (format A3) –
- Schemat nr 6 - Wpływy działalności górnictwa na lata 2031 – 2048 (format A3) –
- Schemat nr 7 - Waloryzacja struktur urbanistycznych (format A3)
- Stan istniejący użytkowania terenu w układzie struktury funkcjonalno – przestrzennej,
  - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
  - Koncepcja kierunków rozwoju na tle głównych uwarunkowań.

SPIS TABEL:

- Tabela 1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Tabela 2. Podział gospodarstw rolnych wg zajmowanej powierzchni
- Tabela 3. Wskaźniki bonitacji negatywnej, gmina na tle powiatu i województwa
- Tabela 4. Wstępna ocena stanu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo-kontrolnych w roku 2009 na terenie miasta Bierunia
- Tabela 5. Jakość wód podziemnych
- Tabela 6. Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w latach 2006-2008
- Tabela 7. Podstawowe dane demograficzne miasta na tle miast ościennych i województwa
- Tabela 8. Pomniki przyrody miasta Bierunia
- Tabela 9. Udokumentowane złoża na terenie miasta Bierunia

I. WPROWADZENIE

Obecna trzecia edycja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia została opracowana na podstawie następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- rozporządzenie ministra infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawę prawną „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia” stanowią w szczególności:

- 1) Art. 3a Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w szczególności ustawy w brzmieniu: „Zmiana studium dla części obszaru gminy wymaga dokonania, zarówno w części tekstowej jak i graficznej studium, zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne, w szczególności zmian w zakresie określonym w art. 10 ust. 1.”
- 2) art. 9, 10, 11, 12 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ;
- 3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawę formalną prac nad „Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia ” stanowi uchwała Rady Miejskiej w Bieruniu nr VII/14/2016 z dnia 30 czerwca 2016 r. dotyczącą przystąpienia do „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia”.

Niniejsza Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego polegająca na uzupełnieniu studium o pojedyncze ustalenia, przygotowana została w formie ujednoliconego projektu studium z wyróżnieniem projektowanej zmiany w postaci uzupełnień i skreśleń. Dla wyróżnienia tej zmiany w tekście zastosowano czcionkę Century Gothic z wyróżnieniem w kolorze żółtym, natomiast na rysunku zmiany studium wyróżnienie stanowi oznaczenie granic terenu objętego zmianą studium według Uchwały Nr VII/14/2016 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 30 czerwca 2016 r.

Dodatkowo w celu analizy efektywności i jakości wykorzystania przestrzeni, a w szczególności określenia rzeczywistych potrzeb gminy w zakresie podstawowych funkcji zabudowy dokonano bilansu terenów zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w postaci aneksu nr 1 do dokumentu Studium.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

1. Położenie i powiązania gminy

Miasto Bieruń położone jest w południowo – wschodniej części województwa śląskiego, w rozległych dolinach lewobrzeżnych dopływów Wisły. Znaczną część granic miasta wyznaczają rzeki Wisła, Przemsza, Mleczna oraz Gostynka. Podział administracyjny kraju sytuuje miasto Bieruń jako część powiatu bieruńsko – lędzińskiego, przy czym większość agend powiatowych i sama siedziba starostwa znajduje się w Bieruniu.

Miasto położone jest na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych Gliwice – Kraków (droga krajowa nr 44) i Mysłowice – Pszczyna (drogi wojewódzkie nr 931 i 934). Odległość miasta od stolicy

województwa – Katowic wynosi około 25 km.

Bieruń graniczy z miastem Tychy (zachód), gminą Bojszowy (południe), miastem Łędziny i gminą Chełm Śląski (północ), a także z gminą Oświęcim (południe) i gminą Chełmek (wschód). Miasto tworzą dwa skupiska miejskie – Bieruń Stary i Bieruń Nowy, jak również cztery miejscowości wiejskie – Jajosty, Ściernie, Bijasowice i Czarnuchowice. Miasto zajmuje powierzchnię 40,67 km² i liczy 19.534 mieszkańców (dane GUS, stan na dzień 31.XII.2009r.).

2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu

Obecnie miasto zadania z zakresu gospodarki przestrzennej realizuje w oparciu o następujące dokumenty planistyczne:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia (uchwała Nr VIII/2/2002 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 24 września 2002 r. ze zmianami wprowadzonymi:
  - uchwałą nr X/1/2007 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 października 2007 r.
  - uchwałą nr X/8/2009 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 26 listopada 2009 r.
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Lp.	MIJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	DATA UCHWALENIA	NR UCHWAŁY	DZ. URZ. NR	UTRATA MOCY	UWAGI
1.	Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy	30 czerwca 1979 r.	XXI/74/79	Dz. Urz. Nr 5 z 1979 r.	+	Przyjęty Uchwałą Nr VIII/5/92 Rady Miasta Bieruń z dnia 30 września 1992r.
2.	Plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego centralnego obszaru miejscowości Bieruń Stary	6 października 1986 r.	XIII/71/86		+	Przyjęty Uchwałą Nr VIII/5/92 Rady Miasta Bieruń z dnia 30 września 1992r.
3.	Aktualizacja planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego centralnego obszaru miejscowości Bieruń Stary	9 lipca 1993 r.	VIII/1/93	Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 13, poz.105 z 1993 r.,	+	
4.	Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia	23 lutego 1994 r.	III/4/94	Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 6, poz. 32 z 1994 r.,	+	
5.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego m. Bierunia	11 marca 1997 r.	II/3/97	Dz. Urz. Woj. Katowickiego z dnia 5 czerwca 1997 r., Nr 18, poz.124		

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A= Uwarunkowania rozwoju

6.	Zmiany aktualizacji planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego centralnego obszaru miejscowości Bieruń Stary	11 marca 1997 r.	II/4/97	Dz. Urz. Woj. Katowickiego z dnia 5 czerwca 1997 r., Nr 18, poz.125	+	
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Bieruńskiego Centrum Administracji i Komerccji w Ścierniach	2 września 1997 r.	VI/3/97	Dz. Urz. Woj. Katowickiego z dnia 30 listopada 1997 r., Nr 31, poz. 227		I zmiana - 27.02.2001 r.
8.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego m. Bierunia	27 maja 1999 r.	VI/3/99	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 20 sierpnia 1999 r., Nr 35, poz.1053		

Lp.	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	DATA UCHWALENIA	NR UCHWAŁY	DZ. URZ. NR	UTRATA MOCY	UWAGI
9.	Zmiany aktualizacji planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego centralnego obszaru miejscowości Bieruń Stary	29 czerwca 1999 r.	VIII/5/99	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 20 sierpnia 1999 r., Nr 35, poz.1054	+	
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu „Górki Soleckiej” w Bieruniu Nowym	25 stycznia 2000 r.	I/6/2000	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31 marca 2000 r., Nr 13, poz. 154		
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy - dla rejonu ul. Homera	17 listopada 1994 r.	57/94	Dz. Urz. Woj. Katowickiego z 1994 r., Nr 15, poz. 205	+	Przyjęty Uchwałą Nr II/3/2000 Rady Miasta Bieruń z dn. 29.02.2000 r.
12.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice - dla terenu położonego w rejonie ul. Równoległej i Przecznicza	11 lutego 1993 r.	XXXIV/224/93	Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 5, z 1993 r.,	+	Przejęty Uchwałą Nr II/4/2000 Rady Miasta Bieruń z dn. 29.02.2000 r.
13.	Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Bieruńskiego Centrum Administracji i Komerccji w Ścierniach	27 lutego 2001 r.	II/9/2001	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 3 kwietnia 2001 r., Nr 16, poz. 341		

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A – Uwarunkowania rozwoju

14.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego dla terenu produkcyjno - usługowego w Bieruniu	28 grudnia 2001r.	XI/6/2001	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 5 lutego 2002r., Nr 5, poz. 217		
15.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Kościelnej, Warszawskiej i Węglowej	30 kwietnia 2002 r.	IV/5/2002	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31 maja 2002 r., Nr 37, poz. 1325		a) Zmiana planu 26.07.2007r. uchwała Nr VII/1/2007 - Dz. Urz. Woj. Śl. z 2007 r., Nr 178, poz. 3287

lp.	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	DATA UCHWALENIA	NR UCHWAŁY	DZ. URZ. NR	UTRATA MOCY	UWAGI
16.	Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia dla obszarów: Zmiana: nr 1 - przy ul. Świerczyńskiej nr 2 - w rejonie toru prób „Fiata Auto Poland” nr 3 - przy ul. Turyńskiej nr 4 - przy ul. Chemików w rejonie ZTS „Erg - Bieruń”	12 grudnia 2002 r.	X/10/2002	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 25 lutego 2003 r., Nr 9, poz. 326		
17.	nr 5 - w rejonie ul. Łysinowej i linii kolejowej relacji Tychy-Lędziny nr 6 - przy ul. Bojszowskiej nr 7 - przy ul. Turystycznej nr 9 - przy ul. Dolomitowej nr 10 - przy ul. Bogusławskiego nr 11 - przy ul. Majowej nr 13 - przy ul. Zabrzeg					
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Rędziny w Bieruniu	12 grudnia 2002 r.	X/11/2002	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 25 lutego 2003 r., Nr 9, poz. 326		
19.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Bojszowskiej, Gotysowej i Kolejowej	29 maja 2003 r.	V/4/2003	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 czerwca 2003 r., Nr 54, poz. 1669		

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A – Uwarunkowania rozwoju

20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Wspólnej, Dojazdowej w Bieruniu	12 grudnia 2002 r.	X/12/2002	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 czerwca 2003 r., Nr 54, poz. 1668		
21.	Zmiany miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego centralnego obszaru miejscowości Bieruń Stary	29 maja 2003 r.	V/5/2003	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 czerwca 2003 r., Nr 54, poz. 1670		

Lp.	MIJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	DATA UCHWALENIA	NR UCHWAŁY	DZ. URZ. NR	UTRATA MOCY	UWAGI
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Turyńskiej w Bieruniu	26 czerwca 2003 r.	VI/1/2003	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 7 sierpnia 2003 r., Nr 76, poz. 2105		
23.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Świerczyńskiej i Domy Polne	27 listopada 2003 r.	XI/10/2003	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 11 lutego 2004 r., Nr 8, poz. 299		
24.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Marcina i Łysinowej w Bieruniu Starym	27 listopada 2003 r.	XI/11/2003	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 1 lutego 2004 r., Nr 8, poz. 300		
25.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ulic Warszawskiej i Zarzyny w Bieruniu	22 stycznia 2004 r.	II/4/2004	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 7 czerwca 2004 r., Nr 49, poz. 1528		
26.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Licealnej, Słowackiego, Kopcowej i rzeki Mlecznej w Bieruniu	31 maja 2005 r.	VI/1/2005	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 14 lipca 2005 r., Nr 85, poz. 2330		
27.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Łysinowej i Polnej w Bieruniu	31 maja 2005 r.	VI/2/2005	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 14 lipca 2005 r., Nr 85, poz. 2331		
28.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Borowinowej	28 lipca 2005 r.	VIII/7/2005	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 22 sierpnia 2005 r., Nr 101, poz. 2733		

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A – Uwarunkowania rozwoju

29.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Wiła	28 lipca 2005 r.	VIII/8/2005	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 22 sierpnia 2005 r., Nr 101, poz. 2734		
30.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Świerczyńska	28 lipca 2005 r.	VIII/9/2005	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 22 sierpnia 2005 r., Nr 101, poz. 2735		

lp.	MIJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	DATA UCHWALENIA	NR UCHWAŁY	DZ. URZ. NR	UTRATA MOCY	UWAGI
31.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Królowej Jadwigi	28 lipca 2005 r.	VIII/10/2005	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 22 sierpnia 2005 r., Nr 101, poz. 2736		
32.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Ścierniach	23 lutego 2006 r.	II/1/2006	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 4 kwietnia 2006 r., Nr 41, poz. 1176		
33.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy ul. Warszawską, ul. Wawelską, terenami łąk nad potokiem Bijasowickim, ul. J. Budzyńskiej, z włączeniem rejonu ul. Starowiślanej i ul. Patriotów w Bieruniu	23 lutego 2006 r.	II/2/2006	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 4 kwietnia 2006 r., Nr 41, poz. 1177		
34.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Bijasowickiej i ul. Lipcowej w Bieruniu	30 marca 2006 r.	III/1/2006	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 9 maja 2006 r., Nr 54, poz. 1510		
35.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy ul. Chemików, ul. Turyńska i linią kolejową relacji Tychy - Łódź	24 października 2006 r.	IX/3/2006	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 29 listopada 2006 r., Nr 137, poz. 3883		
36.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami Kopcową, Słowackiego, Licealną, rzeką Mleczną, ul. Wylotową oraz Potokiem Stawowym	29 maja 2007 r.	V/2/2007	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 3 sierpnia 2007 r., Nr 127, poz. 2498		

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A= Uwarunkowania rozwoju

37.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Wiła i ul. Chemików	29 maja 2007 r.	V/3/2007	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 3 sierpnia 2007 r., Nr 127, poz. 2499		
-----	--	-----------------	----------	--	--	--

Lp.	MIJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	DATA UCHWALENIA	NR UCHWAŁY	DZ. URZ. NR	UTRATA MOCY	UWAGI
38.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Warszawskiej, Węglowej i ul. Mieszka I	29 maja 2007 r.	V/4/2007	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 3 sierpnia 2007 r., Nr 127, poz. 2500		
39.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy linią kolejową, Potokiem Goławieckim, ul. Wawelską i ul. Bohaterów Westerplatte	29 maja 2007 r.	V/5/2007	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 3 sierpnia 2007 r., Nr 127, poz. 2501		
40.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Chemików, ul. Sowińskiego, ul. Solskiego	28 lutego 2008 r.	II/1/2008	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 5 maja 2008 r., Nr 81, poz. 1741		
41.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Bojszowskiej	29 maja 2008 r.	V/1/2008	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 lipca 2008 r., Nr 140, poz. 2695		
42.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Borowinowej	29 maja 2008 r.	V/2/2008	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 lipca 2008 r., Nr 140, poz. 2696		
43.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Majowej, Porąbek i Jagiełły	29 maja 2008 r.	V/3/2008	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 lipca 2008 r., Nr 140, poz. 2697		
44.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Peryferyjnej i ul. Dębowej	31 lipca 2008 r.	VIII/1/2008	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 8 września 2008 r., Nr 167, poz. 3109		
45.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Wawelską, linią kolejową, rzeką Wisłą i ul. Warszawską	26 lutego 2009 r.	II/5/2009	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 15 kwietnia 2009 r., Nr 62, poz. 1375		

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A= Uwarunkowania rozwoju

Ip.	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	DATA UCHWALENIA	NR UCHWAŁY	DZ. URZ. NR	UTRATA MOCY	UWAGI
46.	Mpzp terenów położonych pomiędzy linią kolejową, ulicami: Boh. Westerplatte, Wawelską, Równoległą i Mielęckiego z włączeniem terenu położonego wzdłuż ul. Przecznicza	26 lutego 2009 r.	II/4/2009	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 15 kwietnia 2009 r., Nr 62, poz. 1374		
47.	Zmiana mpzp terenu położonego w rejonie ul. Turyńskiej	26 lutego 2009 r.	II/7/2009	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 15 kwietnia 2009 r., Nr 62, poz. 1377		
48.	Mpzp terenu położonego pomiędzy ulicami Marcina, Łysinową, linią kolejową relacji Tychy-Lędziny, rzeką Mleczną i ul. Oświęcimską	26 lutego 2009 r.	II/6/2009	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 15 kwietnia 2009 r., Nr 62, poz. 1376		
49.	Zmiana mpzp terenu położonego w rejonie ul. Licealnej, Słowackiego, Kopcowej i rzeki Mlecznej	26 lutego 2009 r.	II/8/2009	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 15 kwietnia 2009 r., Nr 62, poz. 1378		
50.	Mpzp terenu w rejonie ul. Okrężnej i ul. Szybowej	28 stycznia 2010 r.	I/2/2010	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 marca 2010 r. Nr 55, poz. 851		
51.	Zmiana mpzp w rejonie ul. Turyńskiej	28 stycznia 2010 r.	I/1/2010	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 marca 2010 r., Nr 55, poz. 850		
52.	Mpzp terenu w rejonie ul. Oświęcimska, Homera i Mlecznej	28 kwietnia 2011 r.	VI/2/2011	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 7 lipca 2011 r. Nr 145, poz. 2695		
53.	Mpzp terenu w rejonie ul. Warszawskiej, Piaskowcowej i Bazaltowej	28 kwietnia 2011 r.	VI/3/2011	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 7 lipca 2011 r. Nr 145, poz. 2696		
54.	Mpzp w rejonie ulic: Łysinowej, Polnej i Świerczyńskiej oraz zbiornika Łysina	28 kwietnia 2011 r.	VI/4/2011	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 7 lipca 2011 r. Nr 145 poz. 2697		
55.	Zmiana mpzp Bierońskiego Centrum Administracji i Komercji w Ścierniach	25 sierpnia 2011 r.	IX/6/2011	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 11 października 2011 r., Nr 246, poz. 4097		
56.	Zmiana mpzp terenu położonego w rejonie ul. Licealnej, Słowackiego, Kopcowej i rzeki Mlecznej	30 sierpnia 2012 r.	XII/3/2012	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17 października 2012 r. poz. 4025		

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A – Uwarunkowania rozwoju

Lp.	MIJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	DATA UCHWALENIA	NR UCHWAŁY	DZ. URZ. NR	UTRATA MOCY	UWAGI
57.	Mpzp pomiędzy ul. Bogusławskiego, ul. Warszawską, ul. Granitową, ogrodzeniem KWK Piast, ul. Solecką i granicami miasta	30 sierpnia 2012 r.	XII/4/2012	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17 października 2012 r. poz. 4026		
58.	Mpzp terenu Czarnuchowic	25 października 2012 r.	XV/1/2012	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 6 grudnia 2012 r. poz. 5423		
59.	Mpzp terenu w rejonie ulic Jagiełły, Wiślanej i rzeki Wisły	25 października 2012 r.	XV/2/2012	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 6 grudnia 2012 r. poz. 5424		
60.	Zmiana mpzp terenów położonych w rejonie ul. Rędziny	31 stycznia 2013 r.	I/8/2013	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 6 marca 2013 r. poz. 2052		
61.	Zmiana mpzp terenu położonego pomiędzy linią kolejową, pot. Goławieckim, ul. Wawelską i ul. Boh. Westerplatte	31 stycznia 2013 r.	I/9/2013	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 6 marca 2013 r. poz. 2053		

Zgodnie ze sporządzoną planszą uwarunkowań rozwoju gminy – stan istniejący użytkowania terenu w układzie struktury funkcjonalno – przestrzennej a także waloryzacją struktur urbanistycznych, na jej obszarze występują następujące, zgeneralizowane formy przeznaczenia terenów:

- obszary zabudowane zajmujące powierzchnię około 82,8 ha:
  - tereny wytwórczości, handlu, usług, przemysłu,
  - tereny usługowo mieszkaniowe,
  - tereny zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej,
- tereny niezabudowane z przewagą terenów rolnych (teren upraw polowych, tereny zieleni nieurządzonej, ogrody działkowe),
- tereny leśne,
- tereny wód powierzchniowych,
- tereny cmentarzy.

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Obowiązująca ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definiuje ład przestrzenny jako „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”. Ocena stanu ładu przestrzennego jest sprawą dyskusyjną, gdyż jest ona zawsze subiektywna, w tym przypadku autorów niniejszego opracowania. Dlatego w ramach badań dotyczących uwarunkowań rozwoju została przeprowadzona inwentaryzacja fotograficzna jednostek tworzących układ osadniczy – jako udokumentowanie stanu istniejącego pozwalająca na indywidualną ocenę wizerunku miasta.

Na kształt struktury przestrzennej jednostki wpływ miały zarówno czynniki historyczne, jak

i współcześnie prowadzone działania inwestycyjne. Analiza zastanego stanu ładu przestrzennego gminy pozwala wyprowadzić następujące wnioski:

- charakterystyczną cechą miasta jest funkcjonowanie dwóch odrębnych skupisk miejskich – historycznego Bierunia Starego oraz Bierunia Nowego sąsiadujących z jednostkami o charakterze wiejskim: Jajosty, Ściernie, Bijasowice i Czarnuchowice; skupiska miejskie stanowią najbardziej zurbanizowaną część gminy, na których koncentruje się działalność usługowa, handlowa i produkcyjna; dominuje na obszarze miasta zabudowa jednorodzinna (często powiązana z usługami bądź produkcją), na niewielkich obszarach występuje zabudowa wielorodzinna;
- na obszarze miejscowości wiejskich przeważa zabudowa jednorodzinna; uzupełnia ją ustępująca zabudowa zagrodowa;
- tereny przemysłowe koncentrują się głównie w obrębie Bierunia Nowego (Kopalnia węgla kamiennego „Piaśń”) oraz w zachodniej części miasta przy granicy z Tychami;
- charakterystyczną cechą obszaru gminy jest występowanie znacznej ilości terenów otwartych (rolnych, łąkowych, nieużytków), które stanowią dystans przestrzenny pomiędzy zabudową poszczególnych jednostek;
- historycznym i faktycznym centrum miasta jest rynek Bierunia Starego; każda z pozostałych jednostek osadniczych posiada swoje własne centrum, najczęściej zlokalizowane wzdłuż obsługującej ją drogi, przy czym przestrzenie publiczne wokół obiektów usługowych pełniących rolę lokalnego centrum nie tworzą systemu, który można określić jako sprzyjający integracji mieszkańców;
- bardzo zróżnicowana jest architektura i rozplanowanie zabudowy w poszczególnych jednostkach osadniczych, nabierającej niejednokrotnie cech zabudowy chaotycznej.

Poprawa wizerunku miasta powinna następować poprzez zwiększanie udziału zabudowy zorganizowanej przestrzennie i uzupełnianie istniejącej zabudowy (wypełnianie luk budowlanych). Polityka przestrzenna powinna być również nakierowana na faktyczną ochronę wartości kulturowych oraz krajobrazu, która przejawiała się będzie w działaniach mających na celu przeciwdziałanie rozpraszania się zabudowy i jednoznaczną ochronę terenów otwartych (obszarów nieurbanizowanych).

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA

1. Rzeźba terenu i walory krajobrazu

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ obszar miasta Bieruń znajduje się na granicy dwóch prowincji mających zupełnie odmienny charakter: prowincji Wyżyny Polskie i Prowincji Karpaty Zachodnie wraz z Podkarpaciem. Bieruń Stary i Ściernie znajdują się w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko - Krakowska (341), w obrębie makroregionu Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Pagóry Jaworznickie (341.14).

---

¹ Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 2001;

Natomiast południowo-wschodnia i południowo-zachodnia część miasta znajduje się w prowincji Karpaty Zachodnie wraz z Podkarpaciem (51), podprowincji Podkarpacie Północne (512), w makroregionie Kotliny Oświęcimskiej (512.2), przy czym Bieruń Nowy, Bijasowice, Czarnuchowice, Jajosty znajdują się w mezoregionie Dolina Górnej Wisły (512.22), a południowo-zachodnia część gminy (os. Domy Polne, część Bierunia Starego i część Osiedla Chemików) w mezoregionie Równina Pszczyńska (512.21). W skład miasta Bieruń wchodzi Bieruń Stary, Bieruń Nowy, Ściernie, Jajosty, Bijasowice i Czarnuchowice. Formalnie osiedla te nie stanowią dzielnic miasta, wydzielają się one jednak jako odrębne osady. Powierzchnia miasta wynosi ok. 4067 ha.

Naturalna rzeźba obszaru miasta jest mało urozmaicona. Od centralnie rozmieszczonych niewysokich wzniesień zrębowych teren opada we wszystkich kierunkach ku dolinom rzecznych. Suche doliny rozcinające pagóry zrębowe są stosunkowo płytkie i o łagodnych zboczach. W dolinie Wisły w obrębie szerokiej terasy zalewowej występują liczne duże starorzecza, najczęściej wypełnione wodą. W części centralnej wyróżnia się wzniesienie Górki Bijasowickiej (około 257,0 m n.p.m.), a w południowo-zachodniej Góra Chełmeczki (263,0 m n.p.m.). Poza pasami wzniesień deniwelacje terenu nie przekraczają 10 m. Teren obniża się generalnie w kierunku południowym i wschodnim tj. w kierunku dolin rzek: Wisły, Gostyni i Przemszy, gdzie rzędne terenu wynoszą ok. + 230 m n.p.m. Najniższym punktem na terenie miasta jest ujście Przemszy do Wisły. Rzędne terenu wynoszą tu ok. 226 m n.p.m. Należy również stwierdzić, że morfologia terenu, położonego w granicach miasta, na skutek prowadzonej od 1975 roku eksploatacji węgla kamiennego przez KWK „Piasz” oraz częściowo przez KWK „Ziemowit”, uległa przeobrażeniu o wielkość dokonanych osiadań. Na terenie miasta znajdują się tereny (tzw. zalewiska bezodpływowe), z których na skutek osiadań odpływ wód jest utrudniony bądź też niemożliwy. Na części z tych terenów woda zalega ciągle, natomiast na innych pojawia się w czasie zwiększonych opadów.

2. Warunki klimatyczne

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej przez R. Gumińskiego (1948), obszar Bierunia należy zaliczyć do dzielnicy XV (dzielnica częstochowsko-kielecka). Jest on położony w południowej części tej dzielnicy. Dzielnice XV charakteryzują następujące warunki:

- 1) średnia temperatura stycznia wynosi -2 + -3,0°C,
- 2) średnia temperatura lipca około 15-16°C,
- 3) średnia temperatura roczna 7-8°C,
- 4) dni z przymrozkami od 112 do 130,
- 5) dni mroźnych ok. 20-40,
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 60-80 dni,
- 8) okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- 9) opady atmosferyczne znacznie zróżnicowane, do 650-750 mm/rok,
- 10) przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie o prędkościach średnich 3- 4 m/s.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona na obszarze Bierunia Starego stacja meteorologiczna posiada dane anemometryczne reprezentatywne dla całego regionu. Z danych IMGW za lata 1961-1990

wynika, iż w rejonie stacji Bieruń Stary dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 49 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich. Około 19 % przypadków stanowią cisy.

Zaobserwowane na stacji IMiGW w Bieruniu Starym dla lat 1961-1990 prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 2,2 m/s (średnia roczna). Średnie prędkości wiatrów z poszczególnych kierunków zmieniają się w granicach od 2,1 m/s (SE) do 3,1 m/s (SW, W). Także z kierunku północno-zachodniego (NW) przeciętna prędkość wiatrów jest wysoka i wynosi 3,0 m/s, co wskazuje, iż generalnie wiatry wiejące z sektora zachodniego są silniejsze.

Przedstawiony wyżej układ wiatrów jest przyczyną różnego kształtowania stanu sanitarnego powietrza w regionie. Wiatry wiejące z południowego-zachodu (SW) sprzyjają przewietrzaniu obszaru obniżając poziomy stężenie zanieczyszczeń w powietrzu. Natomiast wiatry wiejące z innych kierunków powodują nanoszenie tych zanieczyszczeń z innych części GOP-u nad analizowany obszar. Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Dla analizowanego obszaru przyjęto dane z posterunku IMGW w Bieruniu Starym. W oparciu o te dane obliczono wartości średnie roczne i średnie miesięczne sumy opadów dla roku normalnego (a), suchego (b) i wilgotnego (c) (tab. 3). Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w Bieruniu Starym kształtują się w granicach 750 mm. Natomiast w latach ekstremalnych zanotowano następujące sumy roczne: w latach wilgotnych - 978 mm i suchych - 568 mm. Stosunek maksymalnych do minimalnych rocznych sum opadów jest bardzo wyrównany, co wskazuje na dużą stabilność warunków występowania opadów w skali regionu. W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Stosunek średnich sum opadów półrocza letniego do zimowego wynosi 1,7. Średnio na analizowanym obszarze spada w półroczu letnim około 63 % sumy rocznej opadu. Maksimum opadowe występuje w lipcu, średnio po 97 mm opadu. Niemal równie wysokie sumy opadów występują w czerwcu (95 mm) i sierpniu (87 mm). Minima opadowe zaś w lutym i styczniu, kiedy notuje się opady w granicach 40 mm.

3. Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna

Ogólna powierzchnia lasów (gruntów leśnych, związanych z gospodarką leśną) na terenie miasta Bierunia – wg stanu na dzień: 31.12.2009 r. - wynosi 628,3 ha, co stanowi około 15 % jej powierzchni. Lasy publiczne stanowią ok. 506,7 ha, natomiast lasy prywatne zajmują powierzchnię ok. 121,6 ha (Dane GUS, 2010). Lasy miasta Bierunia są administrowane przez Nadleśnictwo Kobiór. Brak jest informacji o stanie lasów miasta Bierunia, które byłyby gromadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Ogólna powierzchnia terenów zadrzewień i zalesień na terenie miasta Bierunia w 2017 r. wynosi 531,68 ha, co stanowi około 13 % jego powierzchni. Lasy publiczne stanowią ok. 408,58 ha, natomiast lasy prywatne zajmują powierzchnię ok. 123,10 ha (Obliczenia własne oraz Dane GUS, 2017).

Tereny leśne skupione są zasadniczo w kilku kompleksach na terenie miasta: w północnej jego części, na granicy z Łędzinami; w części południowej - między Kopanią i kolonią Bieruń Stary; w południowozachodniej części - między Osiedlem Chemików, a doliną Gostyni. Lasy miasta Bierunia to w przeważającej części lasy gospodarcze o zniekształconej strukturze. W drzewostanie dominuje tu sosna pospolita, miejscami z dużym udziałem brzozy brodawkowatej w różnych, zazwyczaj niższych klasach wieku (40 - 60 lat). Drzewostan uzupełniają także: dąb szypułkowy,

modrzew europejski, topole oraz rzadziej, w miejscach bardziej wilgotnych, olsza czarna i jesion. Udział w drzewostanach mają także uprawiane, obce gatunki roślin drzewiastych jak: dąb czerwony, sosny: czarna, wejmutka, smołowa. Znaczne powierzchnie zajmują młode uprawy leśne: sosny i modrzewia. Na terenie miasta występują wszystkie niekorzystne zjawiska, które są powszechne dla lasów gospodarczych województwa śląskiego tj.: juwenalizacja, monotypizacja, pinetyzacja, fruitecetyzacja i cespityzacja.

4. Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna

Na obszarze miasta Bierunia występują przede wszystkim gleby bielcowe, wykształcone na podłożu piaszczystym lub gliniastym. Na osadach rzecznych wykształciły się mady i gleby mułowo-bagienne, zaś na podłożu węglanowym - rędziny o zróżnicowanym stopniu rozwoju.

Według mapy kompleksów rolniczej przydatności gleb województwa śląskiego najlepszy w skali miasta kompleks gleb ornych - pszenney dobry, zalega w rejonie centralnym oraz fragmentarycznie w dolinie Wisły. Kompleks żytni bardzo dobry tworzą te same typy gleb głównie w rejonie Bijasowic i na północnym obrzeżu gminy, także na innych terenach.

Dość duże obszary obejmują grunty orne kompleksu żytniego słabego (w tym czarne ziemie zdegradowane w Bieruniu Nowym i nad Przemszą) i naj słabszego, także zbożowo-pastewnego mocnego i słabego.

Przy dużym udziale łąk znamienny jest brak użytków zielonych kwalifikowanych jako bardzo dobre i dobre. Większość uznana jest jako użytki średnie na analogicznych glebach jak grunty orne. Najwięcej gleb klasy III a i b występuje w Ścierniach, w sąsiedztwie kopalni „Piaś”, w rejonie Solca oraz w Dolinie Wisły pomiędzy Bijasowicami i Bieruniem Nowym. Gleby klasy IV a i b występują na terenach Bijasowic, na północ od Ścierni, na terenach byłego Stawu Bieruńskiego, pomiędzy torowiskiem PKP, a granicą Fiat Auto Poland i powyżej fabryki samochodów oraz w Czarnuchowicach. Słabe gleby klasy V i VI koncentrują się w rejonie kopalni, Kolonii Bieruń, u podnóża Góry Chełmeczki, a także częściowo na terenach byłego stawu Bieruńskiego. Struktura użytkowania przedstawia się następująco: użytki rolne stanowią 61,2 % powierzchni gminy (2421 ha), z czego: 37,3 % - grunty orne, 17,1 % - łąki, 6,6 % - pastwiska, 0,2 % - sady, pozostałe grunty - 23,5 % i 15,3 % to lasy. Według narodowego spisu rolnego z 2002 r. na terenie miasta Bierunia znajduje się 738 gospodarstw rolnych. W zdecydowanej większości są to bardzo małe gospodarstwa o powierzchni do 1 ha. Podział gospodarstw rolnych wg zajmowanej powierzchni pokazano w tabeli nr 2.

Tabela 2. Podział gospodarstw rolnych wg zajmowanej powierzchni

Ogółem	738
Do 1 ha	497
1 ha – 2 ha	123
2 – 5 ha	48
5 – 10 ha	37
10 – 20 ha	19
20 – 50 ha	7
50-100 ha	3

Na terenie miasta największą powierzchnię upraw zajmują: ziemniaki, pszenica, żyto, jęczmień i kukurydza. W hodowli zwierząt dominuje drób oraz hodowla trzody chlewnej i bydła².

5. Zasoby wodne

5.1. Zasoby hydrogeologiczne

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków północna i centralna część miasta wchodzi w skład Regionu Górnośląskiego, podregion łaziski XVI3, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach karbonu, a znaczenie podrzędne mają poziomy czwartorzędowe i triasowe. Część południowa gminy znajduje się w regionie Przedkarpackim, w podregionie przedkarpacko-śląskim, w którym główny poziom użytkowy znajduje się w utworach czwartorzędowych

Na obszarze miasta Bierunia w profilu hydrogeologicznym występują piętra wodonośne w utworach czwartorzędu, triasu i karbonu. W piętrach tych wydzielono użytkowe poziomy wodonośne³.

W obrębie dokumentowanego obszaru wydzielono cztery zasadnicze piętra wodonośne związane stratygraficznie z utworami: czwartorzędu, trzeciorzędu i triasu, które występują w nadkładzie złoży oraz karbonu stanowiącego serię złożową.

Czwartorzędowe piętro wodonośne

Osady czwartorzędowe pokrywają niemal cały obszar, za wyjątkiem punktowych odsłonień wapieni triasowych w partii centralnej oraz w rejonie Wzgórza Chełmskiego, w części północno-wschodniej. Miąższość utworów czwartorzędowych we wschodniej i centralnej części obszaru górniczego na ogół nie przekracza 10 m, w części zachodniej wzrasta do ok. 30 m. Na całym rozpatrywanym obszarze utwory czwartorzędowe wykazują znaczną zmienność wykształcenia litologicznego w profilu poziomym i pionowym. Osady czwartorzędowe plejstocenu to na ogół osady piaszczysto-żwirowe, pochodzenia fluwioglacjalnego, zalegające na glinach zwałowych. Z utworami piaszczysto-żwirowymi związane jest występowanie piętra wodonośnego w czwartorzędzie. Ze względu na swoje położenie, szerokie doliny rzeczne utwory młodsze, holocenu, występują na znacznych obszarach, ale w większości wykształcone są głównie jako grunty spoiste. Dlatego w profilu czwartorzędowego piętra wodonośnego występuje na ogół jedna, rzadziej kilka warstw wodonośnych, lokalnie rozdzielonych od siebie soczewkami glin lub ilów (nie ma podziału na wodnolodowcowe poziomy plejstocenu i holocenijskich dolin rzecznych). Poziom zwierciadła wody utworów czwartorzędowego piętra wodonośnego jest wypadkową zasilania wynikającego z opadów atmosferycznych, a wielkością parowania, spływu naturalnego i zasilania utworów starszego podłoża, w rejonach okien hydrogeologicznych występujących w nieprzepuszczalnych dla wody, ilastych utworach trzeciorzędu. Dotychczas nie stwierdzono kontaktów hydraulicznych między wyrobiskami górniczymi, a czwartorzędowymi poziomami wodonośnymi. Warstwę izolującą od spągu stanowią morskie osady miocenu. Zwierciadło wody ma charakter swobodny i zalega na niewielkiej głębokości, najczęściej poniżej 1 m (w dolinach rzecznych) bądź 1-2 m. Natomiast na obszarze pagórów zrębowych głębokość zwierciadła wód podziemnych zdecydowanie wzrasta, nawet do 10-30 m.

---

² GUS

³ Gatlík J., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1997;

Płytko zalegające wody niemające warstwy izolującej od stropu tworzą niekorzystne warunki dla działalności górniczej. Wody czwartorzędowego poziomu są bardzo mało podatne na zmiany ukształtowania. Dlatego na terenach obniżen tworzą się tereny podmokłe, a bezodpływowe niecki osiadań bardzo szybko wypełniają się wodą.

Czwartorzędowy poziom eksploatowany jest ujęciem zlokalizowanym na terenie firmy DANON oraz licznymi studniami gospodarskimi. Woda na terenie zakładów użytkowana jest do produkcji. Strefa zasilania wg danych zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia została przedstawiona na załączniku graficznym. Ze względów merytorycznych (dla ochrony jakości wód w ujęciu) strefa zasilania powinna być objęta ochroną. Dotychczas przedsiębiorca eksploatujący ujęcie nie wystąpił o ustalenie strefy i zasad ochrony, dlatego strefa zasilania podana została informacyjnie, lecz nie rodzi sankcji formalno-prawnych. Generalnie wszystkie zabudowania w granicach miasta są podłączone do wodociągu, a woda z istniejących studni użytkowana jest do celów gospodarczych. Jednak w czasie prowadzenia inwentaryzacji od mieszkańców uzyskano informacje, iż coraz częściej (ze względów ekonomicznych) powraca się do indywidualnych źródeł zaopatrzenia.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne

Utwory trzeciorzędu (miocenu) odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu warunków hydrogeologicznych omawianego obszaru. Zajmują one ponad 85 % powierzchni terenu objętego opracowaniem. Utworów trzeciorzędowych nie stwierdzono jedynie w obszarze okien hydrogeologicznych zlokalizowanych w rejonie Wzgórza Chełmskiego, w północno-wschodniej części obszaru, w części centralnej - na zachód od szybów głównych kopalni KWK „Piast” oraz w części zachodniej terenu. Miąższość trzeciorzędu jest bardzo zmienna, maksymalne miąższości dochodzą do 250,7 m. W wykształceniu litologicznym przeważają iły miocenu, a ściślej sarmatu dolnego i tortonu. Utwory ilaste miocenu stanowią gruby, nieprzepuszczalny kompleks izolujący niżej leżące utwory triasowe oraz karbońskie od wód czwartorzędowych i powierzchniowych.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne, związane z zawodnionymi piaszczysto-pyłastymi wkładkami wśród iłów mioceńskich, które najczęściej występują w postaci soczew o ograniczonym zasięgu, nie ma znaczenia dla zawodnienia złoża.

Istotne znaczenie w kształtowaniu warunków hydrogeologicznych serii złożowej posiadają utwory dolnego opolu, zalegające lokalnie w spągu utworów trzeciorzędowych mające bezpośredni kontakt hydrauliczny z utworami karbońskimi. Utwory te wykształcone są w postaci zawodnionych, słabo spojonych piaskowców i zlepieńców. W granicach miasta nie zinwentaryzowano ujęć poziomu trzeciorzędowego.

Triasowe piętro wodonośne

Trias budują głównie utwory węglanowe wapienia muszlowego i retu oraz pstrę iły, piaskowce, piaski i żwiry środkowego i dolnego pstręgo piaskowca. Są one mocno zerodowane i zalegają niezgodnie na stropie utworów karbońskich, występują głównie w części centralnej i północnej. Największa stwierdzona miąższość utworów triasowych wynosi 89,1 m.

Triasowe piętro wodonośne związane jest głównie ze spękanymi i skawernowanymi wapieniami oraz dolomitami wapienia muszlowego, w których występują szczelinowo-krasowe poziomy wodonośne, a także podrzędnie z piaskowcami dolnego pstręgo piaskowca, gdzie poziomy wodonośne mają charakter szczelinowo-porowy. W rejonie Wzgórza Chełmskiego, w północno-wschodniej części złoża oraz w części centralnej, na zachód od szybów głównych kopalni, utwory

triasowe leżą w bezpośrednim kontakcie hydraulicznym z osadami czwartorzędowymi, przez które są zasilane. Na niewielkich obszarach położonych w części centralnej i północno-zachodniej, utwory triasowe posiadają natomiast bezpośredni kontakt z wodonośnymi utworami dolnego opolu. Poziomy wodonośne piętra triasowego, w rejonach występowania szczelnej pokrywy łtów mioceńskich, posiadają charakter naporowy, a w rejonach pozbawionych tej izolacji swobodny. W granicach opracowania zinwentaryzowano jedno ujęcie wód triasowych zlokalizowane na terenie Gospodarstwa Ogrodniczego w Bieruniu Starym przy ul. Turyńskiej. Dla ujęcia nie wyznaczono stref ochronnych.

Karbońskie piętro wodonośne

Poziomy wodonośne utworów karbońskich związane są z zawodnionymi piaskowcami i zlepieńcami warstw libiąskich, łaziskich i orzeskich, przy czym z uwagi na rozprzestrzenienie poszczególnych warstw, ich litologię oraz umiejscowienie dokonanych jak i projektowanych robót górniczych, decydujące znaczenie dla zawodnienia kopalni mają warstwy łaziskie, których pokłady były i są przedmiotem eksploatacji. Warstwy te są generalnie zbudowane z ławic piaskowców o różnej i zmiennej granulacji z występującymi podrzędnie pokładami węgla, często w otulinie łtówców i mułowców. Warunki hydrogeologiczne w obrębie tych warstw rozpoznane zostały badaniami wykonanymi w otworach wiertniczych, a także prowadzonymi na bieżąco obserwacjami i pomiarami w wyrobiskach górniczych KWK „Piaś”. Zasilanie warstw łaziskich z nadkładu złoża jest w dużej mierze utrudnione, z uwagi na przykrycie około 85 % powierzchni obszaru szczelną pokrywą łtówców mioceńskich. Karbońskie piętro wodonośne zasilane jest jednak miejscami przez poziomy wodonośne triasu i poziom wodonośny związany z zawodnionymi utworami dolnego opolu. W przystropowych częściach warstw karbońskich wymienione poziomy wodonośne tworzą lokalnie w zasadzie jeden połączony kompleks wodonośny.

Migracja wód w głąb górotworu jest jednak mocno utrudniona, gdyż współczynniki filtracji warstw karbońskich, zmienne w przedziale od ok. $6,7 \times 10^{-5}$ m/s do $9,5 \times 10^{-8}$ m/s, klasyfikują je do skał średnio przepuszczalnych i słabo przepuszczalnych.

W granicach opracowania nie zinwentaryzowano ujęć wód karbońskiego poziomu.

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) na obszarze gminy nie występują GZWP.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych teren miasta Bierunia podzielono na trzy JCWPd: nr 141, 142 i 146⁴.

5.2. Zasoby hydrograficzne

W warunkach naturalnych na obszarze miasta działły wodne biegły kulminacjami terenowymi, miały one charakter działów pewnych, przerwanych w niektórych miejscach bramami wodnymi. Przerwy w działach wodnych powstały w wyniku realizacji melioracji pól. Bramy wodne występują np. w okolicach Bierunia Starego i Czarnuchowic. Działły wodne niepewne występują jedynie na obszarach zurbanizowanych i antropogenicznie przeobrażonych (Bieruń Stary), względnie na obszarach chronionych przed zalewem lub okresowo zalewanych (głównie obszary dolinne okolic Bierunia Nowego i Czarnuchowic).

Cały teren gminy Bieruń leży w obrębie zlewni rzeki Wisły, która stanowi jego południowo-

---

⁴ <http://www.psh.gov.pl>

wschodnią granicę i jej dopływy – Gostynię, Potok Goławiecki i Przemszę.

Rzeka Gostynia – stanowi lewobrzeżny dopływ Wisły. Płyynie w kierunku wschodnim. Jej całkowite dorzecze posiada powierzchnię około 400 km². Głównym dopływem Gostyni, która stanowi południową i południowo - zachodnią granicę miasta jest rzeka Mleczna, która przepływa południkowo w kierunku południowym przez Bieruń. Rzeka Gostynia pełni również rolę kolektora stonych wód dołowych z ruchów kopalni „Piast”, dlatego przepływ wody w Gostyni w rejonie ujścia do Wisły, waha się w granicach 160 – 220 m³/min. Koryto rzeki jest uregulowane i obwałowane.

Potok Goławiecki – jest lewobrzeżnym dopływem Wisły i płynie uregulowanym korytem z północy na południe przez teren gminy. Potok Goławiecki prowadzi wody w ilości od 20 – 50 m³/min. wody są pozaklasowe. Znaczną część przepływu stanowią zrucane do Potoku strome wody dołowe z KWK „Ziemowit”. Najważniejszym dopływem Potoku Goławieckiego jest Potok Mąkołowiec, a ponadto zrucane są do niego oczyszczone ścieki z kopalni „Piast” oraz woda odpompowywana ze zbiornika retencyjnego w Ścierniach.

Rzeka Przemsza – płynie z północy na południe szeroką doliną częściowo uregulowaną i obwałowaną korytem. Stanowi ona największy lewobrzeżny dopływ Wisły. Prowadzi wody pozaklasowe, bardzo mocno zanieczyszczone.

Obok rzek, potoków i innych pomniejszych cieków wodnych na obszarze miasta występuje szereg sztucznych zbiorników wodnych o zróżnicowanych genozach, powierzchniach i pojemnościach. Największym zbiornikiem wodnym jest jezioro Łysina zlokalizowane w zachodniej części miasta w widłach rzeki Gostyni i Mlecznej. Zbiornik powstał w latach siedemdziesiątych w wyniku naturalnego wypełnienia wodą wyrobiska popiaskowego. Jest to więc zbiornik zasilany wodami opadowymi i gruntowymi.

Zbiornik jest wykorzystywany jako rezerwa wody dla „FIAT AUTO POLAND” w Tychach, stanowiąc część systemu zaopatrzenia tego przedsiębiorstwa w wodę.

Zbiornik Łysina położony jest również w strefie zasilania ujęć wód podziemnych zlokalizowanych na terenie zakładów DANON. Nie wyklucza się, iż obniżanie zwierciadła wody w zbiorniku to wynik eksploatacji ujęcia. Ujęcie nie ma zatwierdzonej strefy ochrony pośredniej, (która merytorycznie obejmuje strefę zasilania). Inne zbiorniki wodne to pozostałości po stawach rybnych lub zalewiska powstałe w nieckach bezodpływowych, które tworzą się wskutek osiadania terenu.

Zagrożenie powodziowe

Miasto Bieruń posiada gęstą sieć hydrograficzną. Zbiega się tu kilka ważnych cieków, które mają znaczenie ponadregionalne: Wisła, Gostynka i Przemsza. Na terenie miasta od zawsze istniało zagrożenie powodziowe, które obecnie zostało spotęgowane osiadaniem powstałymi na skutek eksploatacji górniczej. Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi to przede wszystkim obszar Bijasowic oraz Bierunia Nowego, które to położone są poniżej poziomu wód powodziowych spływających obwałowanymi rzekami: Wisłą i Gostynką. Również obszar Czarnuchowic, który położony jest w widłach Wisły i Przemszy jest silnie narażony na niebezpieczeństwo powodzi w przypadku przerwania się wałów przeciwpowodziowych. W maju 2010 r. na skutek długotrwałych nawalnych opadów silnie wezbrały rzeki dorzecza Wisły. Wody Gostynki, nie mogąc znaleźć ujścia do nadmiernie wezbranej Wisły stopniowo przybierały. Wytworzyło się tu zjawisko tzw. cofki. W rejonie Kopani przerwaniu uległ wał przeciwpowodziowy na Gostynce i wody powodziowe zalały tereny położone poniżej: Kopani, Bijasowic i Bierunia Nowego. Zalaniu nie uległy Czarnuchowice, ale w przypadku przerwania wałów również one uległyby zatopieniu. Skutkiem

powodzi było zalanie wielu budynków mieszkalnych, ucierpiało również wiele hektarów gruntów rolnych.

Występujące na terenie miasta Bierunia zagrożenie powodziowe ma wielorakie przyczyny:

- położenie w dorzeczu Wisły, Gostyni i Przemszy;
- budowa wałów powodziowych i możliwości ich przerywania;
- eksploatacja węgla kamiennego (i tu dwie przyczyny: obniżenie się terenów na skutek eksploatacji i zwiększenie ich możliwości zalania na skutek wezbrania w rzekach oraz powstanie niecek bezodpływowych).

Dopiero nałożenie się na siebie różnorodnych stref zalewowych daje całkowity obraz terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Należy wskazać, że dla terenu miasta brak jest aktualnej ekspertyzy hydrograficznej, co powoduje, że właściwe określenie terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi jest bardzo trudne. W różnych opracowaniach wskazuje się różne zasięgi zalań (materiały RZGW, Opracowanie ekofizjograficzne, Raport oddziaływania na środowisko KWK Piast – żadne z nich nie przewidywały terenu zalanego w maju 2010 r.) Dodatkowym problemem jest ciągle trwająca eksploatacja węgla kamiennego w wyniku, której zmienia się powierzchnia terenu, a co za tym idzie także i zasięg terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

W celu dokładnego ustalenia granic terenów zalewowych wskazuje się na konieczność wykonania kompleksowej ekspertyzy hydrograficznej uwzględniającej wieloaspektowość zagrożeń powodziowych terenu miasta.

6. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania

6.1. Gleby

Gleby – ze względu na ich bardzo długi proces tworzenia – uznaje się za dobra nieodnawialne, wymagające szczególnej ochrony. Ich ochrona jest tym bardziej uzasadniona, gdyż nie wykazują one żadnych zdolności do ochrony przed przenikaniem do nich substancji zanieczyszczających. Zanieczyszczenia są dodatkowo kumulowane w glebie i praktycznie nie podlegają migracji. Zdolność do akumulacji zanieczyszczeń pozostających w glebie przez niektóre gatunki roślin sprawia, że zanieczyszczone gleby nie nadają się do produkcji pewnych grup roślin jadalnych i pastewnych.

Na obszarze gminy nie są prowadzone stałe pomiary jakości gleb w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁵. W ramach monitoringu badania były przeprowadzone tylko w roku 2005 i były one prowadzone w skali województwa dla poszczególnych powiatów.

W tabeli nr 3 przedstawiono porównanie wskaźników dla gleb powiatu bieruńsko-lędzińskiego w stosunku do wskaźników dla całego województwa śląskiego.

Tabela 3. Wskaźniki bonitacji negatywnej, gmina na tle powiatu i województwa

Powiat	Odczyn pH w %*	Potrzeby wapniowania w %**	Zawartość fosforu w %***	Zawartość potasu w %***	Zawartość magnezu w %***
Powiat bieruńsko- lędziński ⁵	75	67	63	71	44

⁵ Stan środowiska w województwie śląskim w 2005, WIOŚ Katowice, 2006,

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A – Uwarunkowania rozwoju

Województwo Śląskie	71	69	58	67	52
---------------------	----	----	----	----	----

*) obejmuje procent gleb b. kwaśnych, kwaśnych i ½ lekko kwaśnych

**) obejmuje procent potrzeb wapniowania koniecznych, potrzebnych, ½ wskazanych

***) obejmuje procent gleb o zawartości b. niskiej, niskiej, ½ średniej

Przedstawione powyżej wyniki badań ukazują, że wskaźnik bonitacji negatywnej są zbliżone do średniej dla województwa śląskiego.

Podstawowe zagrożenie gleb, a właściwie zasobów gruntów rolnych, na terenie gminy stanowi ich przeznaczanie na cele nierolnicze i nieleśne. Chodzi tutaj zwłaszcza o presję urbanizacyjną i związane z tym przeznaczanie gruntów rolnych pod zabudowę. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych powoduje, że naturalne procesy ochronne i regeneracyjne nie funkcjonują prawidłowo i nie są w stanie ich ochronić.

Poprawa jakości gleb pozostających w rolniczym użytkowaniu może nastąpić poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, właściwe nawożenie oraz przeciwdziałanie zwiększaniu aktywności metali ciężkich. Ochronę gruntów rolnych przed zabudową mogą zapewnić zapisy planistyczne ograniczające prawo zabudowy na gruntach najlepszych klas bonitacyjnych, na terenach nieuzbrojonych w kanalizację sanitarną, bądź z dala od istniejącej zabudowy. W opracowywanym studium proponuje się więc kategorie obszarów chronionych przed zabudową, obejmujących również obszary rolne, jako równoważenie procesów urbanizacyjnych.

6.2. Wody

Wody powierzchniowe

Stan czystości wód powierzchniowych jest efektem działalności człowieka. Znacznemu zanieczyszczeniu ulegają wody powierzchniowe, szczególnie większych cieków. Stały się one odbiornikami ścieków zarówno komunalnych, jak i przemysłowych, w tym także stonnych wód dołowych z kopalni węgla kamiennego. Powszechne jest także bakteriologiczne zanieczyszczenie wód powierzchniowych. Duże znaczenie ma również zanieczyszczenie pochodzące ze spływów powierzchniowych z silnie nawożonych pól.

Na terenie miasta znalazły się cztery punkty monitoringu wód powierzchniowych. Zlokalizowane są one na rzece Mlecznej, Gostynce, Wiśle i Potoku Goławieckim. Wyniki badań przedstawiono w tabeli nr 4.

Tabela 4. Wstępna ocena stanu wód powierzchniowych w punktach pomiarowo-kontrolnych w roku 2009 na terenie miasta Bierunia⁶

I.p.	Kod i nazwa jednolitej części wód powierzchniowych	Nazwa punktu pomiarowego	Klasyfikacja elementów biologicznych	Klasyfikacja elementów fizykochemicznych	Klasyfikacja substancji szczególnie szkodliwych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
1	PLRW200062 11889 Mleczna	Mleczna ujście do Gostyni	b.d.	Poniżej stanu dobrego	Stan dobry		

⁶ wg Informacja o stanie środowiska w 2008, WIOŚ Katowice, październik 2009 r.

AKTUALIZACJA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA
Część A – Uwarunkowania rozwoju

2	PLRW200019 211899 Gostynia od starego koryta do ujścia	Gostynia ujście do Wisły	Klasa III	Poniżej stanu dobrego	Stan dobry i powyżej dobrego	Umiarko- wany	Dobry
3	PLRW200019 21199 Wiśła od Białej do Przemszy	Mała Wiśła w Bieruniu Nowym	Klasa IV	Poniżej stanu dobrego	Stan dobry i powyżej dobrego	Słaby	Poniżej dobrego
4	PLRW200062 11949 Potok Goławiecki	Potok Goławiec -ki ujście do Wisły	Klasa IV	Poniżej stanu dobrego	Stan dobry i powyżej dobrego	Słaby	

* b.d. – brak danych, ocena zostanie wykonana po zakończeniu prac związanych z opracowaniem metodyk referencyjnych dla makrobezkręgowców bentosowych

Powyższe badanie stanu wód oparte jest na Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz. 1008). Można na jego podstawie stwierdzić, że jakość wód powierzchniowych cieków przepływających przez teren miasta jest niezadowalająca.

Cieki w mieście Bieruń nie były badane pod kątem Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych. Najbliżej gminy badana była Pszczyńska u ujścia do Wisły. W tej lokalizacji badane wody nie spełniały wymagań, jakim powinny odpowiadać wody w których bytują ryby karpiowate i łososiowate. Przekroczone były: zawiesina ogólna, tlen rozpuszczony, BZT₅, azot amonowy, niejonowy amoniak, azotyny oraz fosfor ogólny⁷. Należy się spodziewać, że podobna sytuacja ma miejsce również w Wiśle i jej dopływach, które reprezentują podobny stan jak rzeka Pszczyńska. Cieki w mieście Bieruń oraz w jej pobliżu nie były badane w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U. Nr 204, poz. 1728)⁷

Wody podziemne

Miasto Bieruń położone jest w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych: nr 141, 142 i 146. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badania wód najbliższej prowadzone były w Tychach i Lędzinach. Jeden punkt zlokalizowany jest w Bieruniu. Ich wyniki przedstawiono w tabeli nr 5.

⁷ wg Informacja o stanie środowiska w 2008, WIOŚ Katowice, październik 2009 r.

Tabela 5. Jakość wód podziemnych

Nr punktu	Nazwa punktu	JCW pd	GZW P	Straty grafia ujętej warstwy	Klasa jakości	Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom			Typ wody	Gmina
						Klasa II	Klasa III	Klasa IV		
0873/K	Tychy-Leśna I	141	brak	C2	II	Mn, NO ₃			HCO ₃ -SO ₄ -Cl-Ca-Mg	Tychy
0874/K	Tychy Mandrelów-ka	141	brak	Q	IV	Ca, NO ₃ , SO ₄ , Cl	tem p	pH, Ni	SO ₄ -Cl-HCO ₃ -Ca-Na-Mg	Tychy
2687/K	Tychy-SAD	141	brak	Q	III	SO ₄ , Ca, Fe	NO ₃		HCO ₃ -SO ₄ -Cl-Ca-Mg	Tychy
2688/K	Lędziny	141	brak	Q	IV	PEV, SO ₄ , tem p	NH ₄ , Ca	Fe, Mn	SO ₄ -HCO ₃ -Cl-Ca	Lędziny
2690/K	Mysłowice	141	brak	C	III	Mn, SO ₄ , Ca, tem p	Ni, K, Fe		SO ₄ -HCO ₃ -Ca-Mg	Mysłowice
2691/K	Bieruń	141	brak	Q	IV	Tem p, SO ₄ , Ca	Mn, Fe	Ni	SO ₄ -HCO ₃ -Ca-Mg	Mysłowice
2245/K	Imielin	146	452	T2	III	Mg, SO ₄ , Ca, HCO ₃ , tem p	NO ₂		HCO ₃ -SO ₄ -Ca-Mg	Imielin

Ocena przedstawiona w tabeli wykonana została w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 89). Zgodnie z tym rozporządzeniem wody klas I, II i III zaklasyfikowane są jako wody o stanie chemicznym dobrym. Można więc stwierdzić, że stan wód jest na granicy złego i dobrego. Za taki stan w głównej mierze odpowiada intensywna eksploatacja węgla kamiennego.

6.3. Powietrze

Według ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 85) ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Na stan powietrza na terenie miasta Bierunia mają wpływ następujące czynniki: emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja, emisja ze środków transportu i komunikacji, emisja transgraniczna (spoza terenu gminy), emisja niezorganizowana.

Zazwyczaj głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych

pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a wśród nich benzo(a)piren, uznawany za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych. W pyłe zawieszonym ze względu na zdolność wnikania do układu oddechowego, wyróżnia się frakcje o ziarnach: powyżej 10 mikrometrów i pył drobny poniżej 10 mikrometrów (PM10). Ta druga frakcja jest szczególnie niebezpieczna dla człowieka, gdyż jej cząstki są już zbyt małe, by mogły zostać zatrzymane w naturalnym procesie filtracji oddechowej. Przy spalaniu odpadów z produkcji tworzyw sztucznych opartych na polichloroku winylu do atmosfery mogą dostawać się substancje chlorowcopochodne, a wśród nich dioksyny i furany. O wystąpieniu zanieczyszczeń powietrza decyduje ich emisja do atmosfery, natomiast o poziomie w znacznym stopniu występujące warunki meteorologiczne. Przy stałej emisji, zmiany stężeń zanieczyszczeń są głównie efektem przemieszczania, transformacji i usuwania ich z atmosfery. Stężenie zanieczyszczeń zależy również od pory roku. I tak:

- sezon zimowy, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery, głównie przez niskie źródła emisji,
- sezon letni, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery przez skażenia wtórne powstałe w reakcjach fotochemicznych.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z 2007, 2008 i 2009 r.^{8, 9, 10} pochodzące z opracowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach. Ocena przeprowadzona jest w wyodrębnionych strefach na terenie województwa śląskiego zaliczonych do odpowiednich klas od A do C, od klasy najbardziej do najmniej korzystnej ze względu na stopień oddziaływania zanieczyszczeń na stan zdrowia ludzkiego – kryterium ochrony zdrowia. W raporcie WIOŚ przeprowadzono ocenę stanu powietrza atmosferycznego w wyodrębnionych klasach.

Tabela 6 Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w latach 2006-2008

	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											Ogólna klasa strefy
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Rok 2007	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	C
Rok 2008	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A	C	C
Rok 2009	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C

⁸ Piąta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2006 rok

⁹ Szósta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2007 rok".

¹⁰ Stan środowiska w województwie śląskim w 2008, WIOŚ Katowice, 2009 r."

Klasyfikacja według kryterium ochrony zdrowia na terenie strefy bieruńsko-pszczyńskiej wykazała klasę C ze względu na przekraczane dopuszczalne stężenia 24 godzinne i roczne dla benzo(a)pirenu B(a)P oraz stężenia O₃ (z tym, że badanie O₃ prowadzone jest dla strefy śląskiej. Przeprowadzona klasyfikacja dla pozostałych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek azotu (NO₂), ołów (Pb), ozon (O₃), tlenek węgla (CO), dwutlenek siarki (SO₂), arsen (As), nikiel (Ni) oraz benzen (C₆H₆) wykazała klasę A. Przyznana klasa ogólna dla strefy w latach 2007-2009 to klasa C, przy czym zaliczenie do klasy C nastąpiło wyłącznie na skutek przekroczeń benzo(a)pirenu B(a)P oraz stężenia O₃. Należy zauważyć, iż najwyższe stężenia zanieczyszczeń (przekroczenia wartości dopuszczalnych) występują w sezonie jesienno – zimowym, co związane jest ze spalaniem paliw w celach grzewczych (niska emisja). Za pozytywny należy uznać brak przekroczeń pyłu zawieszonego, który ujawnia się w sąsiednich strefach: Aglomeracji Górnośląskiej, Aglomeracji Rybnicko-Jastrzębskiej oraz strefie bielsko-żywieckiej.

6.4. Odpady

W całym mieście Bieruń prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów z podziałem na szkło, metal, plastik, papier. Odpady zbierane są przez wyspecjalizowane jednostki i wywożone na składowisko odpadów komunalnych w Tychach - Urbanowicach, którego zarządcą jest Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „MASTER”.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW

1. Wykazy obiektów i założeń zabytkowych objęte ochroną konserwatorską w podziale na miejscowości:

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej następuje obecnie i będzie realizowana nadal poprzez:

- zachowanie i ochronę obiektów objętych gminną ewidencję zabytków, w tym obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego,
- utrzymanie istniejących oraz wyznaczenie nowych stref ochrony konserwatorskiej.

1.1. Obiekty sakralne

Bieruń Stary

- Kościół cmentarny pod wezwaniem Świętego Walentego przy ulicy Krakowskiej 39 (granice obejmują całość obiektu w ramach ogrodzenia i wyposażenia wnętrza) wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego pod nr A 674/66 z dn. 28 V 1966 r.,
- Kościół parafialny pod wezwaniem Świętego Bartłomieja przy ulicy Krakowskiej 3 (granice obejmują całość obiektu w ramach ogrodzenia i wyposażenia wnętrza) wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego pod nr A 675/66 z dn. 28 V 1966 r.;

Bieruń Nowy

- Kościół parafialny pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ulicy Warszawskiej wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego pod nr A/402/13 z dn. 26 II 2013 r.

1.2. Obiekty świeckie

Bieruń Stary

- Zakład NITROERG,
- Próg wodny ul. Mleczna,
- Wiadukt ul. Chemiczów i ul. Warszawska,
- Stacja trafo ul. Licealna,
- Wieża wodna ul. Bojszowska;

Bieruń Nowy

- Dawny folwark Solec przy ulicy Barbórki 12,
- Stacja Dworca PKP (kompleks kolejowy zlokalizowany po obu stronach torów),
- Budynek usługowy przy ulicy Warszawskiej 288,
- Budynek dawnej szkoły – obecnie przedszkole przy ulicy Warszawskiej 292,
- Wiadukt ul. Patriotów,
- Bruk ul. Kosynierów,
- Dworzec i nastawnia przy ulicy Ofiar Oświęcimskich 5,
- Dawny młyn przy ulicy Soplicy 1;

Bijasowice

- Dawny zespół dworski – folwarczny z zachowaną zabudową gospodarczą, czworakami oraz dworkiem przy ulicy Jagiełły 78,

Zabrzeg

- Teren dawnego zespołu folwarcznego z zachowaną zabudową gospodarczą przy ulicy Warszawskiej 391.

1.3. Budynki mieszkalne

Bieruń Stary

- Budynek mieszkalny przy ulicy Adama 1,
- Klasztor Sióstr Służebniczek NMP ul. Bojszowska 24,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Bojszowskiej 46,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Chemików 119, 131,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Hejnałowej 1,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Kadłubowej 5,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Kopcowej 19, 20, 22,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Krakowskiej 3, 4, 5, 5a, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 11a, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 30, 36, 39, 57, 58, 59, 98, 108,
- Budynki mieszkalne przy ulicy ks. Kudery 10, 20, 22,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Licealnej 12,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Macieja 1, 7, 13, 22, 23,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Oświęcimskiej 418, 435, 440, 443, 443b, 444, 446, 448, 450, 451, 456, 460,
- Budynki przy Rynku 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Słowackiego 1, 2, 3, 4, 5, 9, 12, 15, 19, 23,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Spyry 10,
- Budynki mieszkalne przy ulicy ks. Trochy 4, 5, 6, 8, 13, 26, 30,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Wylotowej 1, 12, 17,
- Budynek mieszkalny i stodoła przy ulicy Wita 18,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Zdrowia 8, 14;

Ściernie

- Budynek mieszkalny przy ulicy Bazaltowej 8,
- Budynek mieszkalny przy Kamiennej 36,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Pszennej 37,
- Budynki mieszkalne przy Warszawskiej 107, 110;

Bieruń Nowy

- Budynki mieszkalne przy ulicy Bohaterów Westerplatte 1, 20, 41,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Ofiar Oświęcimskich 1,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Diamentowej 8,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Patriotów 10,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Piastowskiej 1,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Sadowej 2, 4, 5, 7,
- Budynki mieszkalne przy ulicy Warszawskiej 276, 277, 288, 292, 313, 337-339, 341, 390, 393b, 396 (Degolówka),
- Budynki mieszkalne przy ulicy Wawelskiej 22, 35, 55;

Bijasowice

- Posesja przy ulicy Bijasowickiej 21,
- Budynek mieszkalny przy ulicy Krupniczej 1.

1.4. Układ urbanistyczny

Bieruń Stary

- Układ urbanistyczny miasta Bieruń Stary wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego pod nr A 731/66 z dn. 15 VI 1966 r. Granice obejmują obszar miasta zamknięty ulicami:
  - a) Od wschodu ulicą Trochy z wylotem ulicy Wylotowej w kierunku wschodnim,
  - b) Od północy wschodnim odcinkiem ulicy Adama do ulicy Kamienicznej, ulicą Kamieniczną w kierunku północnym do końca i tyłami parcel u zbiegu ulic Oświęcimskiej i Macieja,
  - c) Od zachodu ulicą Macieja z wylotem ulicy Licealnej w kierunku zachodnim oraz tyłami parcel zachodniej strony ulicy Słowackiego do ulicy Spyry,
  - d) Od południa ulicą Spyry i Kudery, z wylotem ulicy Krakowskiej w kierunku południowym;

Bijasowice

- Dawna wieś w typie rzędówki z zachowaną historyczną zabudową siedliskową wzdłuż ulicy Jagiełły – Majowej.

1.5. Cmentarze

Bieruń Stary

- Cmentarz rzymsko – katolicki (XVI/XIX, XX w.) przy ulicy Krakowskiej,
- Cmentarz żydowski przy ulicy Wita.

1.6. Krzyże i kapliczki

Bieruń Stary

- Kapliczka architektoniczna na Górze Chełmeczki,
- Kapliczka architektoniczna przy ulicy Kopcowej 28,
- Kapliczka architektoniczna przy skrzyżowaniu ulic Krakowskiej i Chemików,
- Kapliczka architektoniczna przy skrzyżowaniu ulic Macieja i Oświęcimskiej,
- Kapliczka architektoniczna przy ulicy Oświęcimskiej ,
- Figura Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej przy zespole kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja przy Rynku,
- Krzyże kamienne przy ulicy Krakowskiej 39, 61,
- Krzyż kamienny przy ulicy Lędzińskiej,
- Krzyż kamienny przy ulicy Turyńskiej,
- Krzyż kamienny przy ulicy Zdrowia 15,
- Krzyż kamienny przy ulicy Oświęcimskiej,
- Krzyż kamienny przy ulicy Marcina 22,
- Krzyż kamienny przy skrzyżowaniu ulic Łysinowej i Żwirki i Wigury,
- Krzyż kamienny ulicy Chemików,
- Krzyż kamienny przy ulicy Bojszowskiej 47, 187;

Ściernie

- Krzyż kamienny przy ulicy Bogusławskiego,

- Krzyż kamienny przy ulicy Pszennej;

Bieruń Nowy

- Kapliczka architektoniczna przy skrzyżowaniu ulic Majowej i Jagiełły,
- Krzyż kamienny przy ulicy Warszawskiej 351;

Bijasowice

- Kapliczka architektoniczna przy ulicy Bijasowickiej 60,
- Krzyż przydrożny przy skrzyżowaniu ulic Lipcowej i Bijasowickiej,
- Krzyż kamienny przy skrzyżowaniu ulic Majowej i Żywicznej;

Czarnuchowice

- Kapliczka architektoniczna przy ulicy Mielęckiego,
- Kapliczka słupowa przy ulicy Przyjaźni 12,
- Krzyż przydrożny przy skrzyżowaniu ulic Tatarakowej i Mielęckiego;

Jajosty

Figura przydrożna przy ulicy Potokowej;

Zabrzeg

Kapliczka architektoniczna przy skrzyżowaniu ulic Warszawskiej i Niedługiej.

2. Strefy ochrony konserwatorskiej

2.1. Strefy A pełnej ochrony konserwatorskiej

Na obszarze miasta wyodrębniono dotychczas cztery strefy „A” pełnej ochrony konserwatorskiej.

Są to:

- 1) Strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej, Bieruń Stary – Stare Miasto.
Obszar Strefy pokrywa się z obszarem układu urbanistycznego Starego Miasta wpisanym do rejestru zabytków. Wschodnia granica strefy przebiega od mostu na rzece Mleczna w kierunku południowym obejmując zabudowę (w granicach posesji) po wschodniej stronie ul. Oświęcimskiej, następnie biegnie w kierunku wschodnim osi ul. Adama (obejmując zabudowę po jej południowej stronie) aż do skrzyżowania z ul. Ks. Trochy. Dalszy przebieg granicy strefy podąża w kierunku południowym osi ul. Ks. Trochy (obejmując zabudowę po jej zachodniej stronie) do skrzyżowania z ul. Kudery. Następnie granica biegnie osi tej ulicy w kierunku zachodnim i dalej skręca na południe obejmując zabudowę (w granicach posesji) po wschodniej stronie ul. Krakowskiej z kapliczką i miejscem tzw. „Bramy Krakowskiej”, aż do mostu na Potoku Stawowym. W dalszym ciągu granica biegnie na północ ul. Krakowską (omijając posesję ze współczesnym budynkiem szkoły podstawowej) i obejmuje historyczną zabudowę (w granicach posesji) po zachodniej stronie tejże ulicy dochodząc do ul. Spyry. Przebieg południowej granicy strefy pokrywa się z osi ul. Spyry, dochodząc do skrzyżowania z ul. Kopcową. Zachodnia granica strefy biegnie w kierunku północnym obejmując zabudowę (w granicach posesji) po zachodniej stronie na całej długości ul. Słowackiego. Następnie granica strefy przecina ul. Licealną i biegnie w kierunku północnym osi ul. Macieja (obejmując zabudowę po jej wschodniej stronie) i dochodzi na północy do osi ul. Oświęcimskiej i dalej do mostu na rzece Mleczna (w miejscu tzw. „Bramy opawskiej”),
- 2) Strefa „A2” pełnej ochrony konserwatorskiej, Bieruń Stary – teren cmentarza rzymsko – katolickiego wraz z kościołem drewnianym p.w. św. Walentego przy ul. Krakowskiej,

- 3) Strefa „A3” pełnej ochrony konserwatorskiej, Bieruń Stary – teren cmentarza żydowskiego przy ul. Wita,
- 4) Strefa „A4” pełnej ochrony konserwatorskiej teren dawnego folwarku Solec przy ul. Barbórki 12. Granica strefy obejmuje zabudowania wraz z sadem w ramach ogrodzonego terenu ograniczonego ulicami Barbórki, Sadową, Solecką oraz Potokiem Goławieckim i ogrodzeniem od północy.

2.2. Strefy B pośredniej ochrony konserwatorskiej

Wyodrębnionych zostało dotychczas dziewięć obszarów objętych strefą „B”. Są to:

- 1) Strefa „B1” pośredniej konserwatorskiej, Bieruń Stary. Strefa obejmuje tereny przylegające od wschodu do centralnej części Starego Miasta objętego strefą „A1” pełnej ochrony konserwatorskiej. W strefie zawarta część historycznej Grobli. Granica strefy od północy przebiega zachodnim obwałowaniem rzeki Mlecznej (obejmując samą rzekę) następnie przechodzi na drugi brzeg i obejmuje północny kraniec dawnej Grobli. W dalszym ciągu granica biegnie w kierunku południowym obejmując Groblę aż do miejsca jej przerwania nową ulicą będącą przedłużeniem ul. Chemików. Przebieg południowej granicy strefy podąża osią tej ulicy aż do miejsca mostu i tzw. „Bramy Krakowskiej”, łącząc się z granicą strefy „A1”. Następnie przebieg zachodniej granicy strefy „B1” pokrywa się z przebiegiem granicy strefy „A1”.
- 2) Strefa „B2”, pośredniej konserwatorskiej, Bieruń Stary. Strefa obejmuje tereny przylegające od zachodu do centralnej części Starego Miasta objętego strefą „A1” pełnej ochrony konserwatorskiej. Zawiera obszar pomiędzy zwartą zabudową Starego Miasta, a rzeką Mleczną i Potokiem Stawowym z tzw. „zaczyskiem stożkowym” zwanym Kopiec (figurującym w Rejestrze Zabytków nr 819/68). Granica strefy od zachodu przebiega zachodnim obwałowaniem rzeki Mlecznej (obejmując samą rzekę) począwszy od połączenia z Potokiem Stawowym (przy wiadukcie kolejowym), aż do ul. Oświęcimskiej na północy (do mostu). Następnie wschodnia granica strefy pokrywa się z przebiegiem granicy strefy „A1” dochodząc na południu do ul. Chemików. Dalej przebieg południowej granicy strefy biegnie osią ul. Chemików w kierunku zachodnim dochodząc do miejsca gdzie, do rzeki Mlecznej wpada Potok Stawowy.
- 3) Strefa „B3” pośredniej konserwatorskiej, Bieruń Stary. Obszar stref otacza historyczny, urbanistyczny układ Bierunia Starego. Strefa obejmuje południowy obszar Bierunia Starego obejmując m.in. południową część Grobli oraz stanowi otulinę strefy „A2” pełnej ochrony konserwatorskiej. Północna granica strefy przebiega osią ul. Chemików i jej nową kontynuacją – na odcinku od wiaduktu kolejowego aż za Groblę (obejmując ją). Granica strefy pokrywa się na tym odcinku z granicą strefy „B2” pośredniej ochrony konserwatorskiej, „A1” pełnej ochrony konserwatorskiej oraz „B1” pośredniej ochrony konserwatorskiej. Następnie od wschodu obejmuje część Grobli i dalej dochodzi do ul. Krakowskiej (w miejscu Krzyża przydrożnego) przecinając ją. Dalszy przebieg granicy podąża po południowej stronie ul. Krakowskiej (obejmując alejowe obsadzenia) wzdłuż linii zabudowy do skrzyżowania z ul. Bojszowską obejmując zabudowę narożną (w granicach posesji ul. Bojszowską nr 2) przy skrzyżowaniu tejże ulicy z ul. Staromłyńską. Następnie granica strefy obejmuje zabudowę posesji z budynkami

frontowymi po południowej stronie ul. Zdrowia. Dalej granica biegnie podstawą nasypu torów kolejowych dochodząc do ul. Chemików (gdzie przebiega ośią tej ulicy).

- 4) Strefa „B4” pośredniej ochrony konserwatorskiej - układ ruralistyczny z zabudową siedliskową wsi Ściernie. Strefa obejmuje historyczny układ ruralistyczny z zagrodową zabudową siedliskową dawnej wsi Ściernie (w obrębie ul. Wapiennej, Dolomitowej, Pszennej i Kamiennej) wraz z pozostałościami zabudowy dawnego folwarku po północnej stronie ul. Kamiennej. Na terenie wsi znajdowały się również kamieniołomy oraz piec wapienny (na terenie dzisiejszych ogródków działkowych). Granica przebiega od skrzyżowania ul. Pszennej, Kamiennej i Wapiennej obejmując gospodarstwo przy ul. Pszennej 37. Kolejno biegnie w kierunku zachodnim ośią drogi dojazdowej obejmując całą zabudowę po południowej stronie ul. Wapiennej. Kolejno biegnie w kierunku północnym po granicy gospodarstw dochodząc do ul. Wapiennej, następnie skręca w kierunku wschodnim biegnąc ośią tejże ulicy. Dalej biegnie po granicy działek zabudowy przy ul. Kamiennej i Dolomitowej, przecinając tą ulicę dochodzi do ogrodzenia dawnego folwarku obejmując dawne zabudowania dworsko-folwarczne i łączy się z ul. Kamienną. Następnie ośią tej ulicy biegnie w kierunku wschodnim obejmując budynek szkoły po południowej stronie ulicy i dochodzi do skrzyżowania z ul. Pszenną.
- 5) Strefa „B5” pośredniej ochrony konserwatorskiej – centralna część Bierunia Nowego z XIX w. z zabudową. Strefa obejmuje centralną część Bierunia Nowego z zachowaną w dużym stopniu historyczną XIX wieczną zabudową skupioną przede wszystkim u zbiegu ul. Warszawskiej, Wawelskiej, Piastowskiej oraz przy ul. Ofiar Oświęcimskich, Kosynierów, Remizowej i Kossaka. Obszar ten posiada planowy, regularny szachownicowy układ urbanistyczny rozplanowany w oparciu o prosty przebieg obecnej ul. Warszawskiej – dawny pruski trakt drogowy o znaczeniu międzynarodowym. W obrębie strefy znajduje się również Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa (1909 r., przeb. 1922 r.) wraz z cmentarzem oraz zabudowania dworca kolejowego z II poł. XIX wieku. Granica strefy od wschodu biegnie w kierunku południowym linią torów kolejowych dochodząc do wysokości Stacji Dworca PKP Bieruń Nowy obejmując zabudowę kompleksu kolejowego zlokalizowaną po obu stronach torów (budynek dworca wraz z budynkiem po wschodniej stronie torów), następnie przekracza linię torów łącząc się z ul. Ofiar Oświęcimskich – obramowaną aleją kasztanowców, kolejno podąża w kierunku północnym wzdłuż tej ulicy aż do skrzyżowania z ul. Kosynierów – z podobnie zakomponowaną zielenią towarzyszącą. Granica strefy kolejno zakręca w kierunku zachodnim włączając w swój obszar zabudowę po południowej stronie ul. Kosynierów (nr 3 i 1) oraz posesję z willą i ogrodem zlokalizowaną przy ul. Warszawskiej 313. Kolejno granica biegnie w kierunku północnym ośią ul. Warszawskiej dochodząc do posesji nr 294 obejmuje kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz z przylegającym do niego cmentarzem, następnie budynek starej szkoły (ob. przedszkole) oraz budynek restauracyjny zlokalizowane na sąsiednich działkach przy ul. Warszawskiej 292 i 288. Dalej biegnie ośią ul. Warszawskiej do skrzyżowania z ul. Wawelską włączając w swój zakres zabudowę wraz z posesjami (ul. Wawelska 27, 22, 26, 29, ul. Warszawska 277) u zbiegu tych ulic. Kolejno zakręca w kierunku zachodnim biegnąc po granicy działek budynków położonych po północnej stronie ul. Wawelskiej 29, 31, 33 obejmując budynki frontowe wraz z zabudową mieszkalną na tyłach posesji ul. Wawelska 35, 45 kolejno

przecina ul. Barbórki włączając w swój obszar zabudowę mieszkalną z budynkami gospodarczymi przy ul. Wawelskiej 47 i 51 i następnie przecina linię torów kolejowych obejmując budynek tartaku pod nr 53 wraz z sąsiednim budynkiem nr 55 w granicach ogrodzenia. Dalej granica strefy wraca osi ul. Wawelskiej do torów kolejowych.

- 6) Strefa „B6” pośredniej ochrony konserwatorskiej - Zabrzeg, teren dawnego zespołu dworsko-folwarcznego. Strefa obejmuje teren dawnego zespołu dworsko-folwarcznego położonego nieopodal Wisty przy ul. Warszawskiej 391, z zachowaną zabudową gospodarczą (pałac z II poł. XIX w. wyburzono). Granica strefy od południa pokrywa się z przebiegiem wiatu przeciwpowodziowego, od zachodu biegnie krótkim odcinkiem ul. Warszawskiej, od północy pokrywa się z ogrodzeniem, obejmując również zabudowę mieszkalną związaną pierwotnie z folwarkiem. Wschodnia granica pokrywa się z przebiegiem nasypu torów kolejowych.
- 7) Strefa „B7” pośredniej ochrony konserwatorskiej – Bijasowice. Strefa obejmuje układ ruralistyczny dawnej wsi w typie rzędówki z zachowaną w dużym stopniu historyczną zabudową siedliskową rozlokowaną wzdłuż ul. Jagiełły (z alejowymi obsadzeniami) – Majowej (przebieg historycznego traktu Bieruń – Zabrzeg). Strefa obejmuje również teren dawnego zespołu dworsko – folwarcznego położonego przy ul. Jagiełły nr 78 z zachowaną historyczną zabudową gospodarczą, czworakami oraz dworkiem. Granica strefy od północy obejmuje zabudowę gospodarstwa pod nr 14 i kolejno biegnie w kierunku południowym po granicy posesji gospodarstw położonych po północnej stronie ul. Jagiełły, dochodząc do skrzyżowania z ul. Majową obejmuje zabudowę u jej wylotu po obu stronach. Następnie przebiega granicą posesji zabudowań po zachodniej stronie ul. Jagiełły aż do nr 72 przecinając ul. Bijasowicką obejmuje posesję nr 1 przy tejże ulicy. Następnie biegnie osi ul. Bijasowickiej i skręcając na południowy – zachód podąża drogą łączącą ul. Bijasowicką z ul. Jagiełły obejmując zespół folwarczno – dworskiej zabudowy. Następnie granica strefy podąża w kierunku północnym obejmując przebieg ul. Jagiełły oraz zabudowę posesji nr 45, 43, 35, 31 i 27 (po wschodniej stronie tejże ulicy), dochodząc do zabudowy posesji nr 14.
- 8) Strefa „B8” pośredniej ochrony konserwatorskiej – Kopań. Strefa obejmuje teren dawnej wsi o historycznym układzie ruralistycznym z częściowo zachowaną historyczną zabudową siedliskową skupioną przy skrzyżowaniu ul. Bijasowickiej i Krupniczej nad nieistniejącym obecnie stawem Gościennym sięgającym pierwotnie aż do rzeki Gostynii na południu. Pierwotnie na terenie wsi znajdował się młyn wodny nad potokiem Młynówka (przy obecnym gospodarstwie – ul. Krupnicza nr 12), młyn parowy, gospoda oraz szkoła. Granica strefy od północy obejmuje zabudowę siedliskową (budynki mieszkalne oraz gospodarczo – inwentarskie) gospodarstwa przy ul. Krupniczej 14, następnie biegnie w kierunku wschodnim obejmując zabudowę skupioną po północnej stronie ul. Bijasowickiej i skręca w kierunku południowym obejmując zabudowę siedliskową po południowej stronie tejże ulicy. Następnie w kierunku zachodnim granica biegnie potokiem dochodząc do ul. Krupniczej przecinając ją i obejmując gospodarstwa pod nr 15 (po jej przeciwnej stronie). Południowa granica biegnie drogą polną dochodząc do ul. Bijasowickiej. Dalej biegnie osi tejże obejmując zabudowę gospodarstw nr 31 i 27, dochodzi do skrzyżowania z ul. Krupniczą. Zachodnia granica strefy obejmuje zabudowę siedliskową gospodarstw przy ul. Krupniczej 27 i 29.

- 9) Strefa „B9” pośredniej ochrony konserwatorskiej – rejon osiedla robotniczego zakładów ERG – Bieruń przy ul. Chemików.

2.3. Strefy „K” ochrony krajobrazu

Aktualna edycja Studium wyznacza dwie strefy „K”. Są to:

- 1) Strefa „K1” ochrony krajobrazu, Bieruń Stary. Strefa obejmuje część obszaru zajętego pierwotnie (XVI-XIX w.) przez Wielki Staw Bieruński położony na wschód od Bierunia Starego i oddzielony od Miasta zachowaną do dzisiaj Groblą (tzw. Grobel). Rozległe tereny dawnego stawu stanowią obecnie łąki i pola uprawne z zabudową gospodarczą i mieszkalną byłego PGR-u przy ul. Hodowlanej (w jego centralnej części) oraz tereny zalesione w północno-wschodniej części (przy granicy z Górkami). Zachodnia granica strefy biegnie (od granicy miasta) zachodnim nabrzeżem rzeki Mleczna, następnie przecina ją (pokrywając się z przebiegiem granicy strefy „B1”) i biegnąc na południe obejmuje historyczną groblę na całej jej długości dochodząc do ul. Krakowskiej (w miejscu przydrożnego krzyża). Następnie od południa granica strefy biegnie za posesjami z zabudową po północnej stronie ul. Krakowskiej. Dalej podąża osią tejże ulicy aż do wiaduktu kolejowego. ~~Następnie na wschód i północ granica biegnie nasypem torów kolejowych w kierunku stacji PKP Górkę (w stronę Łędzin). Od północy granica strefy pokrywa się z przebiegiem torów bocznic kolejowej łącząc fabrykę Fiat Auto Poland z linią kolejową Tychy Łędziny (dochodząc do wiaduktu na rzece Mleczna).~~
- 2) Strefa „K2” ochrony krajobrazu, Czarnuchowice. Strefa obejmuje obszar dawnej wsi Czarnuchowice łącznie z rozproszoną częściowo zachowaną historyczną zabudową zagrodową usytuowaną na rozległym obszarze z licznymi oczkami wodnymi, sadzawkami (pozostałości stawów hodowlanych) i ciekami wodnymi o dużych walorach krajobrazowo – kulturowych oraz przyrodniczych. Obszar usytuowany jest w widłach Wisły i wpadającej do niej Przemszy (obecnie najdalej na wschód położona dzielnica Bierunia). Granica strefy od zachodu pokrywa się biegiem Potoku Goławieckiego, od południa biegnie wałem przeciwpowodziowym w dolinie starego koryta Wisły, od zachodu i północy wałem nad rzeką Przemszą aż do granic miasta (pokrywając się z nimi).

2.4. Strefy „E” ochrony ekspozycji

Wyznaczone rejony lokalizacji stref ochrony ekspozycji to:

- 1) „E1” – widok z ulicy Oświęcimskiej
- 2) „E2” – widok z ulicy Turyńskiej
- 3) „E3” – widok z zachodniego brzegu rzeki Mlecznej
- 4) „E4” – widok z ulicy Chemików
- 5) „E5” – punkt widokowy ze skrzyżowania ulic Krakowskiej i Turyńskiej
- 6) „E6” – punkt widokowy z ulicy Chemików w rejonie wiaduktu kolejowego
- 7) „E7” – punkt widokowy z ulicy Turyńskiej w rejonie skrzyżowania z ulicy Chemików.

2.5. Strefy „W” ochrony archeologicznej

Wyznaczone dwie strefy „W” obejmują:

- 1) Stanowisko archeologiczne tzw. ogródek „na kopcu” przy ulicy Kopcowej,
- 2) Obszar centrum Bierunia Starego (obszar strefy „W” pokrywa się z granicami strefy „A1” oraz obszarem układu urbanistycznego miasta wpisanego do rejestru zabytków).

2.6. Strefy „OW” obserwacji archeologicznej

Obszar stref „OW” obejmuje rejon stanowisk archeologicznych jak w powyższych 2 – 7 poniższego wykazu.

W zasobach archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach znajdują się zinventaryzowane stanowiska archeologiczne zgodnie z poniższym zestawieniem:

	Miejscowość	Nr arkusza mapy	Nr stanowiska na mapie	Rodzaj i chronologia stanowiska
1.	Bieruń Stary	102 - 48	1	Późnośredniowieczny gródek „na kopcu” (XIII XIV w.) rejestr zabytków nr 819/68
2.	Bieruń Stary	102 - 48	2	Punkt osadniczy, późne średniowiecze
3.	Bieruń Stary	102 - 48	3	Ślad osadnictwa (epoka kamienna), Osada (okres nowożytny)
4.	Bieruń Stary	102 - 48	4	Ślad osadnictwa (kultura przeworska, okres rzymski)
5.	Jajosty	102 - 48	5	Osada (okres nowożytny)
6.	Bieruń Stary	101 - 48	11	Punkt osadniczy(okres nowożytny)
7.	Bieruń Stary	101 - 48	12	Ślad osadniczy (bliżej nieokreślony okres neolitu?)

VI. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Zgodnie z danymi GUS, na dzień 31.XII.2009 r. stałe zameldowanie w Bieruniu posiadały 19.534 osoby. Liczba mieszkańców miasta na przestrzeni ostatnich dziesięciu ulegała znacznym wahaniom. Do roku 2007 liczba osób zameldowanych na pobyt stały w mieście spadała, począwszy od roku 2008 powoli wzrasta. Gęstość zaludnienia jest wyższa od średniej wojewódzkiej (377 osób/km²) i wynosi 480 osób/km². Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 19,6 %, ludność w wieku produkcyjnym 68,4 %, a ludność w wieku poprodukcyjnym 12 % ogółu mieszkańców. Wskaźniki te są w niektórych przypadkach zbliżone do wskaźników gmin ościennych i nieco lepsze od średniej dla województwa, szczególnie jeśli chodzi o ludność w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 7. Podstawowe dane demograficzne miasta na tle miast ościennych i województwa

		Bieruń	Lędziny	Pszczyna	Województwo
powierzchnia	km ²	40	31	174	12.334
liczba ludności	osoba	19.534	16.282	50.427	4.654.115
ludność na 1km ²	osoba	480	517	289	377
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	103	102	106	107
udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem					

w wieku przedprodukcyjnym	%	19,6	20,1	20,7	17,6
w wieku produkcyjnym	%	68,4	66,5	64,6	65,5
w wieku poprodukcyjnym	%	12	13,4	14,7	16,9

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

W poniższych zestawieniach podano wartości liczby ludności Bierunia od roku 2005 oraz prognozę liczby ludności miasta do roku 2035 sporządzona na podstawie opracowania GUS Departament Badań Demograficznych – Warszawa 2009 – Prognoza rozwoju ludności na lata 2008 – 2035.

Stan ludności					Prognoza				
2005	2006	2007	2008	2009	2015	2020	2025	2030	2035
19902	1982	19716	19697	19534	19280	19071	18775	18352	17857

Analizując powyższe zestawienia potwierdzić należy prognozę systematycznego zmniejszania się liczby ludności miasta w latach 2005 – 2009 (o 1,85 %), a trend ten wg prognoz utrzyma się aż do roku 2035. (Pomiędzy rokiem 2009, a 2035 liczba ludności miasta może się zmniejszyć o około 8,5 %).

Wg danych Urzędu Statystycznego w Katowicach rocznik 2010, w Bieruniu wskaźnik liczby osób na 1 mieszkanie wynosił w 2009 roku 3,21, a średnia powierzchnia użytkowa mieszkań w tym okresie wynosiła 78,1 m². W tym okresie średnia ilość osób na 1 mieszkanie w województwie śląskim wynosiła 2,71, a średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 67,5 m². W powiecie bieruńsko-lędzińskim średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 86,1 m², przy czym średnia ta dla Imielina wynosiła aż 94,8 m². Oznacza to, że aby teoretycznie uzyskać średni wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkań w powiecie bieruńsko – lędzińskim należałoby w Bieruniu wybudować około 156 tys. m² powierzchni użytkowej mieszkań czyli około 1700 nowych mieszkań.

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego Gospodarstw Domowych z 2002 roku w mieście Bieruń funkcjonowało 6.411 gospodarstw domowych, wśród których najwięcej było gospodarstw jednorodzinnych składających się z czterech i więcej osób (39,4 %) oraz gospodarstw jednorodzinnych trzyosobowych (20,6 %). Głównie źródło utrzymania stanowiła działalność pozarolnicza. Stricte z rolnictwa utrzymywało się tylko 0,65 % ogółu gospodarstw domowych, a dochody z tytułu emerytury czy renty stanowiły podstawowe źródło utrzymania dla 33,3 % ogółu gospodarstw domowych.

Zasób mieszkaniowy gminy stanowiło 5.733 mieszkań, spośród których 62,4 % należało do osób fizycznych (własność osób fizycznych). W ogólnym zasobie mieszkaniowym najczęściej występują mieszkania o powierzchni 60 – 79 m² (24,5 %) oraz o powierzchni 50 – 59 m² (20,3 %). Najwięcej mieszkań znajduje się w budynkach wybudowanych w latach 1979 – 1988 (28,7 %), stosunkowo niewiele mieszkań znajduje się w budynkach wybudowanych przed 1918 rokiem (5 %). W ogólnym zasobie najwięcej mieszkań składa się z czterech izb (35,5 %), lub trzech izb (28%).

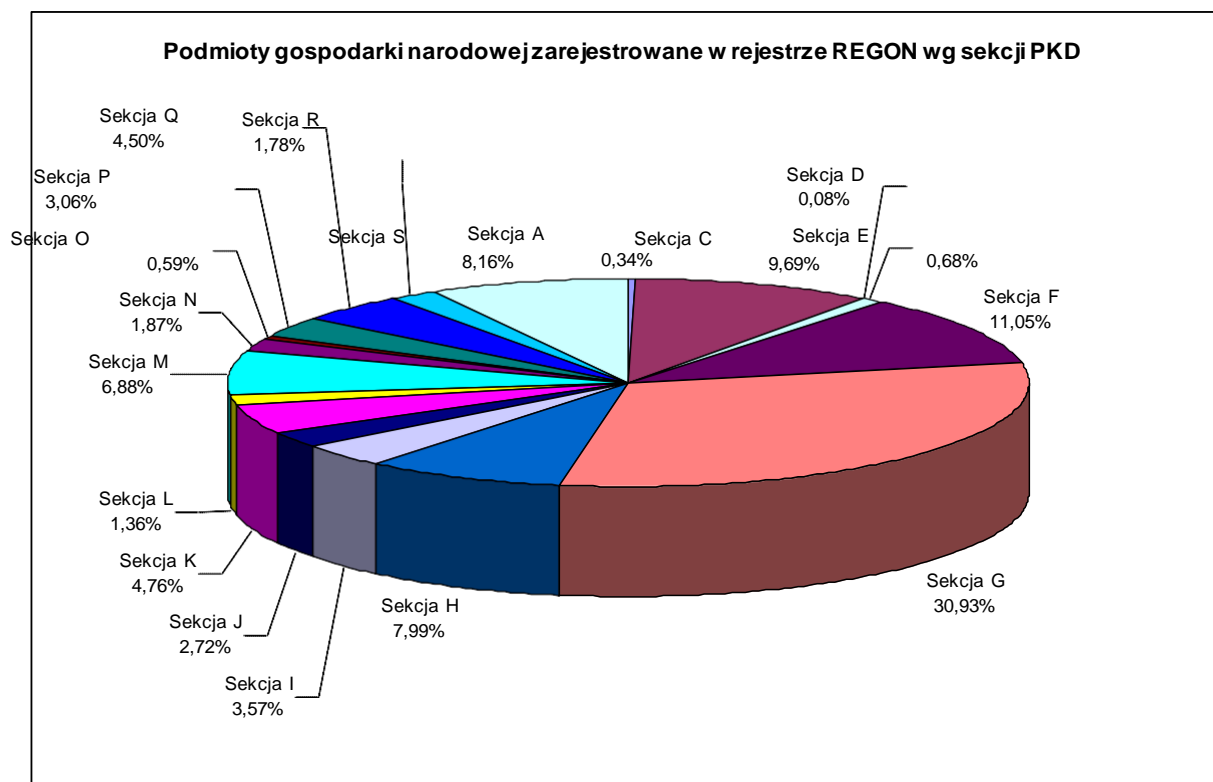
Bazę edukacyjną miasta stanowią cztery szkoły podstawowe i dwa gimnazja. Łącznie z oferty edukacyjnej gminy korzystało 1785 dzieci (stan na 31.12.2009 r., dane GUS). Uzupełnienie

oferty edukacyjnej gminy z zakresu szkolnictwa ponadgimnazjalnego stanowią liceum ogólnokształcące i powiatowy zespół szkół, jak również placówki w gminach ościennych. Bieruń posiada również na swoim terenie dwa przedszkola, do których uczęszczało 575 dzieci (stan na 31.12.2009 r., dane GUS).

Realizację potrzeb z zakresu podstawowej opieki medycznej zapewnia osiem zakładów opieki zdrowotnej i trzy prywatne praktyki lekarskie. Uzupelnienie tej oferty stanowi pięć aptek funkcjonujących na terenie miasta.

Ogólna liczba osób pracujących na terenie miasta począwszy od 2004 roku systematycznie rośnie. W 2004 roku pracowało na terenie miasta 9.186 osób, w 2006 roku – 10.421, zaś w 2008 roku – 11.029. Począwszy od roku 2003 liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne systematycznie spadała, jednak ten pozytywny trend został zatrzymany pod koniec 2009 roku, w którym to liczba osób bezrobotnych wzrosła. Pod koniec roku 2003 było takich osób 1052 podczas, gdy na koniec roku 2009 ich liczba wyniosła 423. Wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne przeważają kobiety, które stanowią 54,8 % ogółu osób bezrobotnych. Wskaźnik bezrobocia liczony jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił na koniec 2009 roku 3,2 %, wobec 4,9% na koniec roku 2006 i 8,1 % na koniec roku 2003.

Na koniec roku 2009 w systemie REGON zarejestrowanych było 1.177 podmiotów gospodarczych. W sektorze publicznym działalność prowadziło 28 przedsiębiorstw, reszta (1.149 przedsiębiorstw) prowadziła działalność w sektorze prywatnym, który stanowi 97,6 % ogółu przedsiębiorstw zarejestrowanych w systemie REGON.

Powyższy wykres przedstawia przedsiębiorstwa zarejestrowane w systemie REGON z podziałem na sekcje PKD (Polska Klasyfikacja Działalności). Na wykresie tym zostały ujęte tylko te

sekcje PKD, w których jest prowadzona działalność gospodarcza na terenie gminy (jest zarejestrowana firma). Przedsiębiorstwa działające na terenie gminy prowadzą więc działalność w następujących działach gospodarki:

- sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- sekcja C – przetwórstwo przemysłowe,
- sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
- sekcja F – budownictwo,
- sekcja G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa,
- sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
- sekcja J – informacja i komunikacja,
- sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
- sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- sekcja P – edukacja,
- sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
- sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją,
- sekcja S – pozostała działalność usługowa.

VII. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Bogata sieć hydrograficzna na terenie miasta powoduje, że znaczna jego część narażona jest na niebezpieczeństwo powodzi. Zgodnie z ustawą Prawo wodne tereny położone pomiędzy korytami rzek, a wałami przeciwpowodziowymi tych cieków należy zaliczyć do terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią. Pozostałe tereny znajdujące się w dolinach cieków, a położone poza wałem przeciwpowodziowym, należy zaliczyć do obszarów potencjalnego zagrożenia powodzią. Zdecydowana większość głównych cieków powierzchniowych miasta jest uregulowana i obwałowana prawie na całej swojej długości (Wisła, Gostynia, Przemsza, Mleczna, Potok Goławiecki). Nie uchroniło to jednak obszaru miasta przed zalaniem w maju 2010 roku. Powódź spowodowała znaczne straty materialne i zagrożenie dla życia mieszkańców zalanych obszarów (zasięg wód powodziowych został pokazany na mapie Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego).

Na zwiększenie zagrożenia powodziowego wpływa również prowadzona eksploatacja pokładów węgla kamiennego przez kopalnię „Piaśń” i „Ziemowit”. Osiedlenia terenu spowodowane eksploatacją górniczą powodują powstawanie niecek bezodpływowych, które w przypadku

wystąpienia wód powodziowych, staną się „naturalnym” zbiornikiem retencyjnym. Dno niecki znajduje się bowiem poniżej poziomu koryta rzeki, w związku z czym występująca z koryta rzeka wypełni je w pierwszej kolejności. Dodatkową komplikację stanowi fakt, iż woda (po przejściu fali powodziowej) nie powróci grawitacyjnie do koryta rzeki. Zasięg niecek bezodpływowych i potencjalne podtopienia zostały przedstawione na schematach nr 1 – 5: Wpływy działalności górnictwa.

Z eksploatacją pokładów węgla kamiennego wiążą się również inne zagrożenia dla mieszkańców, a przede wszystkim ich mienia. Chodzi tutaj w głównej mierze o wpływ podziemnej eksploatacji na zmiany w morfologii terenu (deformacje ciągłe i nieciągłe, osiadania terenu, przekształcenia hydrologiczne), które posiadają bezpośredni wpływ na niszczenie substancji budowlanej znajdującej się na jego powierzchni. Prowadzona działalność górnicza spowoduje powstawanie szkód zaliczanych do I, II, III a nawet IV kategorii terenu.

VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

1. Potrzeby gminy

Kierunki rozwoju miasta i związane z tym potrzeby rozwojowe zostały sformułowane w Strategii rozwoju miasta: Bieruń 2020. Wyznaczone w strategii priorytety strategiczne i główne kierunki rozwoju są następujące:

- Bieruń miastem kreującym nowe produkty sektora usług publicznych,
- Bieruń miastem umiejętnie dyskuntującym walory dziedzictwa kulturowego,
- Bieruń miastem współdziałającym z regionem na rzecz zintegrowanego i inteligentnego systemu transportowego,
- Bieruń miastem oszczędnie gospodarującym zasobami naturalnymi przekształcając się w miasto zielone,
- Bieruń miastem mądrego wzrostu gospodarczego bazującego na innowacjach produktowych i technologicznych,
- Bieruń miastem efektywnie wprowadzającym nowe technologie wytwarzania i użytkowania energii.

Wytyczne cele i kierunki rozwoju znalazły swoje odzwierciedlenie, kontynuację i uszczegółowienie w innych dokumentach strategicznych, na przykład w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla miasta Bierunia, zapisach planów miejscowych, czy wieloletnim programie inwestycyjnym.

2. Potrzeby mieszkańców

Mieszkańcy zgłosili 183 wnioski (stan na 01.2010 r.) dotyczące zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia. Zdecydowana większość wniosków dotyczyła zmiany przeznaczenia terenów na tereny z prawem zabudowy mieszkaniowej. Tak znaczna presja mieszkańców na tworzenie nowych terenów budowlanych, pomimo znacznej ilości terenów mieszkaniowych dotychczas niezagospodarowanych, wynika najczęściej z ich oczekiwań związanych z chęcią posiadania i potencjalnej sprzedaży działek budowlanych.

3. Możliwości rozwoju gminy

Gmina dostrzega możliwość swojego rozwoju na kilku płaszczyznach, w wydzielonych obszarach strategicznych:

- usługi użyteczności publicznej – efektywne świadczenie usług publicznych, dobrze zorganizowane przestrzenie publiczne zapewniające możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, miasto jako silny ośrodek powiatowej administracji publicznej, z wyrazistym centrum integrującym społeczność lokalną;
- dziedzictwo kulturowe – podnoszenie atrakcyjności rezydencjalnej z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i spuścizny historycznej oraz przyciąganie ludzi poszukujących rozrywki i aktywnych form wypoczynku;
- transport i komunikacja – miasto silnym węzłem logistycznym, z ukształtowanym rusztem komunikacyjnym i odseparowanym ruchem tranzytowym;
- środowisko przyrodnicze – efektywne zarządzanie ryzykiem środowiskowym, rozwój infrastruktury bezpieczeństwa ekologicznego, zachowanie i odtwarzanie bio- i georóżnorodności;
- przedsiębiorczość – silny sektor MSP, wykorzystanie lokalnego potencjału innowacyjności i kreatywności;
- gospodarka energetyczna – powszechne zastosowanie technologii umożliwiających oszczędne gospodarowanie energią, szybka dyfuzja wiedzy o innowacjach energetycznych, wdrażanie ekonomicznych instrumentów stymulujących przechodzenie od tradycyjnych do nowoczesnych technologii energetycznych.

Systematyczna realizacja wyżej wymienionych priorytetów strategicznych sprawi, że wzrośnie szeroko pojęta atrakcyjność miasta jako miejsca zamieszkania i wypoczynku dla mieszkańców aglomeracji górnośląskiej.

IX. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH ORAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH

1. Ochrona zasobów przyrodniczych

W myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku na obszarze miasta Bierunia znajduje się jeden obszar chroniony. Jest to fragment obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach, znajdujący się w Bijasowicach w rejonie połączenia Wisły z Gostynią. Poza tym obszarem na terenie miasta brak jest obszarowych form ochrony przyrody. W „Opracowaniu ekofizjograficznym” wskazuje się na potrzebę objęcia ochroną cennych walorów przyrodniczych gminy, które zostały pierwotnie wskazane w „Waloryzacji przyrodniczej miasta Bierunia”. Na terenie miasta chronionych jest również osiem drzew pomnikowych.

Obszar Natura 2000

Fragment terenu leżący u ujścia rzeki Gostyni do Wisły (południowa część gminy Bieruń) znajduje się w obrębie Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków – Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” (PLB 120009) powołanego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. W obrębie analizowanego terenu obszar chroniony Natura 2000 zajmuje powierzchnię ok. 16 ha, co stanowi zaledwie 0,5 % powierzchni całego obszaru chronionego. Obszar obejmuje kompleksy stawów hodowlanych w dolinie górnej Wisły, położone po obu stronach rzeki. Wiśła ma tutaj

naturalny charakter, meandruje i w jej dolinie znajduje się sporo niewielkich starorzeczy. W zasięgu omawianego terenu znajduje się jedynie niewielki fragment starorzecza Wisły. Poza tym są to pola uprawne i łąki położone u ujścia Gostyni do Wisły, głównie na terasie zalewowej Wisły i Gostyni. Część tego obszaru jest położona w obrębie międzywala, część natomiast poza wałami przeciwpowodziowymi. Grunty i użytki rolne częściowo są zagospodarowane, część natomiast jest odłogowana. W ostoi występuje co najmniej 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), czapla purpurowa (PCK), rybitwa białowłosa (PCK), ślepowron (PCK), kokoszka, krakwa, krwawodziób, śmieszka, zausznik. Stosunkowo wysoką liczebność osiągają takie gatunki jak: bąk (PCK), rybitwa czarna i perkoz dwuczuby.

Pomniki przyrody

Na terenie miasta Bień znajduje się 8 drzew uznanych za pomniki przyrody. Przedstawiono je w tabeli nr 8

Tabela 8 Pomniki przyrody miasta Bień

l.p	nazwa	Lokalizacja/nr działki	Nr rejestru	rozmiary	decyzja
1.	Lipa drobnolistna	Leśnictwo Jajosty oddział 168g,	250/250		Decyzja Wojewody Katowickiego RL-VII-71 40/20/S data utworzenia: 17.09.1981 r. Decyzja Wojewody Katowickiego RL-VII-71 40/21/S data utworzenia: 17.09.1981 r. Rozporządzenie nr 46/05 Wojewody Śląskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie zniesienia pomnika przyrody. Dz. Urz. z dnia 31 października 2005 r. nr 130 poz. 3252).
2.	Dąb szypułkowy	Bień, woj. śląskie, nr działki 1253/204	1/BR	Pień grubszy o obwodzie 2,71 m, a pień cieńszy 2,36 m na wysokości 1,30 m	Zarządzenie nr 1/91 Burmistrza Miasta Bień z dnia 13.08.1991 r.
3.	Wiąz pospolity	Bień, woj. śląskie, nr działki 1251/204	2/BR	Obwód 3,87 m na wysokości 1,30 m nad ziemią	Zarządzenie nr 1/91 Burmistrza Miasta Bień z dnia 13.08.1991 r.
4.	Dąb szypułkowy	Bień, woj. śląskie, nr działki 1250/204	3/BR	Obwód 3,23 m na wysokości 1,30 m nad ziemią	Zarządzenie nr 1/91 Burmistrza Miasta Bień z dnia 13.08.1991 r.
5.	Dąb szypułkowy	Bień, woj. śląskie, nr działki 1249/204	4/BR	Obwód 3,10 m na wys. 1,30 m nad ziemią	Zarządzenie nr 1/91 Burmistrza Miasta Bień z dnia 13.08.1991 r.
6.	Lipa drobnolistna	Bień, woj. śląskie, nr działki 320	5/BR	Obwód 3,20 m na wysokości 1,30 m	Zarządzenie nr 1/91 Burmistrza Miasta Bień z dnia 13.08.1991 r.

I.p	nazwa	Lokalizacja/nr działki	Nr rejestru	rozmiary	decyzja
				nad ziemią	
7.	Lipa drobnolistna	Bieruń, ul. Wawelska 31, woj. śląskie, nr działki 1022/43	7/BR	Obwód pnia na wysokości 130 cm nad ziemią wynosi 380 cm	Zarządzenie nr 2/91 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 25.09.1991 r.
8.	Dąb szypułkowy	Bieruń, ul. Sadowa, 217/11 woj. śląskie	8/BR	Obwód pnia na wysokości 130 cm nad ziemią wynosi 555 cm	Zarządzenie nr 2/91 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 25.09.1991 r.

Ponadto, zgodnie z materiałami archiwalnymi (Waloryzacja przyrodnicza gminy Bieruń), na terenie miasta wytypowano 51 pojedynczych okazałych drzew oraz 3 grupy. Są to przede wszystkim drzewa rodzime: dęby szypułkowe (22 sztuki), lipy drobnolistne (7 sztuk), klony (3 sztuki), wierzby kruche (3 sztuki), wiąz szypułkowy (2 sztuki), oraz pojedynczy okaz wiazu pospolitego. Z gatunków obcego pochodzenia na ochronę zasługują kasztanowce białe (3 sztuki) i robinia akacjowa. 39 drzew posiada wymiary predysponujące je do objęcia ochroną pomnikową, 11 natomiast ma wymiary zbliżone do wymaganych.

Zgrupowania drzew proponowanych do objęcia ochroną to dawne obsadzenia grobli tworzące nieraz różnogatunkowe lub jednogatunkowe aleje. Zaliczono tu drzewostan grabowo – dębowy porastający groblę stawu Kopańskiego w Bijasowicach oraz różnogatunkowy drzewostan grobli w Paciorkowcach, nad potokiem Goławieckim. Należy także wymienić tu aleję ponad 100 okazałych dębów szypułkowych, którymi obsadzona jest ul. Nadbrzeżna w Czarnuchowicach.

Tereny proponowane do ochrony

Na terenie miasta Bierunia znajduje się szereg obiektów, które wymagają objęcia ochroną prawną. W opracowaniu pt. „Waloryzacja przyrodnicza miasta i gminy Bieruń” wskazywano do ochrony szereg terenów położonych na terenie miasta. Propozycje te były również przyjęte przez „Opracowanie ekofizjograficzne”. Do obiektów tych zaliczono.:

1. Dolina Wisły
2. Góra Chełmeczki
3. Starorzecze „Koto Babic”
4. Starorzecze „Czarnuchowice”
5. Starorzecze „Bujac”
6. Starorzecze „Zabrzeg”
7. Starorzecze „Przy Wiśle”
8. Starorzecze „Przy Potoku Zerowym”
9. Grobla Stawu Goldman
10. Grobla Stawu Kopańskiego
11. Skarpa nad Potokiem Bijasowickim
12. Grobla Wielkiego Stawu Bieruńskiego
13. Staw „Derówka”
14. Staw „Za Groblą” w Czarnuchowicach
15. Jezioro Łysina

Dla potrzeb niniejszego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przeprowadzono inwentaryzację wyżej wymienionych terenów. Część z nich nie spełnia ustawowych kryteriów do objęcia ochroną. Są to: Góra Chełmeczki, Skarpa nad Potokiem Bijasowickim, Staw Derówka i Jezero Łysina. Pomimo, że tereny te nie posiadają dużych walorów przyrodniczych, ze względu na swój charakter i położenie winny być chronione ustaleniami planów miejscowych. W trakcie inwentaryzacji terenowej nie stwierdzono nowych obiektów godnych ochrony, zmodyfikowano jednak granice terenów wskazanych w waloryzacji: Starorzecza Zabrzeg (wyłączono tereny rolne), Grobli Stawu Goldman (dodano teren stawów i lasu łęgowego), Starorzecza Czarnuchowice i Stawu „Za Groblą” w Czarnuchowicach. Nowym terenem z cennym układem hydrogenicznym są zalewiska w rejonie ul. Chemików. Choć ich powstanie związane jest ze szkodami górniczymi, to jednak posiadają one duży walor przyrodniczy. Proponuje się tereny te objąć ochroną wspólnie z terenem Grobli Wielkiego Stawu Bieruńskiego. Należy dodać, że spośród wymienionych terenów proponowanych do ochrony wartości ponadprzeciętne reprezentują wszystkie wymienione starorzecza. Absolutnym priorytetem winno być objęcie ich ochroną.

Zaktualizowana lista terenów cennych przyrodniczo proponowanych do objęcia ochroną obejmuje:

1. Dolina Wisły
2. Starorzecze „Koło Babic”
3. Starorzecze „Czarnuchowice”
4. Starorzecze „Bujac”
5. Starorzecze „Zabrzeg”
6. Starorzecze „Przy Wiśle”
7. Starorzecze „Przy Potoku Zerowym”
8. Grobla Stawu Goldman (wraz z okolicznymi stawami)
9. Grobla Stawu Kopańskiego
10. Grobla Wielkiego Stawu Bieruńskiego (wraz z okolicznymi zalewiskami)
11. Staw „Za Groblą” w Czarnuchowicach

2. Zagrożenia geologiczne

Na dzień dzisiejszy Starosta bieruńsko-łódzki nie prowadzi rejestru osuwisk na terenie miasta Bierunia, jednakże na podstawie analizy map geologicznych oraz przeprowadzonej wizji terenowej nie stwierdza się występowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA I TERENÓW GÓRNICZYCH

1. Żłóża kopalin

Na terenie gminy występują złoża węgla kamiennego oraz kruszyw naturalnych. W poniższym zestawieniu zebrano istotne informacje dotyczące udokumentowanych złóż występujących na terenie miasta.

Tabela 9. Udokumentowane złoża na terenie miasta Bierunia

ID Midas	Kopalina	Złoże/Powierzchnia [ha]/Zasoby geologiczne bilansowe [tys. ton]	Obszar Górniczy/Teren górniczy/Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
Złoża występujące na terenie gminy				
299	Węgiel kamienny	Piast / 4831 ha/ 984873	Bieruń II	Złoże zagospodarowane Koncesja: 4/2010 Data wydania: 2010-05-13 Termin ważności: 2030-12-30 Użytkownik: Kompania Węglowa, KWK Piast
374	Węgiel kamienny i metan jako kopalina towarzysząca	Ziemowit / 6216 ha/ 938162	Lędziny I	Złoże zagospodarowane Koncesja: 163/94 Data wydania: 1994-08-26 Termin ważności: 2020-08-31 Użytkownik: Kompania Węglowa, KWK Ziemowit
383	Węgiel kamienny	Czeczott/ 2859 ha/ 535972	Wola I	Złoże zagospodarowane, eksploatacja zaniechana Koncesja: 164/94 Data wydania: 1994-08-26 Termin ważności: 2020-08-31 Użytkownik: Kompania Węglowa, KWK Piast
5097	Kruszywa naturalne	Bijasowice A/38,47 ha/4229		Złoża rozpoznane szczegółowo
5098	Kruszywa naturalne	Bijasowice B / 59,7ha/4352		Złoża rozpoznane wstępnie
5099	Kruszywa naturalne	Bijasowice C / 15,42 ha/ 1241		Złoża rozpoznane wstępnie
7389	Węgiel kamienny i metan jako kopalina towarzysząca	Studzienice/ 5553 ha/ 1282150		Złoża rozpoznane szczegółowo
8601	Węgiel kamienny	Czeczott Wschód/2848ha/ 434914	Wola I	Złoża rozpoznane szczegółowo
13322	Kruszywa naturalne	Łysina I		Złoża rozpoznane szczegółowo

W złożach „Bijasowice” kopalinę stanowi kruszywo naturalne wykształcone jako seria piaszczysta i piaszczysto-żwirowa. Nadkład o miąższości od 0,3 do 7,0 m stanowi gleba, glina, piasek pylasty i pyły. Miąższość złóż waha się od 3,1 m do 12,2 m.

2. Tereny górnicze

W myśl ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* zostały wyznaczone na terenie gminy trzy obszary i tereny górnicze: Bieruń II, Łędziny I i Wola I. Eksploatacja w tych obszarach trwa i będzie w dalszym ciągu prowadzona, przy czym w obszarze górniczym Wola I (dawna kopalnia Czeczott) nie będzie prowadzona eksploatacja węgla kamiennego, wyrobiska tej kopalni będą wykorzystywane do zrzucania wód dołowych. Właściwie cała powierzchnia miasta Bierunia była lub będzie objęta wpływami eksploatacji. Na północy osiadania wystąpią na skutek eksploatacji w terenie górniczym „Łędziny I”, przy czym zakłada się tu eksploatację do 2020 r. Osiadania osiągną wartość 1,5 m, a deformacje sięgną trzeciej kategorii. Skutki eksploatacji prowadzonej przez KWK „Piaś” będą o wiele poważniejsze i obejmą znaczną część miasta Bierunia. Eksploatacja jest planowana do 2048 r. Na załączonych do studium schematach przedstawiono izolinie osiadań, kategorie deformacji terenu oraz miejsca które na skutek osiadań będą zagrożone podtopieniami. Izolinie osiadań, kategorie deformacji terenu oraz podtopienia zostały pokazane na podstawie Raportu oddziaływania na środowisko wykonanego w 2009 r. na potrzeby uzyskania koncesji przez KWK Piaś. Natomiast w opracowaniu ekofizjograficznym przedstawiono inny zasięg zalewisk. Rozbieżności wynikają prawdopodobnie z innych metod prognozowania przyjętych w raporcie i opracowaniu ekofizjograficznym.

Na schematach pokazano oba zasięgi podtopień. Na problem podtopień nakłada się jeszcze fakt powodzi z 2010 r., kiedy to zalane zostały tereny, które nie zostały ani w jednym ani w drugim opracowaniu przedstawione jako prognozowane do podtopień, choć skala powodzi ma swoje źródła w eksploatacji górniczej prowadzonej pod Bijasowicami. Dopiero część wspólna wszystkich terenów podtapianych daje obraz terenów narażonych na szkodliwe oddziaływania. Poniżej omówiono osiadania terenu na podstawie raportu oddziaływania na środowisko dla KWK Piaś.

Osiadania w terenie górniczym Bieruń II

Projektowana eksploatacja stanowi kontynuację eksploatacji dokonanej polegającą na wybieraniu kolejnych pokładów w partiach, gdzie wcześniej prowadzono eksploatację, w związku z czym nie przewiduje się powstawania nowych niecek obniżeniowych, a jedynie rozwój i pogłębianie niecek już istniejących. Jedyna nowa niecka powstanie na skutek eksploatacji projektowanej w drugim okresie obliczeniowym na terenie gminy Chetmek w rejonie miejscowości Gorzów. Niecka ta będzie się powiększać na skutek eksploatacji projektowanej w trzecim okresie obliczeniowym.

Niecka centralna – położona na północ od szybów głównych KWK „Piaś”.

Pierwszy okres obliczeniowy lata 2009-2020. Swym zasięgiem oddziaływanie projektowanej eksploatacji obejmie w większości tereny rolnicze, w niewielkim stopniu tereny leśne a także ciek wodny: potok Goławiecki i Mąkołowiec oraz linie kolejową relacji Mysłowice – Oświęcim, bocznice kolejową KWK „Piaś” – Łędziny, wschodnią część zakładu głównego KWK „Piaś” z Zakładem Wzbogacania Miatu. Maksymalne obniżenia wystąpią w centralnej części niecki i wyniosą około 5,0 m powodując wpływy kategorii I-IV.

Drugi okres obliczeniowy lata 2021-2030. Maksymalne obniżenia wystąpią na terenach rolnych we wschodniej części niecki i wyniosą około 2,5 m powodując wpływy kategorii I-IV. W zasięgu oddziaływania znajdują się obiekty wymienione w pierwszym okresie obliczeniowym.

Trzeci okres obliczeniowy lata 2031-2048. Maksymalne obniżenia wystąpią na terenach rolnych w zachodniej części niecki i wyniosą około 3,0 m powodując wpływy kategorii I-IV. W zasięgu oddziaływania znajdują się obiekty wymienione w pierwszym okresie obliczeniowym.

Niecka zachodnia – położona w północno-zachodniej części Obszaru Górniczego „Bieruń II” obejmuje Ściernie i Bieruń Stary.

Pierwszy okres obliczeniowy lata 2009-2020. Swym zasięgiem oddziaływanie projektowanej eksploatacji obejmie w większości tereny rolnicze i leśne. Największe osiadania wystąpią w rejonie Ścierni i wyniosą ok. 2,5 m powodując wpływy kategorii I-III. Swym zasięgiem niecka wschodnia obejmie: tereny luźnej zabudowy jednorodzinnej w Bieruniu Starym, zabudowania zakładu rolnego, tory kolejowe relacji Bieruń Stary – Łędziny z wiaduktem kolejowym nad ulicą Warszawską, drogi relacji Oświęcim – Tychy oraz Pszczyna – Bieruń, Potok Ściernie, Potok Stawowy i rzekę Mleczną.

Drugi okres obliczeniowy lata 2021-2030. Maksymalne obniżenia wystąpią na terenach rolnych w zachodniej części Ścierni i wyniosą około 2,5 m powodując wpływy kategorii I-III. W zasięgu oddziaływania znajdują się obiekty wymienione w pierwszym okresie obliczeniowym oprócz wiaduktu kolejowego nad ulicą Warszawską.

Trzeci okres obliczeniowy lata 2031-2048. Maksymalne obniżenia wystąpią na terenach rolnych we wschodniej części Ścierni i wyniosą około 2,5 m powodując wpływy kategorii I-III. W zasięgu oddziaływania znajdują się obiekty wymienione w pierwszym okresie obliczeniowym oprócz rzeki Mlecznej.

Niecka południowo-zachodnia – obejmuje południową część Ścierni, południowo-wschodnią część Bierunia Starego i miejscowość Jajosty.

Pierwszy okres obliczeniowy lata 2009-2020. Projektowana eksploatacja swym oddziaływaniem obejmie głównie tereny leśne i rolne w Ścierniach po wschodniej stronie niecki, gdzie wystąpią największe osiadania ok. 1,0 m powodując wpływy kategorii I-III. W zasięgu wpływów znajdzie się też bocznicą kolejową KWK „Piast” Ruch I – KWK „Piast” Ruch II położona w zachodniej części niecki w Bieruniu Starym.

Drugi okres obliczeniowy lata 2021-2030. Projektowana eksploatacja swym oddziaływaniem obejmie głównie tereny leśne i rolne w Ścierniach po wschodniej stronie niecki i w Bieruniu Starym po zachodniej stronie niecki. Największe osiadania około 1,0 m spowodują wpływy kategorii I-III. W zasięgu wpływów znajdzie się bocznicą kolejową KWK „Piast” Ruch I – KWK „Piast” Ruch II.

Trzeci okres obliczeniowy lata 2031-2048. Projektowana eksploatacja swym oddziaływaniem obejmie głównie tereny leśne i rolne w Ścierniach, Bieruniu Starym i Jajostach. Największe osiadania około 2,0 m spowodują wpływy kategorii I-III. W zasięgu wpływów znajdzie się bocznicą kolejową KWK „Piast” Ruch I – KWK „Piast” Ruch II i droga Pszczyna – Bieruń oraz luźna zabudowa wiejska w miejscowości Jajosty.

Niecka południowo-wschodnia – obejmuje Bieruń Nowy i Bijasowice.

Pierwszy okres obliczeniowy lata 2009-2020. W wyniku projektowanej eksploatacji niecka ta w stosunku do już istniejącej rozwinie się w kierunku południowo-zachodnim. Maksymalne

osiadanie wystąpi w rejonie Bijasowic i wyniesie ok. 5,0 m powodując wpływy kategorii I-IV. W zasięgu oddziaływania znajdują się głównie tereny rolne, zabudowania Bierunia Nowego z osiedlami z zabudową wielorodzinną w rejonie ul. Granitowej i Węglowej, zabudowania Bijasowic, droga relacji Oświęcim Tychy oraz Potok Goławiecki i Bijasowicki, linia kolejowa relacji Mysłowice – Oświęcim oraz bocznica kolejowa KWK „Piast” – Bieruń Nowy.

Drugi okres obliczeniowy lata 2021-2030. Niecka w stosunku do już istniejącej powiększy się w kierunku wschodnim na teren miejscowości Czarnuchowice. Maksymalne osiadanie wystąpi na terenie Bierunia Nowego i wyniesie ok. 4,5 m powodując wpływy kategorii I-IV. W zasięgu oddziaływania znajdują się głównie tereny rolne oraz obiekty wymienione w pierwszym okresie obliczeniowym.

Trzeci okres obliczeniowy lata 2031-2048. Maksymalne osiadanie wystąpi na terenie Bierunia Nowego i wyniesie ok. 3,0 m powodując wpływy kategorii I-IV. W zasięgu oddziaływania znajdują się głównie tereny rolne oraz obiekty wymienione w pierwszym okresie obliczeniowym.

Prognoza oddziaływania eksploatacji górniczej na powierzchnię terenu, cieków, zbiorniki powierzchniowe oraz ujęcia wód:

W miarę postępu robót eksploatacyjnych będzie rosła stopniowo deniwelacja terenu i następować będzie ciągłe powiększanie się powierzchni terenów wymagających profilaktyki odwodnieniowej. Na obszarze górnym KWK Piast, na skutek prowadzonej od 1975 roku eksploatacji górniczej powstało 10 niecek poeksploatacyjnych, w tym 6 bezodpływowych i zalewisk, z których wody są sukcesywnie przepompowywane. W granicach OG „Bieruń II” zlokalizowanych jest 6 pompowni polowych. Są one zabudowane w rejonach obniżonych na skutek eksploatacji górniczej, gdzie brak jest możliwości grawitacyjnego odprowadzania wody.

Pompownie polowe:

1. Potok Imielinka w Chełmie Śląskim
2. Potok Bijasowicki w Bieruniu
3. Potok Ściernie
4. Prawe zawale Potoku Goławieckiego
5. Pompownia na terenach rolnych i leśnych Nadleśnictwa Katowice w Bieruniu
6. Pompownia „Baraniec” na terenach rolnych Agencji Nieruchomości Rolnych

Dotychczas dokonane obserwacje w odniesieniu do funkcjonowania pompowni, a szczególności wydarzenia związane z powodzią z maja 2010 r. wykazują, że kwestia odwodnień wymaga wnikliwego, ponownego rozpatrzenia.

W wyniku planowanej eksploatacji górniczej w latach 2009 – 2020 przewidywanych jest występowanie 11 rejonów, które będą wymagać profilaktyki odwodnieniowej, są to:

Niecka północno - wschodnia

Rejon 1 – niecka w Chełmie Śląskim (Chełm Mały), o powierzchni około 40 ha. Centrum niecki znajduje się w obrębie ulicy Kurpińskiego. W centrum niecki wykonana została przepompownia wraz ze zbiornikiem retencyjnym, z uwzględnieniem docelowych osiadań, która pozwala na bezpieczne przepompowanie wód z terenu depresyjnego do potoku Imielinka. W celu zapewnienia swobodnego przepływu wód w granicach niecki należy na bieżąco prowadzić prace konserwacyjne lokalnych rowów, a zakres prac określać na etapie sporządzania planu ruchu.

Rejon 2 – Niecka usytuowana w Chełmie Śląskim, o powierzchni ok. 120 ha. Od południowo-wschodu łączy się z niecką nr 3. Obejmuje tereny przyległe do ulic: Chełmska, Górnośląska i Osady. Obniżenia w tym rejonie osiągną maksymalnie do 4,5m. Biorąc pod uwagę wielkość osiadań, ukształtowanie terenu oraz poziom zwierciadła wody należy liczyć się z możliwością wystąpienia lokalnych podtopień, co spowoduje konieczność przebudowy kolektorów odwadniających, wykonanych w 2005 roku w ramach systemu odwodnienia terenów rolnych i zabudowanych. Sposób i zakres odwodnienia przedmiotowego winien być określony wyprzedzająco specjalistycznym opracowaniem, tak aby obiekty hydrotechniczne zostały przebudowane jeszcze przed podjęciem eksploatacji.

Niecka centralna

Rejon 3 – Niecka położona w ok. 80 % na terenach należących do Gminy Chełm Śląski, a w pozostałej części znajduje się na terenie Gminy Bieruń, o łącznej powierzchni ok. 210 ha. Maksymalne osiadania wystąpią około 700 metrów w kierunku południowo-wschodnim, od przepompowni zabudowanej na prawym zawału potoku Goławieckiego. W granicach przedmiotowej niecki występują przede wszystkim tereny rolne, częściowo nieużytki. W centralnej części omawianego terenu, przy potoku Goławieckim zabudowana jest lokalna przepompownia, która pozwala na odprowadzenie nadmiaru wód do potoku Goławieckiego. Pompownia ta została zaprojektowana na docelowe osiadania. Nie wyklucza się możliwości wykonania nowych rowów odwadniających, udroźnienia bądź pogłębienia już istniejących. Zakres prac profilaktycznych będzie każdorazowo określany na etapie sporządzania planu ruchu.

Niecka południowo-wschodnia

Rejon 4 – niecka położona w Bieruniu wzdłuż potoku Goławieckiego, na odcinku około 1800 metrów, o łącznej powierzchni około 240 ha. W niecce tej wykształcą się 3 centra:

rejon skrzyżowania torów kolejowych relacji Oświęcim – Mysłowice i potoku Goławieckiego – osiadanie do 4m,

na wschód od ulicy Skowronków – maksymalne osiadanie terenu do 1,5m,

rejon ulicy Wawelskiej, na wschód od Paciorkowców – maksymalne osiadania do 2,0m.

Biorąc pod uwagę ukształtowanie terenu, wielkość prognozowanych osiadań koniecznym będzie zabudowanie lokalnej przepompowni wraz ze zbiornikiem retencyjnym oraz wykonanie bądź udroźnienie lokalnej sieci rowów odwadniających, które pozwolą na odprowadzenie wody do potoku Goławieckiego. W tym przypadku celem jest sporządzenie dokumentacji technicznej, pozwalającej na wykonanie profilaktycznych działań odwodnieniowych.

Rejon 5 – niecka położona w Bieruniu wzdłuż ulicy Przecznicza, o pow. ok. 10 ha. W rejonie tym, na skutek planowanej eksploatacji górniczej mogą wystąpić tereny podmokłe. Biorąc pod uwagę wielkość prognozowanych osiadań (maks. do 2,0 m) oraz konfigurację terenu, należy wykonać prace związane z renowacją już istniejących rowów melioracyjnych. W latach 1992-1995 wykonano profilaktycznie przebudowę rowu głównego K-2 i K-3 do śluzy wałowej w prawym rzece Przemyśl, które pozwolą na przerzucenie wody do tej rzeki. Zakres prac będzie ustalany na etapie sporządzania planu ruchu.

Rejon 6 – niecka usytuowana w Bieruniu, obejmująca swym zasięgiem tereny położone w Bijasowicach, o łącznej powierzchni ok. 500 ha. Od strony zachodniej łączy się z niecką

południowo-zachodnią. W niecce tej wystąpią dwa centra obniżeniowe, położone w południowej i wschodniej części niecki. Maksymalne osiadanie terenu osiągnie wartość do 5 metrów. Aktualnie projektowana jest pompownia, która będzie zabudowana w południowo-wschodniej części niecki. Biorąc pod uwagę ukształtowanie terenu jak i wielkość prognozowanych deformacji terenu, wskazane jest przeprowadzenie kompleksowej analizy wpływu docelowej eksploatacji górniczej na stosunki wodne w przedmiotowym rejonie, z podaniem ostatecznego rozwiązania odwodnienia terenów.

Rejon 7 – niecka usytuowana w Bieruniu, dzielnica Zabrzeg. Powierzchnia ok. 25 ha, przewidywane maksymalne osiadania osiągną wartość do 1,0 m. Przewiduje się wykonanie prac renowacyjnych lokalnych rowów melioracyjnych z odprowadzeniem wód do przebudowanego koryta potoku Bijasowickiego i rowu „O”. Zakres prac będzie ustalany każdorazowo na etapie sporządzania planu ruchu.

Niecka południowo-zachodnia

Rejon 8 – niecka położona w Bieruniu, rejon stawu Derówka, o powierzchni ok. 15 ha. Maksymalne prognozowane osiadania terenu w tym rejonie osiągną wartość do 1,0 m. Biorąc pod uwagę ukształtowanie terenu wskazanym będzie wykonanie wyprzedzających prac melioracyjnych, których sposób i zakres będzie ustalony bezpośrednio przed podjęciem eksploatacji górniczej.

Niecka zachodnia

Rejon 9 – niecka usytuowana w Bieruniu, rejon Ścierni, o pow. ok. 100 ha. Maksymalne osiadanie terenu w tym rejonie osiągnie wartość do 2,5 m. W niecce tej zabudowana jest przepompownia wraz ze zbiornikiem retencyjnym, która aktualnie odprowadza wody rurociągiem tłocznym z istniejącej niecki w kierunku potoku Goławieckiego. Biorąc pod uwagę zasięg prognozowanej niecki oraz istniejącą pompownię przewiduje się wykonywanie prac renowacyjnych w zakresie sieci rowów melioracyjnych.

Rejon 10 – Niecka położona w Bieruniu, tereny tzw. Baraniec, o pow. około 15ha. Wystąpią maksymalne osiadania terenu do 1,0m. W niecce tej zabudowana jest pompownia, która pozwoli na odprowadzanie wody, tak jak do tej pory.

Rejon 11 – niecka położona w Bieruniu, rejon ulicy Hodowlanej, przy północnej granicy obszaru górniczego „Bieruń II”, o pow. ok. 25ha. W niecce tej zabudowana jest przepompownia, wykonana przez KWK „Ziemowit”, odprowadzająca wody do potoku Stawowego, a dalej do rzeki Mlecznej. KWK „Ziemowit” w 2009 rozpocznie prace modernizacyjne, z terminem zakończenia w pierwszej połowie 2010 roku. Zmodernizowana pompownia (nr 5 – według numeracji KWK „Ziemowit”) pozwoli na odprowadzenie wód z całej niecki.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w granicach przewidywanych terenów, zagrożonych podtopieniami lub występowaniem terenów podmokłych, o łącznej powierzchni ok. 1300 ha, które będą konsekwencją dotychczasowej i planowanej eksploatacji górniczej w latach 2009 – 2020, koniecznym będzie wykonanie szeregu prac profilaktycznych, począwszy od budowy bądź modernizacji istniejących pompowni oraz wykonania nowych lub renowacji już istniejących rowów melioracyjnych. Ponadto w miejscach, gdzie będzie to możliwe, zostanie wykonana rekultywacja terenu poprzez wyrównanie powierzchni terenu do stanu poprzedniego. Oprócz powyższych działań kopalnia wykonywać będzie odwodnienia posesji poprzez zastosowanie drenaży opaskowych.

Działania te winny być poprzedzone stosownymi opracowaniami (konceptje lub dokumentacje techniczne), które będą podstawą do ich realizacji. Oprócz wyprzedzających robót profilaktycznych KWK „Piast” prowadzić będzie prace w tzw. trybie awaryjnym, w sytuacjach, np. w przypadku wystąpienia wzmożonych opadów atmosferycznych, które mogą zakłócać normalne funkcjonowanie.

Okres 2009 -2048

Na podstawie projektowanej eksploatacji górniczej w latach 2009 - 2048 przeprowadzono wstępną analizę zmiany stosunków wodnych w granicach terenu górniczego „Bieruń II”, w wyniku czego wytypowano rejony, w których tereny należy zakwalifikować do terenów potencjalnie wymagających zastosowania profilaktyki odwodnieniowej. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że z uwagi na znacznie odległy czas wzięty do analizy, prognozę należy traktować w znacznym stopniu jako przybliżoną. Wytypowano rejony 1 – 14. Wynik analizy wskazuje, że tereny, w których może nastąpić zmiana stosunków wodnych (w konsekwencji których należało będzie podjąć działania profilaktyczne i naprawcze), występują generalnie w tych samych miejscach, co w okresie 2009 – 2020. Oprócz jedenastu rejonów opisanych w pierwszym analizowanym okresie mogą wystąpić jeszcze trzy rejony:

Rejon 12 - tereny położone w Chetmie Śląskim, w granicach niecki północno-wschodniej, pow. ok. 6 ha. Tereny te w znacznej większości stanowią nieużytki.

Rejon 13 - tereny usytuowane w Bieruniu, niecka centralna, pow. około 9 ha. Występują głównie tereny rolne i częściowo nieużytki.

Rejon 14 – tereny położone w centrum Bierunia, na południe od ulicy Warszawskiej, na wysokości Zakładu Głównego KWK „Piast”, o pow. ok. 20 ha, w granicach którego występują głównie tereny niezabudowane.

W przypadku rejonów, takich jak: 1, 2, 8 i 11 kształt i zakres rejonu, w porównaniu z okresem 2009 - 2020 będzie na podobnym poziomie. W rejonach 2, 8 wystąpią dalsze obniżenia terenu o ok. 3 m, natomiast w rejonach 1 i 11 rzędne terenu w 2020 i 2048 roku będą na tym samym poziomie. Rejony 4 i 5, 6 i 7 oraz 9 i 10 ulegną potłoczeniu, a ich powierzchnia będzie nieznacznie większa w stosunku do okresu 2009 – 2020. W rejonach tych wystąpią dalsze obniżenia, licząc od 2020 roku, od 2 do 4 metrów.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w wyniku planowanej eksploatacji górniczej, w każdym okresie obliczeniowym, na powierzchni terenu występować będą tereny, które wymagać będą prowadzenia profilaktyki odwodnieniowej. Realizowane to będzie w zależności od zakresu i wielkości terenów objętych przewidywanymi wpływami od eksploatacji górniczej, np. poprzez budowę nowych pompowni lub modernizację istniejących, podwyższanie obwałowań rzek, wykonanie nowych lub udrożnienie istniejących rowów melioracyjnych, wykonywanie rekultywacji terenu przywracając go do stanu sprzed ujawnienia się wpływów (tzw. poprzedniego) - o ile to będzie możliwe i technicznie uzasadnione, jak również wykonywanie na bieżąco odwodnień lokalnych posesji, np. poprzez budowę drenaży opaskowych wokół budynków.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że do rejonów, które będą wymagały zastosowania profilaktyki odwodnieniowej należy zaliczyć: Bijasowice, Kopciowice, centrum i północną część Bierunia, teren położony na północ od Bierunia Nowego oraz tereny położone na północ od

Zakładu Głównego. W ostatnim z wymienionych miejsc zlokalizowana jest pompownia już obecnie zapobiegająca wystąpieniu zalewisk w tym rejonie.

Ponadto zagrożone wystąpieniem podtopień terenu jest rejon ulicy Hodowlanej w Bieruniu Starym, obszary w rejonie Bijasowic i tereny położone na południe od Bierunia Starego, w bliskim sąsiedztwie Gostyni. Z uwagi na urozmaiconą rzeźbę terenu, na pozostałym terenie, nie przewiduje się wystąpienia tak znaczących zmian stosunków wodnych na powierzchni terenu. Ponieważ zmiany stosunków wodnych na powierzchni terenu wywołane wpływami eksploatacji górniczej zachodzą w sposób dynamiczny nie można wykluczyć, że zmiany w określonym stopniu mogą wystąpić również w innych rejonach.

XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

1. Zaopatrzenie w wodę

Miasto zaopatrywane jest wodę pitną z ujęcia Czaniec przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Katowice rurociągiem $\varnothing 1500$. Biegnie on do pompowni w Tychach – Urbanowicach. Pośrednio dostawa następuje dwoma rurociągami $\varnothing 800$ a następnie $\varnothing 800$ $\varnothing 500$ / $\varnothing 400$ do $\varnothing 200$ i sieci rozdzielczej. Jeden rurociąg obsługuje północną część miasta. Drugi rurociąg obsługuje południowo – zachodnią część miasta w tym „NiTROERG” i „DANONE”. Ocenia się, że długość sieci wodociągowej wynosi 162 300 m, w tym:

- PCV PE   6.230 m
- Stal   135.720 m
- azbesto - cement 9.850 m
- żeliwo   10.500 m

Roczne średnie zużycie wody wynosi 1.220.000 m³, w tym w gospodarstwach domowych 523.300 m³/rok. Na terenie opracowania znajduje się 6 studni głębinowych mogących wspomóc zaopatrzenie mieszkańców w wodę. Przemysłowo wykorzystuje wodę KWK „Piaśń” w Bieruniu Starym i Bieruniu Nowym oraz ERG w Bieruniu Starym.

2. Odprowadzanie ścieków

Miasto skanalizowane jest w około 70 %, a długość sieci kanalizacyjnej wynosi 73 km i posiada 2482 połączenia.

Ścieki sprowadzane są na 3 oczyszczalnie komunalne

- w Bieruniu Starym przy ulicy Chemików
- w Bieruniu Nowym przy ul. Jagiełły
- w Bieruniu Nowym przy ul. Soleckiej.

Trwają prace nad rozbudową systemu tak oczyszczalni jak i sieci.

W latach 2006 – 2008 wykonano etap 4, 5 i 6 budowy kanalizacji w Bieruniu Starym oraz kanalizacji w Bijasowicach, etap Kopań w Bieruniu Nowym wykonano sieci w ul. Warszawskiej i Kościelnej .

Istnieją dalsze plany budowy i rozbudowy oczyszczalni i sieci mające poprawić stan sanitarny miasta i gospodarki wodno ściekowej w dolinie rzeki Gostynka „Masterplan czysta rzeka Gostynka”.

Ocenia się, że długość kanalizacji deszczowej wynosi ok. 21 km. Sieć praktycznie znajduje się jedynie w centrum miasta.

1. Oczyszczalnia biologiczno-chemiczna ścieków komunalnych w Bieruniu Starym przy ul. Chemików składa się z następujących obiektów:

- budynek obsługi z rozdzielnią i sterownią,
- węzeł wstępnego oczyszczania (krata, pompownię ścieków, zbiornik buforowy, pomieszczenie magazynowe odpadów),
- stopień biologicznego oczyszczania – bioreaktor firmy FLIGHT, komory denitryfikacji,
- stopień chemicznego oczyszczania - komora nitryfikacji,
- stacja odwadniania osadów,
- węzeł ścieków dowożonych,
- zbiornik retencyjny ścieków.

Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Gostynki.

2. Oczyszczalnia mechaniczno-chemiczna ścieków komunalnych w Bieruniu Nowym przy ul. Jagiełły składa się z następujących obiektów:

- budynek administracyjny,
- blok technologiczny,
- stacja dmuchaw,
- stacja zlewna,
- stacja pras,
- zbiornik osadu.

Odbiornikiem ścieków jest Potok Bijasowicki.

3. Oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna ścieków komunalnych w Bieruniu Nowym przy ul. Soleckiej składa się z następujących obiektów:

- krata z mechanicznym usuwaniem skratek,
- płaskownik poziomy, dwukomorowy, napowietrzany z mechanicznym zagęszczaniem piasku,
- trzy rowy cyrkulacyjne z osadem czynnym, szczotkami natleniającymi,
- trzy studnie osadowe,
- trzy studnie spustowe,
- poletka do suszenia osadu,
- wiata do kompostowania osadu.

Odbiornikiem ścieków jest Potok Goławiecki.

3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Zaopatrzenie w gaz.

Miasto zaopatrywane jest w gaz ziemny wysokometanowy GZ – 50 poprzez gazociąg średniego podwyższonego ciśnienia Dn 200.

Długość sieci wynosi około 144 km i ma około 2656 przyłączy.

Gaz dostarczany jest do stacji redukcyjno – pomiarowych w Bieruniu Starym w rejonach ulicy Wylotowej oraz do Bierunia Nowego w rejon kopalni „Piaś”.

Zaopatrzenie w ciepło.

Na terenie miasta pracują 3 duże źródła ciepła :

- Ciepłownia KWK „Piast” – „Ekoterm”,
- Kociołnia ZTS „ERG – Bieruń” S.A.,
- Ciepłownia Fiat Auto Poland.

Ponadto pracuje szereg kotłowni lokalnych oraz piece indywidualne w budynkach jednorodzinnych. W latach 1995 – 2010 miasto dofinansowało wymianę około 1400 piecy starego typu na urządzenia o wyższej wydajności i lepiej spełniające normy emisji gazów i pyłów do atmosfery.

4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez miasto przebiega szereg linii elektroenergetycznych różnych napięć oraz zlokalizowane są obiekty typu stacje elektroenergetyczne, rozdzielnie i stacje transformatorowe.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne eksploatują w zakresie najwyższych napięć:

- stacje 220/110 kV „Bieruń”,
- jednotorową linię 220 kV Byczyna – Bieruń,
- jednotorową linię 220 kV Bieruń – Komorowice,
- dwutorową linię 220 kV Bieruń – Komorowice, Byczyna – Poręba,
- ponadto istnieje projekt przebudowy linii 220 kV na linię 2x400 kV+220 kV śladami istniejącej linii z alternatywnym przebiegiem.

W zakresie wysokich i średnich napięć firma VATTENFALL eksploatuje:

Linie 110 kV relacji

- Bieruń – Bojszowy 1,2
- FSM – Bieruń
- Piast – Bieruń
- Urbanowice- EC Tychy 2
- Urbanowice – Piast

W zakresie stacji elektroenergetycznych Vattenfall eksploatuje stację 110 kV/20 kV „Bieruń”, a KWK „Piast” eksploatuje stację przykopalnianą.

Odbiorcy zaopatrywani są liniami napowietrznymi i kablowymi średnich napięć poprzez stacje transformatorowe 20/04 kV. Przebiegi sieci oraz lokalizacje stacji transformatorowych pokazano na mapie.

5. Gospodarka odpadami

Miasto kieruje odpady komunalne na składowisko odpadów w Urbanowicach. Na obszarze miasta prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów wtórnych oraz okresowo zbiórka przedmiotów wielkogabarytowych i niebezpiecznych .

W 2009 ogółem zebrano około 5450 ton odpadów i dodatkowo 12 ton zużytego sprzętu elektrycznego. Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej kompostuje odpady organiczne.

Wywóz nieczystości z terenu miasta prowadzi:

- PGK „PARTNER” Łędziny,
- PTS „ALBA” Tychy,
- ZO „EKO ZAG” Tychy.

6. Komunikacja drogowa i kolejowa

Na obszarze miasta Bierunia główną oś komunikacyjną stanowi droga krajowa nr 44 (DK 44) relacji Gliwice – Kraków. Projektowana droga ekspresowa S1 relacji Mysłowice – Bielsko – Biała znajduje się jeszcze w fazie projektowej. W związku z tym nie został ustalony ostateczny jej przebieg przez teren miasta. W przyszłości trasa ta stanowiła będzie ważny element sieci komunikacyjnej zwiększający znacznie dostępność zewnętrzną, jak również powiązania miasta z aglomeracją śląską. Uzupełnienie ciągów komunikacyjnych o znaczeniu krajowym stanowią drogi wojewódzkie.

Na terenie miasta funkcjonują dwa ciągi drogowe o znaczeniu wojewódzkim:

- numer 931 relacji Bieruń Stary – Pszczyna (DW 931),
- numer 934 relacji Mysłowice – Bieruń Nowy (DW 934).

Wewnętrzny układ drogowy miasta o znaczeniu ponadlokalnym uzupełniony jest drogami powiatowymi o następujących oznaczeniach:

- 4137S (ul. Wawelska, Jagiełły, Bijasowicka, Krupnicza),
- 5900S (ul. Świerczyniecka),
- 5904S (ul. Bogusławskiego),
- 5905S (ul. Bojszowska),
- 5906S (ul. Chemików),
- 5907S (ul. Krakowska),
- 5925S (ul. Kosynierów, Ofiar Oświęcimskich),
- 5926S (ul. Patriotów, Bohaterów Westerplatte),
- 5927S (ul. Mielęckiego).

Lokalny układ drogowy tworzony jest przez drogi gminne, funkcjonujące jako drogi publiczne klasy „lokalna” lub klasy „dojazdowa”.

Z analizy układu drogowego miasta wyprowadzono następujące wnioski:

- układ wewnętrzny miasta jest dobrze powiązany z układem zewnętrznym, a powiązanie to ulegnie wzmocnieniu po oddaniu do użytkowania drogi ekspresowej S1,
- występuje bardzo niekorzystna sytuacja związana z oddziaływaniem ruchu kołowego na tereny mieszkaniowe, zlokalizowane w głównej mierze wzdłuż DK 44. Poprawę sytuacji w tym zakresie można uzyskać wyłącznie poprzez budowę obwodnic drogowych,
- istniejący układ osadniczy miasta jest dość dobrze powiązany, odpowiednio drogami powiatowymi i gminnymi, należy jednak rozważyć możliwość separacji ruchu tranzytowego od lokalnego.

Prawie centralnie przez obszar miasta (z zachodu na wschód) przebiega magistralna, pasażersko – towarowa linia kolejowa relacji Oświęcim – Katowice (nr 138). Jest to jedyna linia pasażerska przebiegająca przez teren miasta, która wiąże je przede wszystkim z aglomeracją śląską. Pozostałe linie kolejowe to linia kolejowa nr 179 Tychy – Mysłowice Kosztowy (drugorzędna, towarowa) i linia nr 885 Nowy Bieruń – KWK „Piast” (miejscowa, towarowa). Tereny kolejowe ww. linii stanowią tereny zamknięte, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Mając na uwadze położenie miasta w obrębie aglomeracji śląskiej należy rozważyć możliwość włączenia Bierunia Nowego i Bierunia Starego w tworzący się system kolei aglomeracyjnej, która w bieżącym momencie dociera do stacji Tychy.

7. Komunikacja zbiorowa

Zbiorowa obsługa ruchu pasażerskiego realizowana jest przez komunikację autobusową i transport szynowy. Połączenia pomiędzy poszczególnymi miejscowościami Bierunia, powiatu bieruńsko – lędzińskiego, jak również aglomeracji śląskiej zapewnia komunikacja miejska realizowana przez KZK GOP, MZK Tychy, PKSiS Oświęcim, MZK Oświęcim i linie powiatowe. Transport szynowy (kolej) realizowana jest w oparciu o istniejącą linię kolejową Katowice – Oświęcim.

8. Komunikacja rowerowa

Aktualnie na obszarze miasta wyznaczone są trasy rowerowe umożliwiające powiązania całego układu osadniczego komunikacją rowerową. Komunikacja rowerowa jest istotnym elementem zagospodarowania obszaru, którego atrakcyjność może być nadal ważnym kierunkiem planowania rozwoju miasta.

9. Telekomunikacja

Należy zapewnić możliwość budowy społeczeństwa informatycznego uwzględniając potrzeby rozwoju gospodarczego, szkolnictwa, handlu i swobodnego przepływu informacji zgodnie z dyrektywami prawodawstwa Unii Europejskiej, między innymi poprzez:

- możliwość kompleksowej realizacji sieci teletechnicznej tradycyjnej, liniowej i radiowej jak i w formie nowych technologii, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji sieci istniejącej,
- sytuowanie sieci w liniach rozgraniczających dróg i ulic, poza pasem jezdnym,
- lokalizowanie sieci poza liniami rozgraniczającymi w przypadkach wynikających z technologii układania sieci,
- lokowanie obiektów i anten linii radiowych, stacji bazowych telefonii komórkowej i linii radiowych łączących te stacje zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie środowiska, w tym szczególnie w zakresie ochrony ludności przed wpływami magnetycznego promieniowania niejonizującego.

XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z LOKALIZACJI ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Ponadlokalne cele publiczne dotyczą działań o znaczeniu powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Cele publiczne szczegółowo określa ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. W przypadku miasta Bierunia celami publicznymi są:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, budowa i utrzymanie tych dróg,
- wydzielanie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie:

- budowa i utrzymanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń związanych z ich funkcjonowaniem,
- budowa i utrzymywanie urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków,
- budowa oraz utrzymanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronę przed powodzią, a także regulacja i utrzymanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych będących własnością Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego,
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- budowa i utrzymanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- wydobywanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa,
- zakładanie i utrzymanie cmentarzy.

XIII. BIBLIOGRAFIA

- 1) Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Bieruń opracowane przez firmę EKOID, Katowice, 2010 r.;
- 2) Wnioski składane przez mieszkańców;
- 3) Inwentaryzacja stanu istniejącego – analiza zdjęć lotniczych (wykonanie nalogów i zdjęć – wiosna 2009 r.) oraz wizje w terenie;
- 4) Zebranie danych o obciążeniu układu komunikacyjnego – w trakcie wizji w terenie w wybranych fragmentach miasta oraz dane udostępniane przez Przedsiębiorstwo Inkom w Katowicach (natężenia ruchu pojazdów na wybranych odcinkach dróg krajowych i wojewódzkich DK 44, DW 931 oraz DW 934 w okresach marzec – maj 2010 r. oraz z lat 2005 – 2010 (patrz załącznik);
- 5) Obecna edycja studium;
- 6) Strategia Rozwoju Miasta Bieruń 2020 - Projekt
- 7) „Mapa sozologiczna w skali 1:50 000 Arkusz M-34-63-C „Oświęcim”, Przedsiębiorstwo „GEPOL” Absalon D. i inni, Poznań, 1996;
- 8) „Mapa hydrologiczna w skali 1:50 000 Arkusz M-34-63-C „Oświęcim”, Przedsiębiorstwo „GEPOL” Absalon D. i inni, Poznań, 1996;
- 9) Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- 10) Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Gatlik J., Warszawa 2002;
- 11) Płaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków, Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Gromadzki M. (red.), Warszawa 2004;
- 12) Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny, Gumiński R., Warszawa 1948;
- 13) strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xchg/gus>;
- 14) Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG, Guzik O. ,1958;
- 15) Informacja o stanie środowiska 2007, 2008, 2009 WIOŚ Katowice, 2009;
- 16) Geografia regionalna Polski. PWN, Kondracki J., Warszawa 1998;
- 17) Mapa geologiczna Polski 1 : 200 000, ark. Kraków. WG, 1980;
- 18) Mapa Hydrogeologiczna Polski 1 : 200 000, ark. Kraków WG, 1980;
- 19) Materiały do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia pod nazwą Droga ekspresowa S1 odcinek węzeł Kosztowy II – węzeł Suchy Potok w Bielsku-Białej, Ekosound S.C. w Sosnowcu, grudzień 2007;
- 20) Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Matuszkiewicz W. [red], Warszawa , 1995;
- 21) Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl> ;
- 22) Korytarze ekologiczne w województwie śląskim, CPDGŚ, Parusel. J[red], Katowice 2007;
- 23) Plan gospodarki odpadami dla miasta Bieruń na lata 2010-2013; Albeko, Bieruń, grudzień 2009;

- 24) Program ochrony środowiska miasta Bieruń na lata 2010-2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014 - 2017; Albeko, Bieruń, 2009;
- 25) Raport oddziaływania na środowisko w związku z wydobywaniem węgla kamiennego ze złoża Piast, Geoproserwis, Jaworzno, 2009;
- 26) 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Rózkowski A. [red.], Warszawa;
- 27) 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Skrzypczyk L. [red], Warszawa;
- 28) Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG, Strzezińska K, Formowicz R. 2002;
- 29) „Ocena aktualności obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia „ opracowane przez PPSUiR TERPLAN, Katowice;
- 30) Załączniki uwarunkowania rozwoju wynikające z dokumentów opracowań programowych i strategicznych;
- 31) Rejestr miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 32) Rejestr wniosków o sporządzenie lub zmianę planu złożonych w latach 1999 – 2009 oraz 01.2010r.

ANEKS DO CZĘŚCI „A” TEKSTU „UWARUNKOWANIA ROZWOJU” W ZAKRESIE ZMIANY STUDIUM ZATWIERDZONEJ Uchwałą Nr .....Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Potrzeby oraz szanse rozwoju gminy Bieruń zdefiniowano w ramach dokumentów planistycznych i strategicznych szczebla gminnego oraz ponadlokalnego. Dla analizowanej jednostki możliwe jest odniesienie się do założeń określonych w:

- Strategii Rozwoju Miasta Bieruń do 2020 roku,
- Strategia Rozwoju Powiatu Bieruńsko – Łęczyńskiego na lata 2014 - 2020,
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”,
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (został opisany w części B – Ustalenia Studium (Rozdział – Kierunki zagospodarowania przestrzennego).

Poniżej przytoczono główne cele wyznaczone w poszczególnych dokumentach, jednak w największym stopniu należy uwzględnić opracowania szczebla lokalnego, które skupiając się na zagadnieniach dotyczących przedmiotowej jednostki, stanowią niejako odpowiedź na potrzeby zarówno gminy, jak i jej mieszkańców.

Strategia Rozwoju Miasta Bieruń do 2020 roku.

Wyznaczone w strategii priorytety strategiczne i główne kierunki rozwoju są następujące:

- Bieruń miastem kreującym nowe produkty sektora usług publicznych,
- Bieruń miastem umiejętnie dyskontującym walory dziedzictwa kulturowego,
- Bieruń miastem współdziałającym z regionem na rzecz zintegrowanego i inteligentnego systemu transportowego,
- Bieruń miastem oszczędnie gospodarującym zasobami naturalnymi przekształcając się w miasto zielone,
- Bieruń miastem mądrego wzrostu gospodarczego bazującego na innowacjach produktowych i technologicznych,
- Bieruń miastem efektywnie wprowadzającym nowe technologie wytwarzania i użytkowania energii.

W zakresie przyjętego priorytetu strategicznego - **USŁUGI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ** strategia wskazuje następujące cele strategiczne:

- Bieruń rozpoznawalnym w regionie ośrodkiem efektywnego świadczenia usług publicznych,
- Bieruń miastem dobrze zorganizowanych przestrzeni publicznych zapewniających możliwości atrakcyjnego spędzania czasu wolnego,
- Bieruń miastem dysponującym wyrazistym centrum integrującym społeczność lokalną i pozwalającym spełniać funkcję silnego ośrodka powiatowej administracji publicznej
- Bieruń miastem skutecznie współpracującym z górnictwem na rzecz eliminowania negatywnych konsekwencji wydobywania węgla na obszarach zurbanizowanych i inwestycyjnych.

W zakresie przyjętego priorytetu strategicznego - **DZIEDZICTWO KULTUROWE** strategia wskazuje następujące cele strategiczne:

- Bieruń miastem stale podnoszącym swą atrakcyjność rezydencjalną dla aktualnych i potencjalnych mieszkańców,

- Bieruń miastem o rozpoznawalnym w otoczeniu wizerunku wykorzystującym walory przyrodnicze i spuścizny historycznej,
- Bieruń miastem silnie przyciągającym ludzi poszukujących rozrywki i aktywnych form wypoczynku.

W zakresie przyjętego priorytetu strategicznego - **TRANSPORT I KOMUNIKACJA** strategia wskazuje następujące cele strategiczne:

- Bieruń silnym węzłem transportowo – logistycznym aglomeracji górnośląskiej,
- Bieruń miastem ukształtowanego rusztu komunikacyjnego skutecznie separującego ruchy tranzytowe od wewnętrznego ruchu miejskiego,
- Bieruń miastem będącym aktywnym uczestnikiem rozwoju metropolitalnej infrastruktury i usług transportu publicznego,

W zakresie przyjętego priorytetu strategicznego - **ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE** strategia wskazuje następujące cele strategiczne:

- Bieruń miastem znoszącym skutki wydobywania węgla kamiennego na obszarach cennych przyrodniczo
- Bieruń miastem rozwiniętej infrastruktury bezpieczeństwa ekologicznego
- Bieruń miastem mieszkańców wrażliwych na zachowanie i odtwarzanie bio- i georóżnorodności.

W zakresie przyjętego priorytetu strategicznego - **PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ** strategia wskazuje następujące cele strategiczne:

- Bieruń miastem silnego sektora małych i średnich przedsiębiorstw działających na jednolitym rynku europejskim
- Bieruń miastem efektywnie wykorzystującym lokalny potencjał innowacyjności i kreatywności
- Bieruń miastem o silnie ukształtowanym środowisku przedsiębiorczości.

W zakresie przyjętego priorytetu strategicznego - **GOSPODARKA ENERGETYCZNA** strategia wskazuje następujące cele strategiczne:

- Bieruń miastem upowszechnionego zastosowania technologii umożliwiających oszczędne gospodarowanie energią,
- Bieruń miastem szybkiej dyfuzji wiedzy o innowacjach energetycznych,
- Bieruń miastem skutecznie wdrażającym ekonomiczne instrumenty stymulujące przechodzenie od tradycyjnych do nowoczesnych technologii energetycznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Bieruńsko – Łędzińskiego na lata 2014 - 2020.

Dokument powstał w oparciu o zrealizowane w 2013 roku sesje warsztatowe, w których udział wzięli reprezentanci biznesu, nauki, duchowieństwa, organizacji pozarządowych oraz wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, będących w granicach administracyjnych powiatu. W pierwszym rozdziale zostaje przedstawiony wizerunek powiatu bieruńsko-łędzińskiego jako powiatu: zasobnego ekonomicznie i atrakcyjnego rezydencjalnie; o tradycyjnej strukturze gospodarczej; posiadający tereny do inwestowania; położonego na zielonych peryferiach Metropolii Górnośląskiej z trudnościami połączeń wewnętrznych; o silnej tożsamości, zapewniającego dostępność różnorodnych usług edukacyjnych i kulturalnych; o sprawnej administracji, otwartego na współpracę terytorialną i gospodarczą. Obecna pozycja powiatu, na tle powiatów ościennych, została oceniona jako dobra.

W rozdziale dotyczącym wizji strategicznej rozwoju powiatu wyznaczono cztery fundamentalne procesy, które mają zapewnić dynamikę gospodarczą i urbanizację przestrzeni powiatu:

1. Procesy rozwoju funkcji rezydencjalnej zakładające napływ nowych mieszkańców, integrację społeczną oraz przemiany struktury przestrzennej powiatu;
  2. Procesy rozwojowe w rekreacji i turystyce kojarzące ze sobą specyfikę lokalnej sieci osadniczej i wykorzystanie potencjału przyrodniczego oraz wyposażenia infrastrukturalnego powiatu;
  3. Procesy rozwojowe mikro, małych i średnich firm łączące i wzmacniające społeczności lokalne i gospodarkę powiatu;
  4. Procesy rozwojowe polegające na powstawaniu nowych aktywności w oparciu o potencjały: przedsiębiorczy, przestrzenny, środowiskowy i infrastrukturalny powiatu.
- Na bazie ustaleń dotyczących wizerunku i pozycji powiatu, a także uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz wizji strategicznej rozwoju powiatu, określono cztery współzależne pola Strategii Rozwoju Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, które każde z osobna dookreśla priorytet strategiczny oraz cele strategiczne:

Społeczności lokalne i usługi społeczne

Priorytet strategiczny 1 – Inwestowanie w usługi społeczne i instytucje o randze powiatowej.

Cele strategiczne:

- 1.1 Elastyczna oferta edukacyjna dostosowana do zmieniającej się struktury gospodarki powiatu
- 1.2 Dostępne dla mieszkańców usługi zdrowotne i opiekuńcze
- 1.3 Nowoczesna infrastruktura instytucjonalna powiatu

W ramach projektów proponuje się działanie mające na celu rewitalizację terenów i obiektów poprzemysłowych na cele społeczne.

Sektor przedsiębiorstw i gospodarka lokalna

Priorytet strategiczny 2 – Inwestowanie w rozwój technologiczny i rynkowy małych i średnich przedsiębiorstw w relacjach partnerskich z samorządami lokalnymi. Cele strategiczne:

- 2.1 Konkurencyjne małe i średnie firmy na rynku ponadlokalnym
- 2.2 Nowe, trwałe miejsca pracy w małych i średnich firmach
- 2.3 Nowi inwestorzy wzbogacający lokalną tkankę gospodarczą.

Infrastruktura i środowisko.

Priorytet strategiczny 3 – Wyposażenie terenów rekreacyjno-turystycznych i nowych terenów inwestycyjnych w infrastrukturę.

Cele strategiczne:

- 3.1 Tereny o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych przystosowane do aktywnego relaksu
- 3.2 Zrewitalizowane rekreacyjnie tereny poprzemysłowe, w tym pogórnice powiatu
- 3.3 Oferta inwestycyjna na nowych terenach położonych wzdłuż odcinków dróg przelotowych S1, DK 44

Lokalna sieć osadnicza i tereny mieszkaniowe

Priorytet strategiczny 4 – Przyciąganie na teren powiatu nowych mieszkańców i zahamowanie odpływu ludzi młodych.

Cele strategiczne:

- 4.1 Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego na terenie powiatu
- 4.2 Uzbrojone tereny mieszkaniowe dostępne dla nowych oraz młodych mieszkańców powiatu

4.3 Zredukowana emisja z niskich źródeł, w tym poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Dokument został uchwalony Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 roku i jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020”, przyjętej przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr III/47/1/2010 na posiedzeniu w dniu 17 lutego 2010 roku, który w swoich zapisach wyznacza strefy, cele i kierunki polityki rozwoju administrowanej przestrzeni regionalnej. Oprócz dostosowania do ustaleń najważniejszych dokumentów krajowych i europejskich, celem aktualizacji było przeprowadzenie ponownej oceny zgodności polityki regionu ze światowymi trendami związanymi z rozwojem gospodarki opartej na wiedzy, dyfuzja rozwoju poprzez ośrodki metropolitalne, podnoszenie jakości życia przy uwzględnieniu wymogów wynikających z zasad zrównoważonego rozwoju. Nakreślono także wizję rozwoju, która wykracza poza horyzont czasowy Strategii.

Wyróżnione są cztery obszary priorytetowe, w których wyszczególniono cele strategiczne oraz cele operacyjne:

- pierwszy obszar priorytetowy - nowoczesna gospodarka - zakłada uczynienie całego województwa śląskiego regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność, a przy tym kładzie nacisk na przedsiębiorczość lokalną i społeczną wykorzystującą lokalne rynki i potencjały;
- drugi obszar priorytetowy - szanse rozwoju mieszkańców - przyjmuje za cel poprawienie jakości życia mieszkańców województwa opierając się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie. Uwzględnia się tutaj poprawę kondycji zdrowotnej i warunków życia oraz wzrost poziomu aktywności mieszkańców;
- trzeci obszar priorytetowy - przestrzeń - skupia się na atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni województwa. Celami operacyjnymi są: zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska, zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi oraz wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystywanie przestrzeni;
- czwarty, ostatni obszar priorytetowy to relacje z otoczeniem. Cel strategiczny zakłada, iż województwo umocni swoją pozycję jako otwarty, istotny partner rozwoju Europy.

Szczególnie istotne znaczenia w zakresie zagospodarowania przestrzennego mogą mieć m.in.:

W obszarze priorytetowym (A) - Nowoczesna gospodarka:

Cel strategiczny : Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność

Cel operacyjny: A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa

- 1) Wsparcie podnoszenia zdolności firm regionu do wdrażania innowacji i nowoczesnych rozwiązań technologicznych.
- 2) Promowanie wśród przedsiębiorców znaczenia wartości kulturalnych, środowiskowych, społecznych i etycznych przy wytwarzaniu dóbr i usług.
- 3) Promowanie postaw przedsiębiorczych w środowiskach twórczych regionu oraz wspieranie aktywności kulturalnych zorientowanych na tworzenie wartości rynkowych.
- 4) Wsparcie tworzenia nowych i rozwoju istniejących firm opartych na potencjałach Regionu i wykorzystujących technologie rozwijane w regionie, w tym w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu.

- 5) Wsparcie działań na rzecz eksportu innowacyjnych rozwiązań technologicznych tworzonych w regionie.

Cel operacyjny: A.3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych

- 1) Wsparcie rozwoju infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenia działalności gospodarczej (strefy aktywności gospodarczej i ekonomicznej, w tym specjalne strefy ekonomiczne, parki technologiczne, produkcyjne, lokalne inkubatory przedsiębiorczości).
- 2) Tworzenie instrumentów ułatwiających nawiązywanie relacji pomiędzy firmami, w tym poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury i usług sektora ICT.
- 3) Wspieranie procesów restrukturyzacji i adaptacji gospodarczej sektorów tradycyjnych, m.in. poprzez wspieranie ich modernizacji, zwiększenie efektywności i wykorzystania nowoczesnych technologii.
- 4) Współpraca przedsiębiorstw, w tym w ramach klastrów, w tworzeniu wspólnej oferty konkurencyjnej.
- 5) Wsparcie rozwoju infrastruktury i pakietowych produktów turystycznych.

Cel operacyjny: A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały:

- 1) Wspieranie działań na rzecz zrównoważonego wzrostu produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego przy uwzględnieniu dobrych praktyk rolniczych.
- 2) Tworzenie i rozwój firm opierających się na wykorzystaniu potencjału gospodarstw rolnych.
- 3) Tworzenie i rozwój MŚP, w tym firm rzemieślniczych oraz promocja produktów lokalnych, w tym produktów tradycyjnych.
- 4) Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług wolnego czasu wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne.
- 5) Wsparcie i promocja rozwoju podmiotów działających w obszarze ekonomii społecznej.
- 6) Rozwój mechanizmów wspierających wzrost zatrudnienia i inicjatyw lokalnych w tym zakresie.
- 7) Wsparcie sprzedaży lokalnych produktów na lokalnych rynkach.

W obszarze priorytetowym (B) - Szanse rozwojowe mieszkańców:

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie

Cel operacyjny: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa

- 1) Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług medycznych, w tym podniesienie jakości infrastruktury ochrony zdrowia oraz efektywności systemu zarządzania, rozszerzenie zakresu usług medycznych i podniesienie jakości obsługi pacjentów.
- 2) Tworzenie warunków dla aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym rozwój infrastruktury sportowo- rekreacyjnej.
- 3) Promocja, modernizacja, rozwijanie i integracja systemu szlaków i infrastruktury rowerowej.

Cel operacyjny: B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców

- 1) Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz kształtującej postawy przedsiębiorcze i kreatywne.

- 2) Wsparcie działań i rozwój infrastruktury popularyzujących naukę.
- 3) Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kultury, sportu i rekreacji oferujących możliwości rozwoju mieszkańców oraz atrakcyjnego spędzania wolnego czasu.

Cel operacyjny: B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców

- 1) Wyposażanie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych.
- 2) Poprawa dostępności przestrzeni i obiektów publicznych dla wszystkich, w szczególności dla osób o obniżonej mobilności.
- 3) Rozwój publicznych i rynkowych usług wspierających funkcjonowanie osób starszych.
- 4) Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego, w tym realizacja działań w obszarze zarządzania kryzysowego.

W obszarze priorytetowym C - Przestrzeń:

Cel strategiczny : Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni

Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska wraz z kierunkami działań:

- 1) Promowanie działań oraz wdrażanie technologii ograniczających antropopresję na środowisko przyrodnicze (infrastruktura ograniczająca negatywny wpływ działalności gospodarczej i komunalnej).
- 2) Przeciwdziałanie skutkom i ograniczenie negatywnego wpływu eksploatacji górnictwa na środowisko, w tym na tkankę miejską.
- 3) Wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, w tym ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy.
- 4) Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi wykorzystywanymi do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz utrzymanie i rozwój systemów zaopatrzenia w wodę w województwie.
- 5) Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych oraz ochrony wód podziemnych i racjonalizacji ich wykorzystania.
- 6) Wspieranie wdrożenia rozwiązań ograniczających niską emisję oraz zużycie zasobów środowiska i energii w przedsiębiorstwach, gospodarstwach domowych, obiektach i przestrzeni użyteczności publicznej.
- 7) Wsparcie modernizacji elektrowni i linii przesyłowych.
- 8) Wspieranie tworzenia i wdrażania zintegrowanych systemów gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem sieci instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- 9) Wspieranie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności.
- 10) Wspieranie działań na rzecz zmniejszenia uciążliwości hałasu.
- 11) Wsparcie rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy minimalizacji kosztów środowiskowych i krajobrazowych.
- 12) Rekultywacja terenów zdegradowanych na cele środowiskowe.

Cel operacyjny: C.2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi

- 1) Poprawa powiązań transportowych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej wzmacniającej związku funkcjonalne i przestrzenne a obejmującej m.in. rozbudowę i modernizację dróg wojewódzkich, w tym budowę obwodnic miejscowości.
- 2) Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu, w tym transportu publicznego obejmującego różne środki transportu i elementy

infrastruktury takie jak: kolej, tramwaj, inny transport publiczny, lotniska, systemy kierowania ruchem, obiekty „parkuj i jedź” oraz infrastruktury rowerowej.

- 3) Wsparcie tworzenia systemów transportu zbiorowego, obejmujących Metropolię, aglomeracje i ich bezpośrednie otoczenie funkcjonalne, lokalne ośrodki rozwoju oraz obszary wiejskie.
- 4) Wspieranie rozwoju usług publicznych w lokalnych ośrodkach rozwoju.

Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni

- 1) Rewitalizacja terenów i obiektów, w tym poprzemysłowych i zdegradowanych na tereny/obiekty o funkcjach społeczno- gospodarczych oraz zapewnienie ich dostępności.
- 2) Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast i centrów dzielnic oraz przestrzeni recepcyjnych.
- 3) Tworzenie i rewitalizacja obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych.
- 4) Przywracanie pozycji lub nadawanie nowych funkcji obiektom zabytkowym oraz symbolicznym w życiu społeczności lokalnych.
- 5) Zapewnienie praworządności gospodarowania przestrzenią poprzez skuteczną ochronę prawa własności i interesu społecznego.
- 6) Rewitalizacja osiedli mieszkaniowych, w tym starych dzielnic.
- 7) Wspieranie powstawania atrakcyjnych terenów mieszkaniowych w miastach oraz przeciwdziałanie procesom suburbanizacji.
- 8) Wsparcie działań podnoszących jakość planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym działań integracyjnych

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy dodatkowo powinny uwzględniać bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, którego pierwszym etapem jest sformułowanie – na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy – maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, wyrażonego w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, jak również w jej funkcjonalnym podziale. Zgodnie z art. 9 ust. 3a ustawy zmiana studium dla części obszaru gminy wymaga dokonania zarówno w części tekstowej, jak i graficznej studium, zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne, w szczególności zmian w zakresie określonym w art. 10 ust. 1 ustawy, a zatem również wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. W związku z powyższym w przypadku, opracowywania zmiany studium dla części obszaru gminy, analiza zapotrzebowania na nową zabudowę powinna być sporządzona w skali całej gminy (oczywiście w odniesieniu do tych funkcji zabudowy, które objęte są zmianą). W poniższych punktach przeprowadzono niezbędne analizy a następnie bilans terenów.

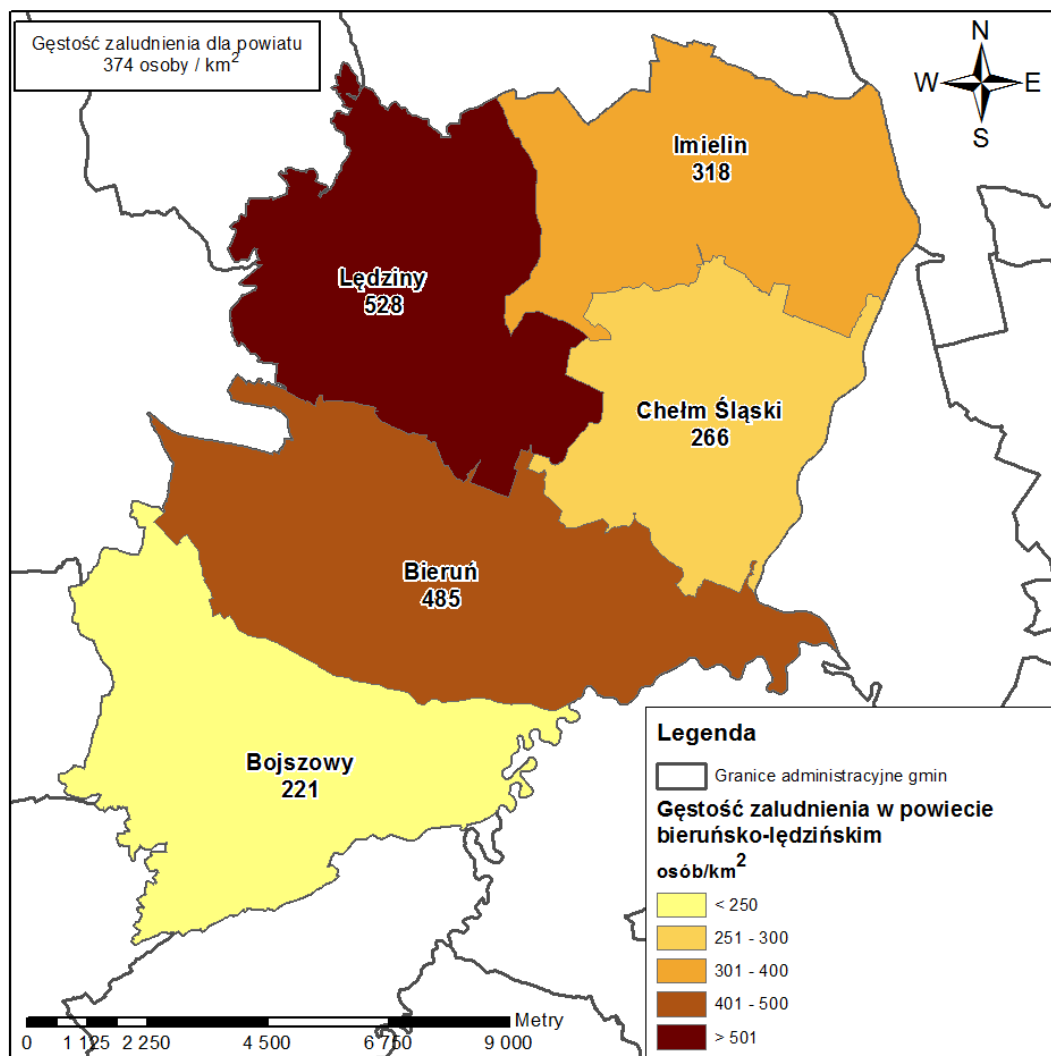
1. Warunki i jakość życia mieszkańców w tym ochrona ich zdrowia

1.1. Struktura ludności

Sytuacja demograficzna miasta i gminy Bieruń została opracowana na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, GUS.

Bieruń (gmina miejska) należy do powiatu bieruńsko-lędzkiego wraz z gminami miejskimi Imielin i Łędziny oraz gminami wiejskimi Bojszowy i Chełm Śląski. Gmina Bieruń położona jest we wschodniej (środkowo-wschodniej) części województwa śląskiego.

Całe miasto Bieruń zamieszkuje 19 645 osób (stan na 31.12.2016 r.). Gęstość zaludnienia wynosi 485 os./km², co plasuje gminę na 2 pozycji w powiecie bieruńsko-lędzińskim i na 42 pozycji w województwie śląskim (rys. 1).

Rys. 1. Gęstość zaludnienia w powiecie bieruńsko-lędzińskim w 2016 r.

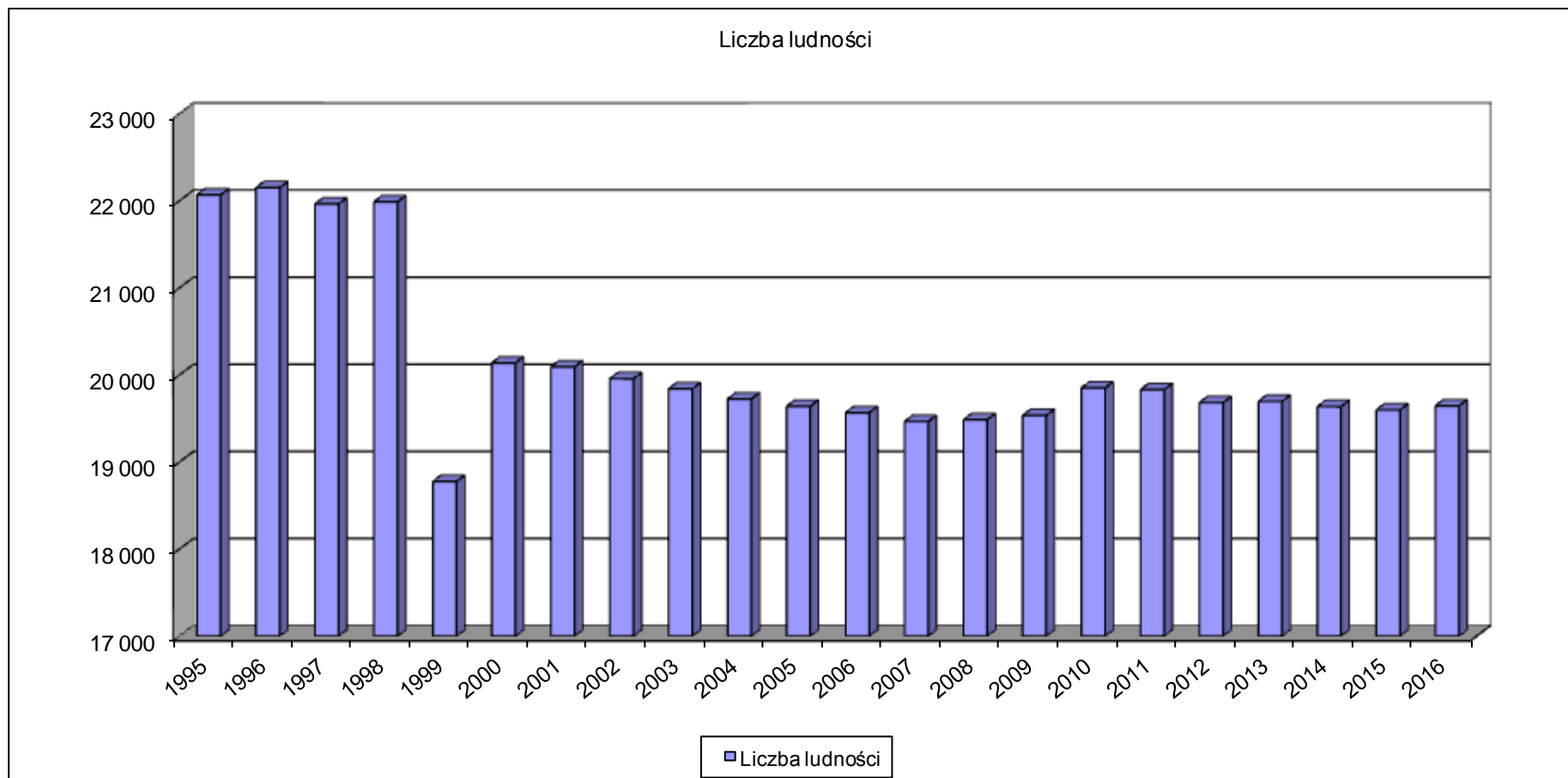
W okresie objętym analizą zaludnienie gminy zmieniało się. Najwyższą liczbę ludności odnotowano w 1996 r., kiedy osiągnęła ona 22 150 osób, po czym zaczęła stale się zmniejszać. Aktualnie liczba ludności osiąga wartość 19 645 osób (stan na 31.12.2016 r.).

Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców dla gminy od 1995 roku przyjmowała naprzemiennie wartości ujemne i dodatnie. W 2016 roku wskaźnik ten dla Bierunia wynosił 2,5.

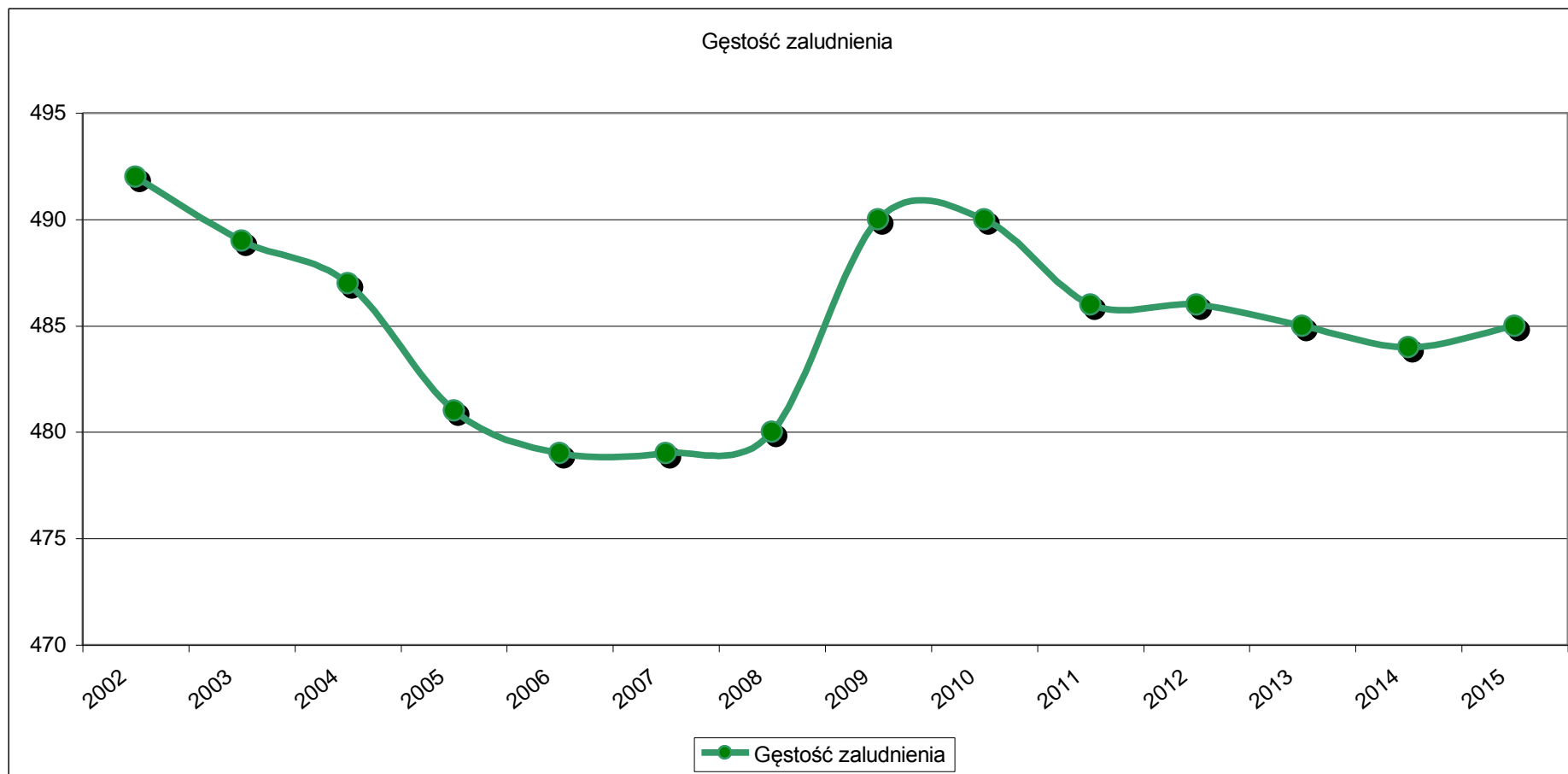
Tabela 1. Liczba ludności Bierunia

Rok	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia	Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców
1995	22 067	brak danych	brak danych
1996	22 150	brak danych	brak danych
1997	21 963	brak danych	brak danych
1998	21 988	brak danych	brak danych

1999	18 776	brak danych	brak danych
2000	20 138	brak danych	brak danych
2001	20 091	brak danych	brak danych
2002	19 956	495	brak danych
2003	19 841	492	-5,8
2004	19 724	489	-5,9
2005	19 640	487	-4,3
2006	19 566	481	-3,8
2007	19 464	479	-5,2
2008	19 486	479	1,1
2009	19 534	480	2,5
2010	19 851	490	16,0
2011	19 830	490	-1,1
2012	19 681	486	-7,5
2013	19 696	486	0,8
2014	19 636	485	-3,0
2015	19 597	484	-2,0
2016	19 645	485	2,5

Rys. 2. Zmiany liczby ludności miasta Bieruń

Rys. 3. Gęstość zaludnienia miasta Bieruń

Zaznacza się niewielka przewaga liczebna kobiet (9889) nad mężczyznami (9756) w Bieruniu. Szczegółowe dane zestawiono w tabeli 2. Udział procentowy płci w 2016 r. kształtował się w gminie następująco - kobiety - 50,3% i mężczyźni - 49,7%. Wskaźnik feminizacji utrzymuje się na wyrównanym poziomie. W 2016 r. kształtował się na poziomie 101. Współczynnik feminizacji wykazuje lekką przewagę kobiet wśród mieszkańców gminy. Tym samym plasuje się poniżej krajowego standardu (wartość dla Polski wynosi 106).

Tabela 2. Udział kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie ludności wg Banku Danych Lokalnych, GUS

Rok	Ogółem	Kobiet	Mężczyzn	Współczynnik feminizacji
1995	22 067	10 983	11 084	brak danych
1996	22 150	11 044	11 106	brak danych
1997	21 963	10 933	11 030	brak danych
1998	21 988	10 947	11 041	brak danych
1999	18 776	9 510	9 266	brak danych
2000	20 138	10 092	10 046	brak danych
2001	20 091	10 075	10 016	brak danych
2002	19 956	10 052	9 904	101
2003	19 841	9 991	9 850	101
2004	19 724	9 940	9 784	102
2005	19 640	9 913	9 727	102
2006	19 566	9 879	9 687	102
2007	19 464	9 848	9 616	102
2008	19 486	9 855	9 631	102
2009	19 534	9 900	9 634	103
2010	19 851	10 005	9 846	102
2011	19 830	9 992	9 838	102
2012	19 681	9 934	9 747	102
2013	19 696	9 931	9 765	102
2014	19 636	9 914	9 722	102
2015	19 597	9 894	9 703	102
2016	19 645	9 889	9 756	101

Ruch naturalny ludności charakteryzuje się w oparciu o dane dotyczące liczby urodzeń żywych, liczby urodzeń, wartości przyrostu naturalnego (ubytku naturalnego) oraz średniej dzietności. Szczegółowe zestawienie danych zawiera tabela 3. W 2016 r. odnotowano 213 urodzenia żywe ogółem (przeliczenie na 1000 mieszkańców 10,88) oraz 148 zgonów ogółem (przeliczenie na 1000 mieszkańców 7,56). Tym samym odnotowano przyrost naturalny o wartości 65 (przeliczenie na 1000 mieszkańców 3,32). Średnia dzietność w 2016 r. (określona dla całego podregionu tyskiego) wyniosła 1,45, przy reprodukcji brutto 0,71.

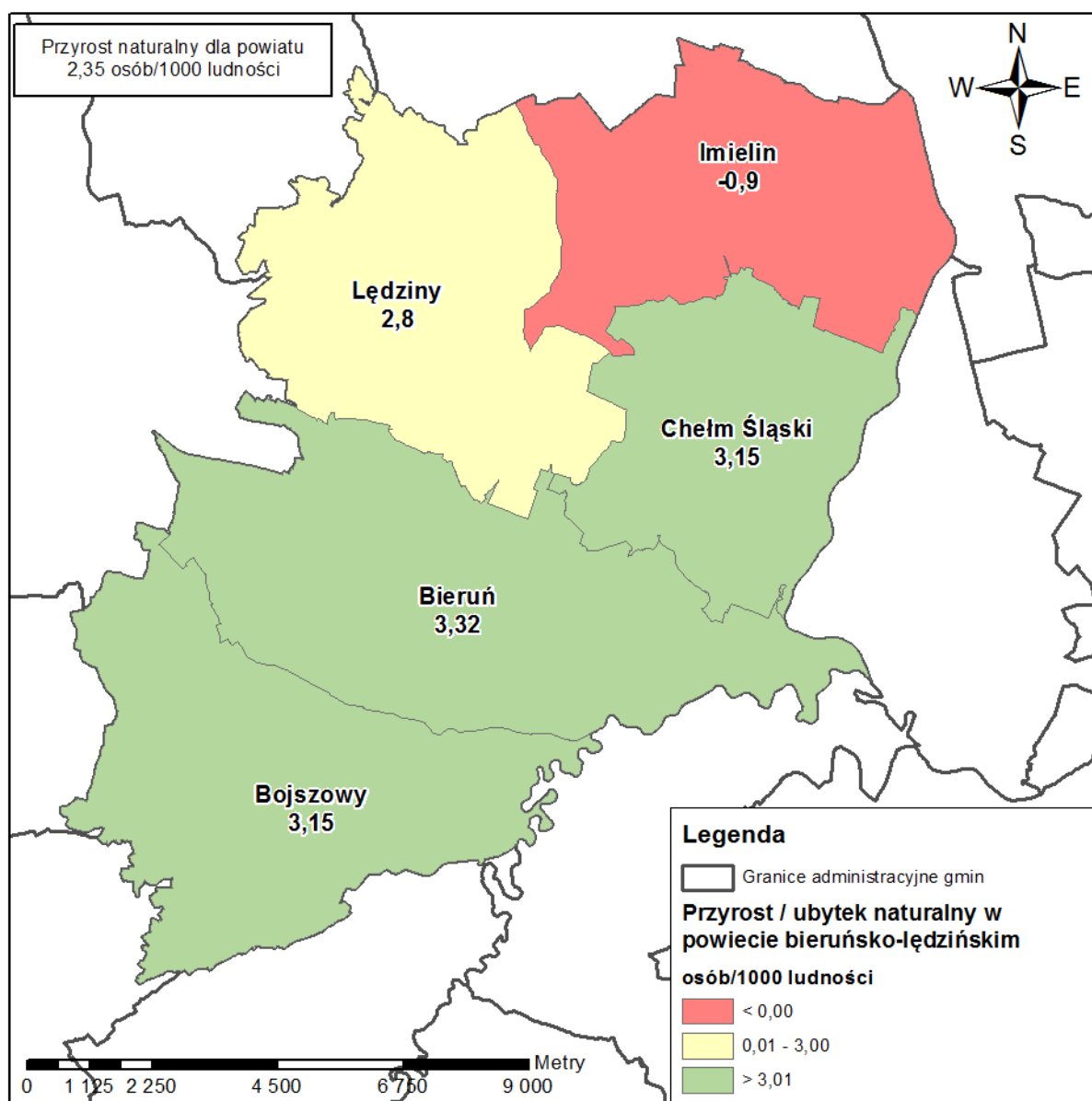
W analizowanym okresie najniższa liczba urodzeń żywych ogółem została odnotowana w 2002 r. (179 osób), podczas gdy najwyższa wartość wystąpiła w 2008 r. (250 osób). Liczba zgonów ogółem wahała się pomiędzy 100 osób w 2003 r., a 183 w 2012 r.

W omawianym okresie występował przyrost naturalny (z najwyższą wartością w 2008 r., tj. 5,84 os./1000 ludności). Współczynniki średniej dzietności i reprodukcji brutto ulegały umiarkowanym wahaniom. Wartość średniej dzietności oscyluje pomiędzy 1,16, a 1,47, natomiast wartość reprodukcji brutto 0,55, a 0,71.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności

	JEDNOSTKA	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
URODZENIA ŻYWE OGÓŁEM	osoba	193	198	179	191	207	198	203	185	250	233	234	233	218	214	236	207	213
URODZENIA ŻYWE	osób/1000 ludności	b.d.	b.d.	9,00	9,64	10,48	10,05	10,32	9,46	12,80	11,91	11,78	11,72	11,02	10,87	12,00	10,53	10,88
ZGONY OGÓŁEM	osoba	115	125	117	100	128	135	154	147	136	149	149	138	183	130	142	142	148
ZGONY	osób/1000 ludności	b.d.	b.d.	5,89	5,05	6,48	6,85	7,83	7,51	6,96	7,62	7,50	6,94	9,25	6,60	7,22	7,22	7,56
ZGONY NIEMOWLĄT OGÓŁEM	osoba	0	3	2	0	2	2	2	3	0	1	0	0	1	3	0	1	0
PRZYRÓST / UBYTEK NATURALNY	osoba	78	73	62	91	79	63	49	38	114	84	85	95	35	84	94	65	65
PRZYRÓST / UBYTEK NATURALNY	osób/1000 ludności	b.d.	b.d.	3,12	4,59	4,00	3,20	2,49	1,94	5,84	4,29	4,28	4,78	1,77	4,27	4,78	3,31	3,32
DZIETNOŚĆ ŚREDNIA^x	osób/1 kobietę	b.d.	b.d.	1,21	1,16	1,22	1,22	1,24	1,31	1,40	1,45	1,47	1,38	1,36	1,37	1,42	1,39	1,45
REPRODUKCJA BRUTTO^x	córek/1 kobietę	b.d.	b.d.	0,60	0,55	0,60	0,60	0,60	0,64	0,70	0,70	0,71	0,67	0,68	0,68	0,71	0,67	0,71
MAŁŻEŃSTWA	-	b.d.	b.d.	97	91	128	106	133	141	161	149	141	125	130	120	118	124	104
MAŁŻEŃSTWA	na 1000 ludności	b.d.	b.d.	4,9	4,6	6,5	5,4	6,8	7,2	8,2	7,6	7,1	6,3	6,6	6,1	6,0	6,3	5,3
ROZWODY^x	na 1000 ludności	b.d.	b.d.	1,0	1,2	1,4	1,5	2,0	1,4	1,9	1,6	1,6	1,4	1,4	1,6	1,4	1,5	1,6
wg Banku Danych Lokalnych, GUS ^x) w odniesieniu do podregionu tyskiego																		

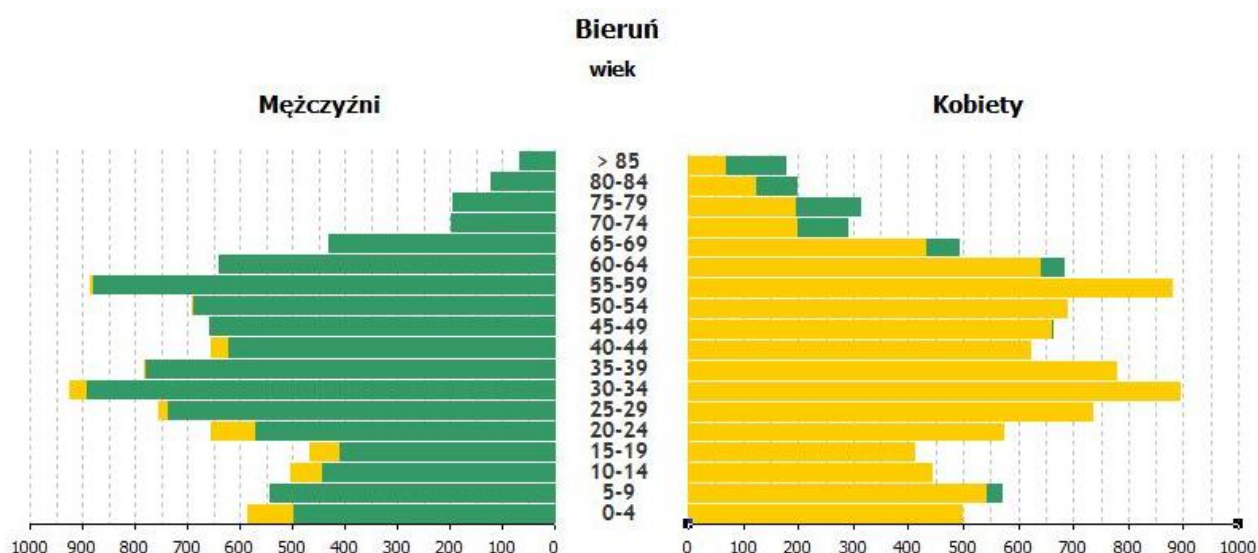

Rys. 3. Wartość przyrostu / ubytku naturalnego w powiecie bieruńsko-lędzińskim w 2016 r.

W 2016 roku zawarto 104 małżeństwa (5,3 małżeństwa na 1000 ludności), co w porównaniu z latami wcześniejszymi jest jedną z niższych wartości (tabela 3). W latach poprzedzających zawierano pomiędzy 91 a 161 małżeństwami na rok. Wartość średnia dla analizowanego okresu to 124,53 małżeństw zawieranych na rok. Tymczasem liczba rozwodów (dla podregionu tyskiego) wynosiła w 2016 r. 1,6 rozwodu na 1000 ludności.

Udział płci w ogóle ludności zmieniał się w zależności od wieku (rys. 4). Jak wykazuje piramida wieku i płci, skonstruowana w oparciu o demograficzne grupy wiekowe:

- przewaga mężczyzn wśród mieszkańców występuje w przedziałach wiekowych: 0-44 lat i 50-59 lat;
- przewaga kobiet wśród mieszkańców występuje w przedziałach wiekowych: 45-49 lat i powyżej 60 lat.

Rys. 4. Struktura wieku i płci mieszkańców Bierunia w 2016 r.

Struktura wieku i płci mieszkańców Bierunia częściowo koresponduje do wzorca krajowego, w którym pojawia się wyższa liczba mężczyzn wśród ludności do 45-49 roku życia oraz przewaga kobiet wśród ludności po 49 roku życia. Zjawisko to wiąże się z trendem rodności, tj. większą liczbą urodzeń dzieci płci męskiej oraz trendem umieralności, tj. dłuższą przeciętną długością życia kobiet.

Określono przeciętne dalsze trwanie życia (obliczone na podstawie danych z 2016 r. dla mieszkańców podregionu tyskiego) dla kobiet i mężczyzn w wieku 0, 30 i 60 lat. Uzyskane wartości są wyraźnie różne dla terenów miejskich i wiejskich (tabela 4).

Tabela 4. Przeciętne dalsze trwanie życia obliczone dla roku 2016 wg Banku Danych Lokalnych, GUS

Wiek	Przeciętne dalsze trwanie życia	
	Kobiet	Mężczyzn
0*	80,9	74,5
30*	51,6	45,5
60*	23,7	19,1

*) w odniesieniu do podregionu tyskiego

Kategoryzując powyższą piramidę według klasyfikacji G. Sunbärge jest ona formą pośrednią pomiędzy piramidą stacjonarną a regresywną. Obserwuje się stosunkowo niską liczbę urodzeń (związująca się podstawą wykresu), duży udział ludności w wieku średnim (poszerzenie w części środkowej) oraz zmniejszającą się liczbą zgonów wśród osób starszych (poszerzenie się górnej części). Można przyjąć, iż mamy do czynienia z nowoczesną równowagą charakteryzującą społeczeństwa dojrzałe, w których duże znaczenie ma postępujące starzenie się społeczeństwa.

Dane z podziałem ludności według ekonomicznych grup wiekowych, zamieszczone w tabeli 5, wykazują zdecydowaną przewagę ludności w wieku produkcyjnym. W 2016 r. ludność tej grupy stanowiła 65,33%. Drugą pod względem liczebności zbiorowością jest grupa dzieci i młodzieży - wiek przedprodukcyjny. Grupa ta stanowi 18,61% mieszkańców. Najmniej liczną grupę stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym - około 16,06% ogółu ludności. Lokata poszczególnych grup nie zmieniła się w okresie 1995-2016.

Widoczny jest miarowy przyrost wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Obciążenie demograficzne dla całej gminy ogółem w roku 2016 wyniosło 53,1 osoby w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 5. Ludność według ekonomicznych grup wiekowych

Rok	Ludność ogółem	W tym wiek			Ludność ogółem	W tym wiek		
		Przed- produkcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny		Przed- produkcyjny	produkcyjny	Poprodukcyjny
1995	22 067	6372	13555	2140	100,00	28,88%	61,43%	9,70%
1996	22 150	6146	13768	2236	100,00	27,75%	62,16%	10,09%
1997	21 963	5782	13832	2349	100,00	26,33%	62,98%	10,70%
1998	21 988	5510	14021	2457	100,00	25,06%	63,77%	11,17%
1999	18 776	5550	11536	1690	100,00	29,56%	61,44%	9,00%
2000	20 138	5648	12617	1873	100,00	28,05%	62,65%	9,30%
2001	20 091	5352	12802	1937	100,00	26,64%	63,72%	9,64%
2002	19 956	5009	12929	2018	100,00	25,10%	64,79%	10,11%
2003	19 841	4709	13062	2070	100,00	23,73%	65,83%	10,43%
2004	19 724	4451	13168	2105	100,00	22,57%	66,76%	10,67%
2005	19 640	4292	13224	2124	100,00	21,85%	67,33%	10,81%
2006	19 566	4136	13253	2177	100,00	21,14%	67,73%	11,13%
2007	19 464	3939	13296	2229	100,00	20,24%	68,31%	11,45%
2008	19 486	3876	13321	2289	100,00	19,89%	68,36%	11,75%
2009	19 534	3828	13365	2341	100,00	19,60%	68,42%	11,98%
2010	19 851	3796	13604	2451	100,00	19,12%	68,53%	12,17%
2011	19 830	3727	13583	2520	100,00	18,79%	68,50%	12,71%
2012	19 681	3633	13473	2575	100,00	18,46%	68,46%	13,08%
2013	19 696	3596	13399	2701	100,00	18,26%	68,03%	13,71%
2014	19 636	3604	13195	2837	100,00	18,35%	67,20%	14,45%
2015	19 597	3636	12951	3010	100,00	18,55%	66,09%	15,36%
2016	19 645	3656	12834	3155	100,00	18,61%	65,33%	16,06%

1.2. Migracje ludności

Ruch wędrowniczy mieszkańców Bierunia opisano bazując na danych na temat migracji stałych z zachowaniem podziału na kierunek i typ migracji (tabela 6). W 2016 r. odnotowano 196 zameldowania w Bieruniu ogółem (190 w ruchu wewnętrznym i 6 z zagranicy) oraz 261 wymeldowania ogółem (233 w ruchu wewnętrznym i 28 z zagranicy), w tym 19 za granicę. Można zatem uznać, że przeważają emigracje nad imigracjami. Saldo migracji miało wartość -65 dla całej gminy, natomiast saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców to -2,2. Obrót migracyjny wyniósł 457.

Tabela 6. Zameldowania i wymeldowania w Bieruniu wg Banku Danych Lokalnych, GUS

Rok	Typ migracji	Gmina ogółem
1995	Zameldowania ogółem	200
	w tym zameldowania z zagranicy	2
	Wymeldowani ogółem	184
	w tym wymeldowanie za granicę	12
	Saldo migracji wewnętrznych	26
	Saldo migracji zagranicznych	-10
	Saldo migracji na 1000 ludności	1,2
2000	Zameldowania ogółem	257
	w tym zameldowania z zagranicy	6
	Wymeldowani ogółem	360
	w tym wymeldowanie za granicę	114
	Saldo migracji wewnętrznych	5
	Saldo migracji zagranicznych	-108
	Saldo migracji na 1000 ludności	0,3
2005	Zameldowania ogółem	223
	w tym zameldowania z zagranicy	9
	Wymeldowani ogółem	331
	w tym wymeldowanie za granicę	41
	Saldo migracji wewnętrznych	-76
	Saldo migracji zagranicznych	-32
	Saldo migracji na 1000 ludności	-3,9
2010	Zameldowania ogółem	201
	w tym zameldowania z zagranicy	7
	Wymeldowani ogółem	301
	w tym wymeldowanie za granicę	26
	Saldo migracji wewnętrznych	-81
	Saldo migracji zagranicznych	-19
	Saldo migracji na 1000 ludności	-4,1
2015	Zameldowania ogółem	190
	w tym zameldowania z zagranicy	brak danych
	Wymeldowani ogółem	252
	w tym wymeldowanie za granicę	brak danych
	Saldo migracji wewnętrznych	-62
	Saldo migracji zagranicznych	brak danych
	Saldo migracji na 1000 ludności	-3,2
2016	Zameldowania ogółem	196
	w tym zameldowania z zagranicy	6
	Wymeldowani ogółem	261
	w tym wymeldowanie za granicę	28
	Saldo migracji wewnętrznych	-43
	Saldo migracji zagranicznych	-11
	Saldo migracji na 1000 ludności	-2,2

Decyzję migracyjną częściej podejmowały kobiety (w 2016 r. 107 zameldowania i 137 wymeldowania) niż mężczyźni (89 zameldowania i 124 wymeldowania).

1.3. Rynek pracy

Szczegółowe dane zawiera tabela 7. Liczba pracujących mieszkańców w 2016 r., tj. osób zatrudnionych, posiadających własne źródło zarobkowania oraz przebywających na urlopach bezpłatnych lub macierzyńskich, wyniosła 9161 osób. Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest to 466 osób. Ponad połowę tej grupy (71,8%) stanowią mężczyźni.

Tabela 7. Pracujący i bezrobotni w Bieruniu

Rok	Typ migracji	Gmina ogółem
2000	Pracujący ogółem	9484
	Pracujący na 1000 ludności	-
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	-
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	-
2005	Pracujący ogółem	10306
	Pracujący na 1000 ludności	-
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	862
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	6,5
2010	Pracujący ogółem	10417
	Pracujący na 1000 ludności	525
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	418
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	3,1
2015	Pracujący ogółem	9724
	Pracujący na 1000 ludności	496
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	271
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	2,1
2016	Pracujący ogółem	9161
	Pracujący na 1000 ludności	466
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	250
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	1,9

1.4. Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe w gminie w 2016 r. kształtowały się następująco:

- liczba budynków mieszkalnych - 3015,
- liczba mieszkań - 6269,
- przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania - 83,1 m²,
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę - 26,5 m²,
- mieszkania na 1000 mieszkańców - 319,1,
- udział mieszkań wyposażonych w instalacje:
  - wodociąg - 99,6%,
  - łazienka - 97,6%,
  - centralne ogrzewanie - 94,3%,
- liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych - 1020,
- kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych - 189310 zł,
- liczba lokali socjalnych - 42.

1.6. Edukacja

Szczegółowe dane statystyczne odnośnie oświaty w Bieruniu zestawiono w tabeli 8.

Tabela 8. Edukacja w Bieruniu

	Placówka	2014	2015	2016
Żłobki i kluby dziecięce	Żłobki i kluby dziecięce	0	1	1
	Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych (w ciągu roku)	0	28	31
Wychowanie przedszkolne	Placówki wychowania przedszkolnego	3	3	3
	Oddziały	32	30	34
	Miejsca w przedszkolach	738	693	830
	Dzieci w placówkach	727	666	785
Szkoły podstawowe	Szkoły podstawowe	2	2	2
	Uczniowie szkół podstawowych	1172	1327	1190
	Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkole podstawowej	23	23	23
Szkoły gimnazjalne	Szkoły gimnazjalne	2	2	2
	Uczniowie szkół gimnazjalnych	511	532	535
	Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkole gimnazjalnej	24	24	24

W 2015 r. wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 29704 tys. zł., natomiast subwencja oświatowa w gminie wyniosła 12258,2 tys. zł.

1.6. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Poziom życia ludności jest determinowany także poprzez dostęp do opieki medycznej i świadczeń socjalnych. W Bieruniu funkcjonuje 9 przychodni medycznych. W przeliczeniu jest to 5 przychodni na 10 tys. ludności. W 2016 r. w ramach podstawowej opieki medycznej udzielano ogółem 84311 porad. Ze świadczeń rodzinnych korzystało 201 rodzin. Kwota świadczeń rodzinnych ogółem wypłaconych w 2016 r. ogółem kształtowała się na poziomie

3216 tys. zł, natomiast kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) na poziomie 1003 tys. zł. W 2016 r. z pomocy społecznej skorzystało 173 gospodarstwa domowe. Zasięg korzystania z pomocy społecznej wyniósł około 2,0%. W 2015 r. wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej kosztowały gminę 5837,1 tys. zł. Natomiast wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi wyniosły 371 tys. zł.

2. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

2.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Obszar gminy Bieruń jest zróżnicowany pod względem charakteru przyrodniczego, pokrycia i użytkowania terenu. W granicach gminy i jej bezpośrednim sąsiedztwie występują rozległe tereny rolnicze, kompleksy leśne, obszary zurbanizowane i uprzemysłowione. Omawiany obszar nadal wykazuje charakter rolniczy. Bieruń położony jest w sąsiedztwie lasów kobiórskich.

Do największych atutów Bierunia mających istotny wpływ na rozwój gospodarczy i przestrzenny, należą: atrakcyjne położenie geograficzne i korzystne położenie komunikacyjne pomiędzy Śląskiem a Małopolską, znaczna ilość działających podmiotów gospodarczych (głównie małych i średnich przedsiębiorstw), lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie Tyskiej Podstrefy Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, sąsiedztwo dużych rynków zbytu produktów rolnych i przemysłowych, sprzyjające warunki przyrodnicze i krajobrazowe. Rolnictwo gminy wykazuje postępujące rozdrobnienie.

Poziom przedsiębiorczości mieszkańców Bierunia, określony wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys., kształtuje się na poziomie 1069 (2015 r.), co stanowi wartość nieco niższą niż dla powiatu (1203). Liczba podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym wyraźnie wzrasta. W 2013 r. osiągnęła wartość 997 podmiotów. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności to 544 (dla powiatu 594). Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015r. kształtowały się następująco: 10 w sektorze rolniczym, 171 w sektorze przemysłowym i 159 w sektorze budowlanym. Niekorzystnie prezentuje się natomiast udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Bieruniu (2,1%) na tle powiatu olkuskiego (2,5%).

Analiza demograficzna wykazuje wyrównany od kilku lat poziom liczby urodzeń, znaczny udział ludności w wieku średnim oraz zmniejszanie się liczby zgonów wśród osób starszych. Zaznacza się postępujące starzenie się społeczeństwa oraz miarowy przyrost wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Stan ludności w gminie jest ponadto kształtowany przez ruch wędrowniczy mieszkańców. Uśrednione saldo migracji dla Bierunia kształtuje się na poziomie -43 dla migracji wewnętrznych, -11 dla migracji zagranicznych, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi -2,2. Wartość świadczy o ogólnym odpływie ludności z gminy.

2.2. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

Na przestrzeni lat 1995-2016 w Bieruniu liczba ludności wykazywała stałą tendencję spadkową. W okresie tym liczba ludności wyrażona w liczbach bezwzględnych spadła ogółem o 2422 osób. W analizowanym okresie najwyższa wartość liczby ludności wystąpiła w 1996 r., po czym następuje stały, niemal systematyczny spadek liczby mieszkańców. Liczbę

ludności gminy determinuje także ruch migracyjny ludności. Saldo migracyjne utrzymuje się na ujemnym poziomie. Należy zwrócić uwagę na wyraźny ubytek liczby ludności.

Aktualnie brak jest przesłanek pozwalających prognozować znaczny wzrost liczby ludności. Głównie w ruchu migracyjnym można nieśmiało dopatrywać się ustabilizowania liczby mieszkańców gminy, która ze względu na swoje walory przyrodnicze i krajobrazowe jest atrakcyjna do zamieszkania dla mieszkańców Śląska i Małopolski. Bieruń nie należy do Miejskich Obszarów funkcjonalnych (wg Śleszyńskiego, 2012). Gmina zlokalizowana jest poza strefą zewnętrzną miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta Katowice.

Do głównych trendów rozwojowych jednostek osadniczych, bezpośrednio łączących się z prognozami demograficznymi, zaliczają się:

- dalsza koncentracja ludności, działalności gospodarczej i kulturalnej na obszarach funkcjonalnych dużych i średnich miast, obszarach wiejskich,
- rosnący poziom urbanizacji wywołany procesami integracji terenów wiejskich,
- intensywność osadnictwa na obszarach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zasobów w stronę zamieszkiwania na terenach wiejskich,
- sąsiedztwie średnich i dużych miast,
- mobilność przestrzenno-zawodowa,
- zmiana struktury gospodarki wraz z rozwojem funkcji pozarolniczych,
- zatarcie się wyraźnej granicy podziału struktur osadniczych pomiędzy miastem i terenami wiejskimi.^{1 2 3}

Co ciekawe na podstawie prognozy demograficznej dla powiatu bieruńsko-lędzkiego, opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny można sądzić, iż obszar Bierunia, jak i całego powiatu, może w przyszłości stać się atrakcyjny dla ludności. Świadczą o tym poniższe dane:

- rok wyjściowy - 2014 - 58815 osób.
- 2015 - 59004 osób,
- 2016 - 59183 osób,
- 2020 - 59798 osób,
- 2025 - 60274 osób,
- 2030 - 60380 osób,
- 2035 - 60210 osób,
- 2040 - 59915 osób,
- 2045 - 59566 osób,
- 2050 - 59137 osób.⁴

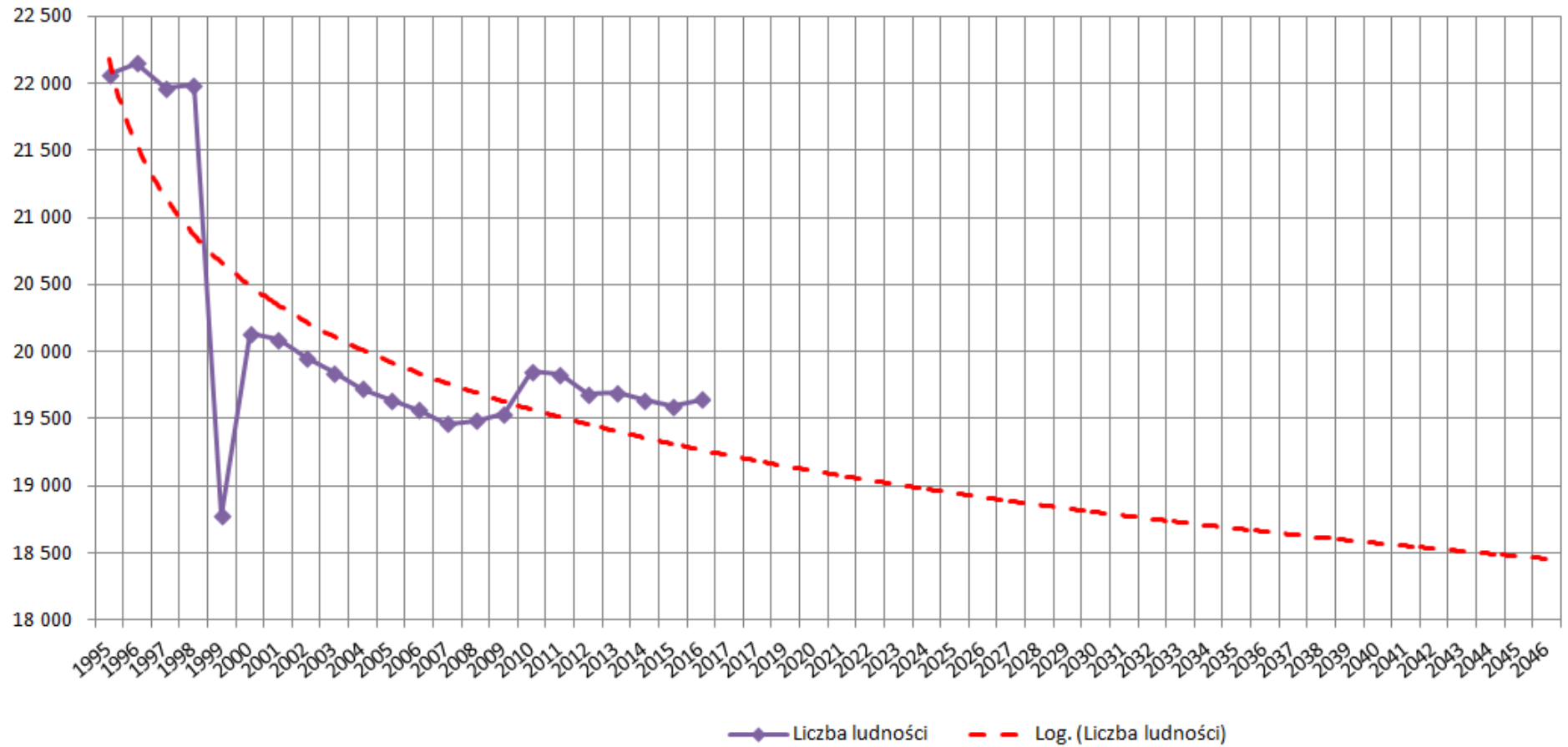
¹ za: Monitor Polski, Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, dnia 19 lutego 2014 r., Poz. 152, Uchwała Nr 3 Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2014 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020”

² za: Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

³ za: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

⁴ Bank Danych Lokalnych, GUS

Liczba ludności

Rys. 4. Prognoza liczby ludności w Bieruniu na podstawie danych GUS na lata 1995-2046 w oparciu o linię trendu logarytmicznego

2.3. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Zgodnie z wymaganiami ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, określa się maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie na nową zabudowę - biorąc pod uwagę dopuszczalną perspektywę 30 lat (okres do 2047) oraz możliwość zwiększenia tego zapotrzebowania, w stosunku do wyników analiz, o 30% ze względu na niepewność procesów rozwojowych w przyjętym horyzoncie czasowym. Maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie na nową zabudowę wyraża się, zgodnie z przepisami, w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy aktywności gospodarczej

Obszar zmiany Studium obejmuje jedynie ok. 484 ha, co stanowi ok. 12 % powierzchni miasta Bierunia (4067 ha). Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w północnej części gminy.

Zmiana studium dotyczy zmiany obszarów opisanych jako:

- korytarze komunikacyjne,
- lasy i zadrzewienia,
- obszar aktywizacji gospodarczej,
- obszar sportowo-rekreacyjny,
- obszar wyłączony z zabudowy.

Wielkość maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę aktywizacji gospodarczej określa się, biorąc pod uwagę: sytuację ekonomiczną miasta, w tym niepewność co do przyszłości sektora paliwowo energetycznego, konieczność: zróżnicowania bazy ekonomicznej, w tym rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców, wzrostu dochodów budżetu miasta oraz sprostania konkurencji miast w otoczeniu jako ośrodków miejsc pracy.

Bieruń stanowi ośrodek gospodarczy w znacznym stopniu uzależniony od sytuacji w górnictwie. Największymi pracodawcami są kopalnie, a w otoczeniu górnictwa działa szereg podmiotów gospodarczych. Niepewność sytuacji ekonomicznej górnictwa wymaga rozwoju innych gałęzi gospodarki, z czym wiąże się budowa nowych obiektów przemysłowych i magazynowych. Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjno-magazynową wynika również z konieczności aktywizacji i zróżnicowania bazy ekonomicznej miasta, stworzenia możliwości rozwoju miejsc pracy w mieście - dla mieszkańców, znajdujących obecnie zatrudnienie w innych konkurencyjnych ośrodkach w otoczeniu sub- i regionalnym. Rozwój bazy gospodarczej jest również niezbędny ze względów finansowych (wzrost wpływów do budżetu miasta z różnego typu podatków związanych z działalnością gospodarczą, w tym związanych z zabudową [dochodowe, od nieruchomości]).

Poniższa tabela zestawia powierzchnie przeznaczenia terenu zgodnie z obowiązującym Studium oraz zmianę w powierzchni terenów objętych zmianą.

Obszary polityki przestrzennej	Symbol obszaru	Studium 2012 r.		Zmiana studium 2017 r.	
		Powierzchnia (ha)	Do powierzchni całego miasta (%)	Powierzchnia zmiana (ha) (+/-)	Powierzchnia całość po zmianie
obszar „staremiejski”	SM	28,4	0,7	--	28,4
obszary zespołów i obiektów usługowych	ZU	145,8	3,6	--	145,8

obszary rozmieszczenia funkcji mieszkaniowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą	MU	754,8	18,6	---	754,8
obszary sportowo- rekreacyjne	US	160,8	3,9	- 22,4	138,4
obszary aktywizacji gospodarczej, w tym UC – obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	AG	284,5	7,0	+ 19,6	304,1
	UC	30,7	0,8	--	30,7
obszary przedsiębiorstw produkcyjnych	PP	201,9	5,0	--	201,9
obszary systemu zieleni miejskiej	ZM	96,6	2,4	-	96,6
obszary otwarte miasta wyłączone z zabudowy (w tym lasy i zadrzewienia)	OW	1295,3	31,8	- 44,4	1250,9
korytarz ekologiczny	KE	738,5	18,2	+ 2	740,5
korytarz komunikacyjny	KK	329,7	8,0	+ 45,2	374,9
Razem miasto		4067,0	100		4067,0
obszary, na których prognozowane są szczególne zagrożenia powodziowe i wpływów eksploatacji węgla kamiennego oraz na których występują tereny zalewowe.	OP	1587,2	39	--	--

Przez aktywność gospodarczą rozumie się zarówno zabudowę produkcyjną, składy, magazyny, jak i zabudowę usługową.

Wyliczenie maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę usługową i produkcyjno-magazynową oparto na następujących danych GUS na rok 2016 i prognozach:

- ludność miasta w wieku produkcyjnym - 12834 osób (około 65% ogółu ludności miasta),
- podmioty gospodarcze w rejestrze Regon - 1384 osób,
- pracujący - 9161 osób (około 70 % ludności miasta w wieku produkcyjnym)
- ilość bezrobotnych - 250 osób (bardzo duży spadek od 2005 – 862 osoby).
- prognoza autorska liczby ludności miasta w 2046 roku - 18500 osób,
- prognoza ludności miasta w wieku produkcyjnym – 11100 osób.

Założono, że do roku 2046 dla potrzeb mieszkańców miasta oraz wykorzystując atrakcyjne położenie miasta dla potrzeb jego rozwoju gospodarczego wskazane byłoby utworzenie około 3000 nowych miejsc pracy (biorąc pod uwagę 30% prognozowanej ludności miasta w wieku produkcyjnym) w podziale na 60% w działalnościach usługowych i 40% w produkcji i innych aktywnościach gospodarczych.

Dla wyliczenia prognozowanych ilości powierzchni użytkowych budynków usługowych i produkcyjnych założono:

- wskaźnik 20 miejsc pracy/1000 m² powierzchni użytkowej budynku usługowego,
- wskaźnik 10 miejsc pracy/1000 m² powierzchni użytkowej budynku produkcyjnego i innej działalności gospodarczej.

Oznacza to, że w perspektywie najbliższych 30 lat zapotrzebowania na powyższy rodzaj zabudowy mogą wynieść:

- 90000 m² powierzchni użytkowej budynków usługowych,

- 120000 m² powierzchni użytkowej budynku produkcyjnego i innej działalności gospodarczej.

Część już wyznaczonych w terenów aktywności gospodarczej w ramach zmiany Studium znajduje się w Tyskiej Podstrefie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Mają bardzo dobre położone tuż przy drodze krajowej nr 44.

Biorąc pod uwagę możliwości terenowe rozwoju nowych aktywności gospodarczych w związku z położeniem gminy (droga krajowa DK 44 oraz w/w Strefie Ekonomicznej) prognozuje się zwiększenie wyliczonych wartości w zakresie 20 %.

Szacunek chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

W poniższym zestawieniu wyliczono powierzchnie terenów wskazanych pod zabudowę aktywności gospodarczej (PU) w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy. Nie brano pod uwagę terenów czysto produkcyjnych – ponieważ na terenie gminy są to istniejące tereny wydobywania węgla kamiennego oraz produkcji materiałów wybuchowych.

<u>Powierzchnia terenów aktywności gospodarczej wyznaczonych w miejscowych planach łącznie w ha</u>	<u>Powierzchnia terenów aktywności gospodarczej zainwestowanych w ha</u>	<u>Średnia intensywność zabudowy przyjęta na podstawie średniej z obowiązujących mpzp</u>	<u>Ilość terenów wolnych przeznaczonych pod aktywność gospodarczą w ha</u>
<u>193,75</u>	<u>59,50 ha</u>	<u>0,85</u>	<u>134,25</u>

W celu wyliczenia potrzeb terenowych dla zabudowy aktywności gospodarczej w wielkościach m² powierzchni użytkowej, w poniższym zestawieniu dokonano szacunkowych wyliczeń przyjmując dla aktywności gospodarczej - chłonność 1000,0 m² powierzchni całkowitej/hektar terenu.

Rodzaj Zabudowy	Wyliczone Potrzeby gminy w m² pow. uż.	Potrzeby w m² powierzchni całkowitej	Potrzeby powierzchni terenu w ha
Zabudowa aktywności gospodarczej	210 000	250 000	250

Porównując prognozowane potrzeby terenów wyliczone w powyższej tabeli z powierzchniami wyznaczonymi w ramach obowiązujących planów miejscowych stwierdza się, że powierzchnia zabudowy aktywności gospodarczej została wykorzystana w 53%.

Oznacza to że w gminie można wskazać jeszcze dodatkowo około 115 ha terenów przeznaczonych pod aktywność gospodarczą.

Szacunek chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Przyjmuje się, iż miasto Bieruń i tereny aktywności gospodarczej na terenie miasta Bierunia znajdują się w obszarze o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej a ponadto obszar zmiany Studium dotyczy obszaru który objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania na którym powstały już zakłady aktywności gospodarczej.

Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę z szacunkami chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę

Porównując zapotrzebowania na nową zabudowę, której szacunek chłonności terenów wyliczono w powyższej tabeli z powierzchniami wyznaczonymi w ramach jednostki osadniczej i w planach miejscowych położonych na terenach położonych poza granicami tej jednostki, stwierdza się tereny dla nowej aktywności wyznaczone są na powierzchni około 135,0 ha przy potrzebach prognozowanych w tym zakresie na około 250,0 ha. Oznacza to, że w studium należy przewidzieć możliwość zwiększenia powierzchni terenów dla tego przeznaczenia terenów oraz poprzez dopuszczenie tego rodzaju zabudowy w ramach obszarów aktywności gospodarczych wskazanych w planie miejscowym, jako tereny usługowe.

Planując rozwój gminy należy poza decyzjami lokalizacyjnymi wynikającymi z powyższych szacunków i prognoz, przewidywać możliwości rozwoju obszarów przy dopuszczeniu nie wykluczających się funkcji (np. mieszkaniowej i usługowej, produkcyjnej i usługowej). Pozwoli to na etapie sporządzania lub zmiany planów miejscowych na dokonanie faktycznego wyboru przeznaczenia terenów biorąc pod uwagę występujące uwarunkowania terenowe i formalno-prawne.

Zmiana Studium założyła przyrost terenów aktywności gospodarczej o około **19,6 ha** co mieści się w ramach wyliczonego zapotrzebowania gminy na tereny aktywności gospodarczej. Ważnym argumentem przemawiającym za poszerzeniem terenów aktywności gospodarczej w ramach zmiany Studium jest ich bardzo korzystne położenie przy drodze krajowej 44 oraz w terenach o w pełni wykształconej infrastrukturze technicznej. Miasto dodatkowo planuje w ramach niniejszej zmiany Studium rozwój układu drogowego mającego zapewnić prawidłową obsługę komunikacyjną terenu.

Możliwość finansowania wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej służących realizacji zadań własnym gminy związanych z lokalizacją nowej zabudowy – potrzeby inwestycyjne wynikające z konieczności realizacji tych zadań

Zadania własne gminy i możliwości ich finansowania prognozuje się dla wcześniej wyliczonego maksymalnego zapotrzebowania gminy na nową zabudowę aktywności gospodarczych w perspektywie 30 lat.

W konsekwencji wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę, konieczna stanie się rozbudowa sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej. Ustawa o samorządzie gminnym określa następujące zadania własne gminy w zakresie infrastruktury technicznej:

„W szczególności zadania własne gminy obejmują sprawy:

(...)

2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,

3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (...)."

Szczegółowy zakres obowiązków gminnych w tym zakresie precyzują odrębne ustawy, m.in. ustawa prawo energetyczne, ustawa o drogach publicznych, ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków. Ta ostatnia nakłada obowiązek budowy i rozbudowy urządzeń wodociągowych, urządzeń kanalizacyjnych na przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne lub jednostkę gminną, która prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzenia ścieków.

Nowo wyznaczone tereny posiadają już dostęp do drogi publicznej i położone są w bezpośrednim sąsiedztwie już istniejących obiektów aktywności gospodarczej. Na terenie Bierunia znajduje się 38,5 ha terenów inwestycyjnych wchodzących w skład Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Podstrefy Tyskiej, która w 2005 r. decyzją Rady Ministrów uzyskała status prawny. Tereny te w całości znajdują się w ramach niniejszej zmiany Studium i zostały już wykorzystane prawie w 50%.

W ślad za informacjami wynikającymi z oferty inwestycyjnej gminy która podaje zasady infrastruktury technicznej:

Obsługa komunikacyjna:

- od strony zachodniej: z DK 44 poprzez zjazd do ul. Lędzińskiej, ul. Lędzińską a następnie projektowaną drogą, wzdłuż bocznic kolejowej;
- od strony południowej: z DK 44 poprzez zjazd ze skrzyżowania z sygnalizacją świetlną a następnie projektowaną drogą w kierunku Łędzin.

Energia elektryczna: na oferowany teren można podać każdą ilość mocy, bez ograniczeń – ze stacji transformatorowej GPZ 110/20 kV Urbanowice, bądź stacji transformatorowej położonej w rejonie osiedla Homera; istnieje możliwość zasilania podwójnego.

Woda: zaopatrzenie w wodę z wodociągu O 600 przebiegającego wzdłuż drogi krajowej nr 44.

Gaz ziemny: najbliższym punktem przyłącza jest stacja gazu średnioprężnego redukcyjno-pomiarowa I stopnia, położona przy ul. Wylotowej, istnieje możliwość dostarczenia dowolnej ilości gazu; po stronie północnej oferowanego terenu poprowadzono gazociąg wysokoprężny.

Odprowadzenie ścieków: w odległości ok. 4km znajduje się miejska oczyszczalnia ścieków. Istnieje możliwość budowy lokalnej kontenerowej oczyszczalni ścieków;

Zaopatrzenie w ciepło: w sąsiedztwie funkcjonuje kotłownia Fiata Auto Poland.